

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และ
แปรรูปปลาสดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน
จังหวัดสมุทรปราการ

The Development Model for *Trichogaster pectoralis* Fish farming Community
learning center of Mid Central Provincial Cluster In Tambon Khlong Dan
Amphoe Bang Bo Province Samut Prakarn

โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย และคณะ
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

30 เมษายน 2561

สัญญาเลขที่ RDG60A0013-15

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลา
สลิติของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองदान
จังหวัดสมุทรปราการ

The Development Model for Trichogaster pectoralis Fish farming Community
learning center of Mid Central Provincial Cluster In Tambon Khlong Dan Amphoe
Bang Bo Province Samut Prakarn

คณะผู้วิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิกร สุนทรชัย
2. อาจารย์สุกฤตาวัดน์ บำรุงพานิช
3. อาจารย์ไฉบุญ แยมยิ้ม
4. นางสาวกชพร ขวัญทอง
5. นางอัญชุลี สุภาวุฒิ

สังกัด

- ศูนย์วัฒนธรรม
ศูนย์วัฒนธรรม
ศูนย์วัฒนธรรม
ศูนย์วัฒนธรรม
ศูนย์วัฒนธรรม

ชุดโครงการนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจปลาสดบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริม
สินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (มฉก.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.และมฉก.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม การศึกษาวิจัยดังกล่าวได้ดำเนินการมาตลอดระยะเวลา 16 เดือน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นักวิจัยทุกคนต้องขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.สีลาภรณ์ บัวสาย ดร.กิตติ สัจจาวัฒนา และอาจารย์สุปราณี จงดีไพศาล ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ได้แก่ ศาสตราจารย์ดร.วรารุณี ครูส่ง ศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ และรองศาสตราจารย์ศักดิ์ชัย ชูโชติ ตลอดจนผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ อาทิ ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ เกษตรจังหวัดสมุทรปราการ ประมงจังหวัดสมุทรปราการ พาณิชยจังหวัดสมุทรปราการ อุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ พัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ผู้บริหารบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ผู้บริหารโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ประธานสหกรณ์เคหะสถานพลาสติกบางบ่อ จำกัด เป็นต้น ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด จนกระทั่งโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อจังหวัดสมุทรปราการ และภาคีที่เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อทุกฝ่าย เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการสืบไป

ผู้จัดทำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัยและคณะ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ค
สารบัญรูปภาพ	ฅ
บทคัดย่อ	ง
Abstract	จ
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1ความเป็นมา หลักการและเหตุผล	2
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 คำถามการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5.1 เป้าหมายของผลผลิต (output) และตัวชี้วัด	4
1.5.2 เป้าหมายของผลลัพธ์ (outcome) และตัวชี้วัด	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
บทที่ 3 การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย	23
3.1 วิธีการศึกษา	23
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	25
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4 การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์	27
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	81
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์	90
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม	91
ภาคผนวก ค. ภาพการประชุมการพัฒนานิทรรศการ	95
ภาคผนวก ง. บทสัมภาษณ์	101
ภาคผนวก จ. ประวัติย่อผู้วิจัย	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เป้าหมายของผลผลิต (output) และตัวชี้วัด	4
2	ลักษณะของการเรียนรู้	11
3	มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	22
4	ห้องต่างๆ ภายในศูนย์เรียนรู้	29
5	Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมในข้อเสนอโครงการและกิจกรรมที่ดำเนินการจริง	43
6	เปรียบเทียบ output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและที่ได้จริง	46
7	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพ	48
8	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น	49
9	ตารางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูป รูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	53
10	การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อ	62-63
11	การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการ การตลาดและการเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อ	64-65
12	การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย	66-67
13	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ฉีต/พน) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรไทยสำหรับใช้กับพลาสติก แตกเดี่ยว	68-69
14	การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์พลาสติกบางบ่อ	70-71
15	การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป	72-74
16	การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูป พลาสติก	75-76
17	การแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงาน รับรองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐาน	77-79

สารบัญรูปลูกภาพ

รูปที่		หน้า
1	ขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาด ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	28
2	ภาพบรรยากาศการประชุมเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 10.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ชั้น 2 สนง.พช. จังหวัดสมุทรปราการ	28
3	แบบแปลนศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ	28
4	ทีมวิจัยจากศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ร่วมกับ นายช่างผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้างของ อบต.คลองด่าน ลงสำรวจพื้นที่ทั้งภายนอกและภายในตัวอาคารศูนย์เรียนรู้ฯ	30
5	บรรยากาศการประชุมเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	31
6	ภาพบรรยากาศการประชุมเพื่อการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาดศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	32
7	การออกแบบตกแต่งนิทรรศการ	33
8	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกโดยส่วนใหญ่ตั้งร้านเปิดแผงขายกันอยู่บริเวณริมถนนคลองด่าน เนื่องด้วยผู้ซื้อส่วนใหญ่สัญจรไปมาและแวะซื้อสะดวก	34
9	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกรายใหญ่	34
10	ทีมวิจัยลงพื้นที่สังเกตวิถีชีวิตของผู้ประกอบการขายพลาสติก ร้านป้ามณีบริเวณริมถนนสุขุมวิท อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ	35
11	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกรายย่อย	35
12	ทีมวิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้สัมภาษณ์ นายบุญสิน สอนใจ อายุ 62 ปี ผู้ค้าพลาสติก	36
13	ประธานกลุ่มสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงพลาสติก	36
14	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน	37

15	ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	40
15	ห้องทำพลาสติก	41
16	พื้นที่บริเวณขายพลาสติกโดยจัดเป็นห้องๆ	42

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ โดยการจัดสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกต แจกแบบสอบถาม ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงกับผู้ประกอบการ หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง พบว่า

ส่วนที่ 1 ผลสรุปจากการลงพื้นที่ ปัจจุบัน ชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ฯ มีห้องต่างๆ ดังนี้ ห้องโถงเพื่อจัดนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม. โถงเอนกประสงค์ด้านหน้า ขนาด 108 ตร.ม. ห้องสำนักงาน (โถงด้านขวา) 1 ห้อง ขนาด 54 ตร.ม. ห้องประชุม (โถงเล็กส่วนกลาง) 1 ห้อง ขนาด 36 ตร.ม.

ส่วนที่ 2 ผลสรุปจากแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 และเพศชายจำนวน 8 คน ร้อยละ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 ความคิดเห็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ทั้ง 6 ด้าน คือ **ด้านบุคลากร** ลำดับที่ 1 เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.88 ระดับมากที่สุด **ด้านงบประมาณ** ลำดับที่ 1 ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.76 ระดับมากที่สุด **ด้านอาคารสถานที่** ลำดับที่ 1 ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.98 ระดับมากที่สุด **ด้านการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้** ลำดับที่ 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.86 ระดับมากที่สุด **ด้านกระบวนการเรียนรู้** ลำดับที่ 1 ศึกษาดูงาน ค่าเฉลี่ย 4.91 ระดับมากที่สุด **ด้านสื่อการเรียนรู้** ลำดับที่ 1 คลิปวิดีโอ ค่าเฉลี่ย 4.70 ระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลสรุปตามวัตถุประสงค์ พบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยาย ได้แก่ การสาธิต วิทยากรนำชม การทดลอง เป็นต้น
2. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หนังสือ โบว์ซัวร์ โทรศัพท์มือถือ ดัดจัดแสดง เป็นต้น
3. องค์ความรู้ ได้แก่ การเพาะเลี้ยง วิธีเลี้ยง กรรมวิธีในการแปรรูป เป็นต้น
4. สิ่งที่เขาอยากรู้ ได้แก่ กระบวนการเพาะเลี้ยงพลาสติก สายพันธุ์ วิธีทำ วิธีใส่ เปลือกปลาเค็มส่งนอก การแปรรูปเครื่องมือ เป็นต้น

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระ ได้แก่

หัวข้อที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

หัวข้อที่ 2 การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกบางบ่อ

หัวข้อที่ 3 การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย

หัวข้อที่ 4 การผลิตถัณฑ์(ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย)

หัวข้อที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 6 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 7 การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก

หัวข้อที่ 8 การแปรรูปพลาสติกแดดเดียวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

Abstract

Topic : The Development of Learning Design with the Participation of the Learning Center and Gourami Fish Processing in the Provinces of Central Thailand, Kong-Dan, Samutprakarn

Researcher : Prof. Nick Soonthorndhai and others

Institute : Cultural Center, Huachiew Chalermprakiet University

Year of publication : 2018

Publisher : Huachiew Chalermprakiet University

The purpose of this research is to develop the learning design with the participation appropriate for the learning center and Gourami fish processing in the provinces of central Thailand in Klong-Dan district, Samutprakarn. The methods used were a group discussion, an in-depth interview, an observation, and questionnaire. Moreover, the samples were purposively selected, especially from those who were related with the respective participants in the industry.

It was found that 1) from field work, the result was that at present, the community has a learning center with the building of a big hall for an exhibition sizes 90m^2 , a hall for multi-purpose activities sizes 108m^2 , an office on the right sizes 54m^2 , and a meeting room (the central hall) sizes 36m^2 ; 2) from the questionnaire, the result was that most respondents were 22 females, which was 74% and 8 males, which was 26%. According to age, the most respondents aged 41-50 years were 12 people, which was 40%, 22 with qualification below bachelor's degree, which was 74%. The opinion on the development of the six elements of the learning center were as follows: the personnel of the organization should be from local representatives at the average of 4.88, the budget should be from both the government sector and the community with the appropriate proportion at the average of 4.76, for the building, there should be a room for an occupational group, at the average of 4.98, for the management and learning enhancement, the committee of the center should be from the local representatives, at the average of 4.86, for the learning processes, a field trip or study trip should be provided, at the average of 4.91, for the instructional media, video clips should be provided, at the average of 4.70; 3) from the conclusion of the objectives, it was found that the learning management should be an

emphasis on other techniques rather than lectures, for example, a demonstration, a guest speaker, and an experiment; teaching materials should be texts, brochures, smart phones, and an exhibit cabinet; for knowledge, it should be culturing, farming procedures, and processing methods; what they want to know were farming procedures of gourami, breeding, preservation, salt curing or salting, food processing, and handyman tools.

Eight utilization managements include: identity construction of A One-Stop-Service Gourami Culture; a mobile application and social media to enhance marketing, culturing and fish processing of Bang-bor Gourami; the creation of a cheap drying cabinet; the production of insect repellent from lemon grass; packing design and symbol to add more value of Gourami processing; health prevention and risk from culturing and processing; and making sun dried gourami under the standard of the organization which guarantees the quality of the products, Huachiew Chalermprakiet University, focusing on the community standard production (MPC).

ข

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการวิจัย การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลาสดของ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลาสดของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

วิธีการสำรวจ

โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ศึกษาต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-Depth Interview) จากแหล่งความรู้รายบุคคล การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปปลาสด แจกแบบสอบถาม การสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยและ พัฒนาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและข้อมูลการวิจัย/ข้อความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปปลาสดข้อมูลงานวิจัย 14 เรื่องภายใต้โครงการ “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจปลาสดบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลาสดฯ รวมถึงการจัดระบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ โดยการกำหนดโครงสร้างและผู้รับผิดชอบดูแล และสร้างการรับรู้ให้กับชุมชน 3 แห่ง ได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเป็นผู้ประกอบการ/ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาสดและการแปรรูปปลาสด หรือเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง

ผลการสำรวจ

ส่วนที่ 1 ผลสรุปจากการลงพื้นที่

ปัจจุบัน ชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ฯ มีห้องต่างๆ ดังนี้ ห้องโถงเพื่อจัดนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม. โถงเอนกประสงค์ด้านหน้า ขนาด 108 ตร.ม. ห้องสำนักงาน (โถงด้านขวา) 1 ห้อง ขนาด 54 ตร.ม. ห้องประชุม (โถงเล็กส่วนกลาง) 1 ห้อง ขนาด 36 ตร.ม. โดยการสร้างอาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงปลาสด สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ ยกกระดับมาตรฐานสถานประกอบการปลาสด คุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ที่ดินและตัวอาคารเป็นของราชพัสดุ กรมธนารักษ์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้รับนโยบายในการดำเนินการก่อสร้าง โดยอนุญาตให้ อบต.คลองด่าน บริหารจัดการใช้ประโยชน์เพื่อประชาชนใช้ในภารกิจเพื่อสังคมไม่เก็บค่าเช่าจ่าย หากมีการใช้ประโยชน์เกิดรายได้ให้จ่ายค่าเช่าต้องมาทำสัญญากับกรมธนารักษ์ จากนั้น อบต.คลองด่าน ขออนุญาตบริหารจัดการร่วมกับ บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน) จำกัด โดยมีการเก็บค่าเช่าจากผู้ประกอบการ

การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ติดขัดในเรื่องข้อกฎหมาย พรบ.การปกครองท้องถิ่น เรื่อง การใช้ประโยชน์เกิดรายได้ อบต.คลองด่าน จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแนวคิดการบริหารที่วางไว้ คือ “การบริหารตนเอง หรือ Social Enterprise” ซึ่งจดทะเบียนและมีกฎหมายครอบคลุม เปิดให้ประชาชนเข้าไปบริหารงานเอง โดยมีแผนบริหารจัดการในอนาคตจะเป็น “Center by One by Case” มีพื้นที่ส่วนกลาง มีสวนสาธารณะเป็นส่วนพักผ่อนหย่อนใจ ลานวัฒนธรรม ลานการแสดง ลานกีฬา เป็นต้น ซึ่งแนวคิดนี้ ตรงกับคณะวิจัย ที่ได้เสนอเรื่องเพื่อพิจารณาไว้ในวาระการประชุม เรื่อง แนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลาสด โดยนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้สู่มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์การ

เรียนรู้ชุมชน ตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยที่ประชุมสรุปว่า “เป็นสิ่งที่ดีมากหากเราสามารถพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันได้แก่ ห้องสมุด ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องวิชาการ ห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ห้องแสดงภูมิปัญญา ลายกิจกรรม และร้านค้าชุมชน” รวมถึง “ตอนนี้เรามีห้องนิทรรศการ ร้านค้าชุมชน ลานกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว”

ศูนย์เรียนรู้ฯ มีห้องจัดแสดงนิทรรศการเนื้อหาเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ที่ได้ข้อมูลมาจากจากประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางบ่อจำกัด (ปราชภูมิปัญญา) รวมถึงที่วิจัยจากศูนย์วัฒนธรรมมวก. เป็นผู้ให้ข้อมูล แนวทางและปรับแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในนิทรรศการถาวรศูนย์การเรียนรู้ รวมถึง ควรมีพื้นที่ส่วนหนึ่งจัดแสดงงานวิจัยทั้ง 15 เรื่องของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพลาสติก

ผู้วิจัย พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการฯ มีการเข้าใจว่า ศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นสถานที่จำหน่ายพลาสติก แปรรูป ในขณะที่อบต. คลองด่านบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ฯ ต้องการรายได้เพื่อบริหารตนเองให้ได้เพื่อนำรายได้มาพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ฯ ชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้น การสร้างการรับรู้ใหม่ ด้วยการนำหลักสูตร 8 หัวข้อสาระที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจใหม่ที่ตรงกันระหว่างกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์และกลุ่มบริหารจัดการจากศูนย์การเรียนรู้ฯ แห่งนี้

ส่วนที่ 2 ผลสรุปจากแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 และเพศชายจำนวน 8 คน ร้อยละ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และส่วนใหญ่อยู่ภาคประชาชน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และน้อยที่สุด ภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ความคิดเห็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 6 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ **ด้านบุคลากร** ลำดับที่ 1 เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.88 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุดลำดับที่ 2 เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติท้องถิ่นเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 4.82 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยผู้บริหารศูนย์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ ค่าเฉลี่ย 4.32 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด **ด้านงบประมาณ** ลำดับที่ 1 ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.76 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 งบประมาณควรใช้ด้านเงินเดือนค่าจ้าง/ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าเฉลี่ย 4.66 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 งบประมาณควรใช้ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ ค่าเฉลี่ย 4.34 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด **ด้านอาคารสถานที่** ลำดับที่ 1 ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.98 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ควรมีห้องสมุดประชาชน ค่าเฉลี่ย 4.65 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 ควรมีห้องพิพิธภัณฑ์/นิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.35 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด **ด้านการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้** ลำดับที่ 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.86 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ควรเปิดสอนหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.64 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการศูนย์ฯ ค่าเฉลี่ย 4.63 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด **ด้านกระบวนการเรียนรู้** ลำดับที่ 1 ศึกษาดูงาน ค่าเฉลี่ย 4.91 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 ฝึกปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 4.82 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 ทดลอง ค่าเฉลี่ย 4.61 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด **ด้านสื่อการเรียนรู้** ลำดับที่ 1 คลิปวิดีโอ ค่าเฉลี่ย 4.70 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 สื่อออนไลน์ (Social Media) ค่าเฉลี่ย 4.61 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 หนังสือ/ตำรา/แผ่นพับ/โบว์ชัวร์ ค่าเฉลี่ย 4.60 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลสรุปตามวัตถุประสงค์

จากวัตถุประสงค์งานวิจัย ที่ว่า เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม นั้น

ข้อสรุปผลงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม” สามารถตอบวัตถุประสงค์จากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ดังต่อไปนี้

ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มาจากความต้องการผู้เพาะเลี้ยงผู้ประกอบการแปรรูป และบริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ พบว่า

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยาย ได้แก่ การสาธิต วิทยากรพาเดินชม การทดลองทำ เป็นต้น
2. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หนังสือ โบว์ชัวร์ โทรศัพท์มือถือ ตู้จัดแสดง เป็นต้น
3. องค์ความรู้ ได้แก่ การเพาะเลี้ยง วิธีเลี้ยง กรรมวิธีในการแปรรูป เป็นต้น
4. สิ่งที่เขาอยากรู้ ได้แก่ กระบวนการเพาะเลี้ยงพลาสติก สายพันธุ์ วิธีทำ วิธีใส่ เปลือปลาเค็มส่งนอก แปรรูป เครื่องมือ เป็นต้น

ผลสรุปจากแบบสอบถาม พบว่า ในด้านกระบวนการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การทดลอง เป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ ส่วนในด้านของสื่อการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็นสื่อออนไลน์ หนังสือ โบว์ชัวร์ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในการเรียนรู้

จากข้อค้นพบที่ได้ข้างต้นรวมกับการสังเคราะห์ผลสรุปของโครงการวิจัยทั้ง 14 เรื่อง นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระ ดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

หัวข้อที่ 2 การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกบางบ่อ

หัวข้อที่ 3 การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย

หัวข้อที่ 4 การผลิตภัณฑ์(ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย)

หัวข้อที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 6 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 7 การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก

หัวข้อที่ 8 การแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

จากผลสรุปงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระนั้น หลายหัวข้อเป็นเรื่องที่กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการ “ไม่รู้” แต่ “อยากรู้” และก็มีบางหัวข้อที่ “รู้” แต่ “อยากรู้เพิ่ม” ดังนั้นทั้ง 8 หัวข้อสาระการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกเป็นอย่างมาก

จากการสอบถาม/สัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หัวข้อสาระที่กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการสูงที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

อันดับที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

อันดับที่ 2 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

อันดับที่ 3 การแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงาน

รับรองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

สำหรับแผนการบริหารบุคลากรและโครงสร้างองค์กรภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ควรจะเป็นนั้น ควรมี

3 ระดับชั้นในการบริหารองค์กร เริ่มตั้งแต่ ผู้บริหาร หัวหน้า และฝ่ายปฏิบัติการ แต่อย่างไรก็ตามทางผู้วิจัย เห็นควรว่า อย่างน้อย ควรจะมีผู้บริหาร(มีแล้ว) กับฝ่ายปฏิบัติการ คือ นักจัดกิจกรรม(ยังไม่มี) เพิ่มอีกหนึ่งตำแหน่ง เพื่อเป็นผู้ที่ดำเนินการจัดโครงการต่างๆ ให้เกิดขึ้นภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ

แนวทางการบริหารการจัดการพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง สำหรับสถานที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อนั้น พบว่า ห้อง โถงขนาด 90 ตรม. ปัจจุบันได้จัดทำเป็นห้องนิทรรศการถาวร โดยใช้พื้นที่บริเวณผนังห้องทั้ง 4 ด้านเป็นส่วนจัด แสดงเนื้อหา นิทรรศการ ยังคงพื้นที่ว่างตรงกลางไว้ ผู้ศึกษาเห็นว่า พื้นที่ว่างบริเวณนี้ สามารถจัดโครงการหรือ กิจกรรมที่ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้ ในส่วนของห้องโถงขนาด 54 ตรม. ปัจจุบัน ยังคงเป็นพื้นที่ว่าง โดยแนวคิดในการก่อสร้างจะใช้เป็นห้องสำนักงาน แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถระบุการใช้งาน ภายในห้องได้อย่างชัดเจน ยังคงเป็นการใช้ประโยชน์ตามวาระเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในกรณีที่มีการจัด โครงการหรือกิจกรรมพร้อมกันกับห้องนิทรรศการ สามารถที่จะใช้ห้องว่างนี้จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ได้พัฒนา เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้

แนวทางการดำเนินการหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อ มีดังนี้
 แนวทางที่ 1 จัดส่งรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านเพื่อดำเนิน โครงการ โดยมีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้จัดทำวิทยากรและสื่อการเรียนรู้
 แนวทางที่ 2 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นผู้ดำเนินโครงการ โดยขอใช้พื้นที่ภายในศูนย์การ เรียนรู้ฯ

โดยงบประมาณในการดำเนินโครงการมาจากหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ อาทิ

- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสมุทรปราการ จำกัด
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

สำหรับการสร้างการรับรู้เพื่อเข้าถึงชุมชนจาก 3 แหล่ง ได้แก่ บ้าน วัดและโรงเรียน สามารถทำได้ หลากหลายวิธี อาทิ

1. จัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
2. จัดกิจกรรมเปิดบูธ ณ ตลาดน้ำพระองค์เจ้าไชยานุชิต วันสุขคืนธาวาส
3. จัดแสดงละครเกี่ยวกับพลาสติกที่โรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ชมและไปบอกต่อกับผู้ปกครอง
4. แจกโบว์ชัวร์ประชาสัมพันธ์โครงการในงานประจำปีของวัดในท้องถิ่น อาทิ วัดหงษ์ทอง
5. ผ่าข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านพิธีกรประจำงานประเพณีรับบัวซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัด
6. จัดส่งเป็นแผ่นซีดีเกี่ยวกับผลงานวิจัย อาทิ การเพาะเลี้ยงพลาสติกตามอัตลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียน ในรายวิชา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
7. นำหนังสือไปวางไว้ในห้องสมุดประจำตำบลและที่วัด
8. ผ่าข่าวผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ผ่านเสียงตามสาย
9. ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “ฟ้าวันใหม่” ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
10. ประชาสัมพันธ์ทางไลน์กลุ่ม และเฟสบุ๊กกลุ่ม ของกลุ่มพลาสติกภาคกลางตอนกลาง
11. รถร่ำประชาสัมพันธ์ไปตามถนนคลองด่านที่มีผู้ประกอบการขายพลาสติกอยู่

บทที่ 1

บทนำ

1.1ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

ชุมชนหมู่ 11 / 12 ของ ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเลี้ยงปลา สลิดแบบภูมิปัญญา คือเลี้ยงแบบธรรมชาติในบ่อดิน ให้ปลาสลิดกินแพลงก์ตอน สัตว์ตัวอ่อน แมลงน้ำ ตะไคร่น้ำ หรือหญ้าที่เน่าเปื่อยเป็นอาหาร ซึ่งทำให้เนื้อปลาสลิดเมื่อแปรรูปแล้วเนื้อเหนียวและมีรสชาติดี นอกจากนี้ผู้เลี้ยง ปลาสลิดในอำเภอบางบ่อ ยังเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการแปรรูปปลาสดเป็นปลาสลิดหอมจากภูมิปัญญา ของคนในท้องถิ่นที่สืบทอดมา ซึ่งปัจจุบันก็ยังไม่มียังจังหวัดใดผลิตปลาสดหอมได้รสชาติดีเหมือนกับปลาสดหอม ของอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ในชุมชน เป็นสถานที่ที่เสริมสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจนภูมิ ปัญญาของชุมชน อีกทั้งยังเป็นแหล่งบริการชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของคนในชุมชน ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ก่อให้เกิด สังคมแห่งการเรียนรู้ และมุ่งการพัฒนาแบบพึ่งตนเอง (กระทรวงมหาดไทย, 2550) การเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามรูปแบบที่ต้องการ มีความยืดหยุ่นหลากหลายตามโอกาส และสถานการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เช่น บริการข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแหล่ง ความรู้ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้สามารถจัดได้อย่างหลากหลายโดยศูนย์ การเรียนรู้ชุมชน จะมีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของคนไทยอย่างเป็นระบบและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมี คุณภาพ และเติมเต็มให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้ประเภท ต่าง ๆ เช่น จากวิทยากร จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วัสดุทัศน คอมพิวเตอร์ แบบเรียนสำเร็จรูป หนังสือพิมพ์ การประชุม หรือการอบรม เป็นต้น ทั้งนี้การจัดการจัดศูนย์การเรียนรู้ที่ดี ควรจะต้องสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนเป็นสำคัญ (สนอง โลหิตวิเศษ, 2544)

ปราโมทย์ น้อยวันและคณะ (มปป. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิ ราช ครั้งที่ 2) ได้ศึกษาแนวทางการจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี พบว่า ศูนย์การ เรียนรู้ชุมชนควรจัดสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดทำโครงสร้างการดำเนินงานอย่าง เป็นระบบ โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็น คณะผู้บริหารกำหนดนโยบายและวางแผนการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่หรือครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นผู้

ดำเนินงานและจัดกิจกรรม ส่วนวิธีการบริหารงาน ประกอบด้วยการวางแผนดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน การบริหารงาน การวินิจฉัยสั่งการ การจัดกิจกรรมตามแผนที่กำหนดไว้การกำกับดูแล การประสานงาน การรายงาน การจัดทำงบประมาณ และการประเมินผล

ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่การวางแผน การกำหนดกิจกรรม การร่วมทำกิจกรรม และการประเมินผลกิจกรรม
2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ผู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเผยแพร่ความรู้และร่วมจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อเป็นการยกย่องในความรู้ความสามารถของบุคคลเหล่านั้น
3. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมก็ควรให้ความรู้และในขณะเดียวกันก็แฝงซึ่งความสนุกสนาน สามารถจูงใจให้ครอบครัวเข้ามาทำกิจกรรมในศูนย์ได้
4. เจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ควรเป็นบุคลากรประจำ และเป็นผู้ที่มีความรู้หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับเรื่องราวในท้องถิ่นเป็นอย่างดี เพื่อจะได้เป็นผู้เผยแพร่ความรู้หรือเรื่องราวที่มีความสำคัญในท้องถิ่นให้ผู้เข้ามาใช้บริการที่ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ได้ทราบในสิ่งที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน
5. การสร้างอัตลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในชุมชนที่มีอัตลักษณ์ของตนเอง

คณะผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่านจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมให้เกิดการเรียนรู้อย่างยั่งยืนต่อองค์ความรู้ของชุมชนในเรื่องการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ให้เกิดแก่เยาวชน ประชาชน และผู้สนใจ เพื่อเข้ามาช่วยยกระดับและเกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูปของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาสดใน หมู่ 11 / 12 ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการได้จัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ การเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ตั้งอยู่ที่ ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ แต่ยังคงขาดการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการเพาะเลี้ยงปลาสดแบบภูมิปัญญา ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาข้อมูลอย่างครอบคลุมหลากหลายมิติแบบมีส่วนร่วม โดยการสำรวจ สัมภาษณ์เจาะลึก เสนวนากลุ่ม การจัดเวทีประชาคม การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนและสถาบันการศึกษา การสังเกต การจดบันทึก และการทดลองปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการเพาะเลี้ยงปลาสดแบบภูมิปัญญา

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

1.3 คำถามการวิจัย

การจัดการเรียนรู้รูปแบบใดที่มีความเหมาะสมกับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ศึกษาความต้องการจากชุมชน
(สังเกต/สอบถาม/สัมภาษณ์/แบบสอบถาม)

สังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย 14 เรื่องภายใต้โครงการ “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ได้แก่

ต้นน้ำ

1. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะสัณฐานวิทยาของพลาสติกบางบ่อกับพลาสติกแหล่งอื่นในประเทศไทย
2. ผลของอาหารแพลงก์ตอน คุณภาพน้ำและดิน ต่อคุณลักษณะทางโภชนาการและแร่ธาตุในพลาสติกจากแหล่งต่างๆในประเทศไทย
3. เวกลักษณะของพลาสติกบางบ่อในมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสายโซ่การผลิตของจังหวัดสมุทรปราการ และแนวทางการพัฒนาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ

กลางน้ำ

4. เปรียบเทียบผลผลิตพลาสติกที่เลี้ยงด้วยวิธีดั้งเดิมวิธีผสมผสาน และวิธีดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์
5. การบำบัดตะกั่วและแคดเมียมในน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงพลาสติก บางบ่อโดยใช้บึงประดิษฐ์แบบน้ำไหลท่วมผิวชั้นกรองอย่างอิสระ
6. การพัฒนาตู้อบแห้งพลาสติก
7. การเปลี่ยนแปลงคุณภาพพลาสติกแดดเดียวภายใต้บรรจุภัณฑ์แอคทีฟ: กรณีศึกษาของแผ่นดูดวัดของเหลวร่วมกับการใช้ผิวมะกรูด
8. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไล่แมลงวันจากสมุนไพรไทย
9. การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบมีส่วนร่วม

ปลายน้ำ

10. การพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกแตกเตี้ยบางบ่อสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
11. การศึกษาความเป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการเป็นหน่วยงานรับรองมาตรฐานคุณภาพอาหารพลาสติกแตกเตี้ยบางบ่อ
12. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ตราสัญลักษณ์ แผนกลยุทธ์การสื่อสารพลาสติกบางบ่อโดยกระบวนการ สื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
13. การสร้างความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการพลาสติกบางบ่อในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป ตามความต้องการของผู้บริโภค
14. การพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์รวม ความรู้พลาสติกและผลิตภัณฑ์แปรรูปของพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

การจัดการเรียนรู้ภายใต้กรอบ “กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21”

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาแล้ว

การสร้างการรับรู้เพื่อเข้าถึงชุมชนจาก 3 แหล่ง ได้แก่ บ้าน วัดและโรงเรียน โดยผู้ดูแลระบบ

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เป้าหมายของผลผลิต (output) และตัวชี้วัด

ตารางที่ 1 เป้าหมายของผลผลิต (output) และตัวชี้วัด

ระยะเวลา	ผลผลิต (output)	ตัวชี้วัด
เดือนที่ 1-8	ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นจัดระบบองค์ความรู้ แหล่งสั่งสม สืบสาน อนุรักษ์องค์ความรู้เรื่องการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกให้ดำรงอยู่คู่กับชุมชนในตำบลคลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ รวมทั้งให้ชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน อ.บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม
เดือนที่ 6-10	มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และ	

	<p>แปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัด สมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นจัดระบบ องค์ความรู้ แหล่งสั่งสม สืบสาน อนุรักษ์องค์ ความรู้เรื่องการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ให้ดำรงอยู่กับชุมชนในตำบลคลองด่าน อ.บาง บ่อ จ.สมุทรปราการ รวมทั้งให้ชุมชนมี กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง</p>	
--	--	--

1.5.2 เป้าหมายของผลลัพธ์ (outcome) และตัวชี้วัด

ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง
ตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน อ.บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Active Learning กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

(เยาวเรศ ภักดีจิตร. เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ “วันส่งเสริมวิชาการสู่คุณภาพการเรียนการสอน” 30 กรกฎาคม 2557 ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์) การเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (Active Learning) เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีในที่สุดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถชี้นำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ ธรรมชาติของการเรียนรู้แบบ Active Learning ประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่อไปนี้

1. เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลงและพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว
3. ผู้เรียนมีส่วนในกิจกรรมเช่นอ่านอภิปรายและเขียน
4. เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน
5. ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลการนำไปใช้และ
6. ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว

การเรียนรู้แบบใฝ่รู้ ถือได้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่ต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองผ่านการจัดการตนเองให้มีความรู้และช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมชั้นซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างสรรค์พัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะที่หลากหลายเป็นกระบวนการที่ประณีตรัดกุมและผู้เรียนได้รับประโยชน์มากกว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ อาจนำมาขยายความให้เห็นเป็นลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ได้ดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมองได้แก่การคิดการแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกันการมีวินัยในการทำงานการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่านพูดฟังคิดอย่างลุ่มลึกผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศและหลักคิดรวบยอด
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน

การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้แบบฝังรู้ มีส่วนประกอบสำคัญ ได้แก่ การมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ (Appealing Materials) ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติ (Opportunities for Manipulation) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมและกลวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง (Choices for Children) ผู้เรียนได้สื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังทำกับผู้อื่นการเรียนรู้ที่กระตือรือร้นการประเมินการจัดห้องเรียน กำหนดการประจำวันปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนรู้แบบฝังรู้จะมีความยืดหยุ่นสูงสามารถปรับวิธีการใช้กิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำได้มากกว่าการสอนแบบบรรยายนั่นเอง

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิธีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครุจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก นั่นคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ซึ่ง วิจารย์ พานิช (2555: 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

สาระวิชาหลัก (Core Subjects) ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะ คณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อ การจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก อันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับโลก (Global Awareness) ความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ความรู้ด้านการเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) และความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ดังนี้ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงาน ในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ นักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ คือ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C ทักษะการเรียนรู้ 3R คือ Reading (อ่านออก), (W)riting (เขียนได้), และ (A)rithmetics (คิดเลขเป็น) ส่วนทักษะการเรียนรู้ 7C ประกอบด้วย Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร) และ Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังเป็นการเรียนแบบสมมติ “ดังนั้นครูเพื่อศิษย์จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์” ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของศิษย์จากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ให้เลยไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ ย้ำว่าการเรียนรู้ยุคใหม่ ต้องเรียนให้เกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหน้าที่ของครูเพื่อศิษย์จึงต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) แก่ศิษย์ ให้ศิษย์ได้

เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) และศิษย์องกามทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นี้ จากการลงมือปฏิบัติของตนเป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน เน้นการองกามทักษะในการเรียนรู้ และค้นคว้าหา ความรู้มากกว่าตัวความรู้ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำโดดเดี่ยว คนเดียว เป็นทำงานและ เรียนรู้จากการทำหน้าที่ครูเป็นทีม กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 3 ลักษณะ คือ

1. กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ
2. กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์
3. การเรียนรู้แบบขั้นบันได(IS)

1.กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไป มีความสุขที่จะเรียน มีลักษณะดังนี้

1.1 การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) การเรียนรู้แบบนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันการศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

1.2 การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-based Learning) การเรียนรู้ด้วยโครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สํารวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นผู้ให้ความรู้(teacher)เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม กระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษา เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วง ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยโครงการ สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ด้วย PBL จึงมิใช่ตัวความรู้ (knowledge) หรือวิธีการหาความรู้ (searching) แต่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะชีวิตและประกอบอาชีพ (Life and Career skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) การออกแบบโครงการที่ดีจะกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้นและผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา (critical thinking & problem solving) ทักษะการสื่อสาร (communicating) และทักษะการสร้างความร่วมมือ(collaboration)ประโยชน์ที่ได้สำหรับครูที่นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้เกิดการ ทำงานแบบร่วมมือกับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้งโอกาสที่จะได้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนด้วย

ขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ

STEP 1 การเตรียมความพร้อม ครูเตรียมมอบหมายโครงการโดยระบุในแผนการสอน ในชั้นเรียนครูอาจกำหนดขอบเขตของโครงการอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับรายวิชา หรือความถนัดของนักเรียน และเตรียมแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สามารถใช้เว็บไซต์ หรือโปรแกรม moodle ในการ update ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และการกำหนดนัดหมายต่างๆเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้

STEP 2 การคิดและเลือกหัวข้อ ให้นักเรียนเป็นผู้สร้างทางเลือกในการออกแบบโครงการเอง เพื่อเปิดโอกาสให้รู้จักการค้นคว้าและสร้างสรรค์ความรู้เชิงนวัตกรรม ครูอาจให้ผู้เรียนทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกหัวข้อ การทำงานเป็นทีม กระตุ้นให้เกิด brain storm จะทำให้เกิดทักษะ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการสร้างความร่วมมือ

STEP 3 การเขียนเค้าโครง การเขียนเค้าโครงของโครงการ เป็นการสร้าง mind map แสดงแนวคิด แผน และขั้นตอนการทำโครงการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมองเห็นภาระงาน บทบาท และระยะเวลาในการดำเนินงาน ทำให้สามารถปฏิบัติโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

STEP 4 การปฏิบัติโครงการ นักเรียนลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในเค้าโครงของโครงการ ถ้ามีการวางแผนเค้าโครงเอาไว้แล้ว นักเรียนจะรู้ได้เองว่าจะต้องทำอะไรในขั้นตอนต่อไป โดยไม่ต้องรอถามครู ในระหว่างการทำโครงการครูผู้สอนอาจมีการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดหรือร่วมแก้ปัญหาไปพร้อมกับนักเรียน

STEP 5 การนำเสนอโครงการ นักเรียนสรุปรายงานผล โดยการเขียนรายงาน หรือการนำเสนอในรูปแบบอื่นๆเช่น แผ่นพับ โปสเตอร์จัดนิทรรศการ รายงานหน้าชั้นส่งงานทางเว็บไซต์หรืออีเมล ถ้ามีการประกวดหรือแข่งขันด้วยจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น

STEP 6 การประเมินผลโครงการ การประเมินโครงการควรมีการประเมินผลการเรียนรู้โดยหลากหลาย เช่น นักเรียนประเมินตนเอง ประเมินซึ่งกันและกัน ประเมินจากบุคคลภายนอก การประเมินจะไม่วัดเฉพาะความรู้หรือผลงานสุดท้ายเพียงอย่างเดียว แต่จะวัดกระบวนการที่ได้มาซึ่งผลงานด้วย การประเมินโดยครูหลายคนจะเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันอีกด้วย

1.3 การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based Learning) ในการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child Centered” การเรียนโดยการปฏิบัติจริง Learning by Doing และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ Doing by Learning จึงถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในการปฏิรูปการศึกษาของไทย การเรียนรู้ชนิดนี้เอง ที่มีผู้ตั้งฉายาว่า “สอนแต่น้อย ให้เรียนมากๆ Teach less..Learn More” การเรียนแบบ Learning by Doing นั้นใช้ “กิจกรรม Activity” เป็นหลักในการเรียนการสอน โดยการ “ปฏิบัติจริง Doing” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นที่เลี้ยงและเทรนเนอร์ แต่กิจกรรมที่นำมาใช้นี้ต้องมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ มีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น คุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity Designer” มีอาชีพ ที่สามารถ “มองเห็นภาพกิจกรรม” ได้ทันที

1.4 การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนอีกรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียน โดยผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยแต่ก็ทำทนาย

ผู้สอนมากที่สุด กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ขนาดประมาณ 8 -10 คน โดยมีครูหรือผู้สอนประจำกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (facilitator) ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. เมื่อผู้เรียนได้รับโจทย์ปัญหา ผู้เรียนจะทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจความกระจ่างในคำศัพท์ที่อยู่ในโจทย์ปัญหานั้น เพื่อให้เข้าใจตรงกัน
2. การจับประเด็นข้อมูลที่สำคัญหรือระบุปัญหาในโจทย์
3. ระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อภิปรายหาคำอธิบาย แต่ละประเด็นปัญหาว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ความเป็นมาอย่างไร โดยอาศัยพื้นความรู้เดิมเท่าที่ผู้เรียนมีอยู่
4. ตั้งสมมติฐานเพื่อหาตอบปัญหาประเด็นต่างๆ พร้อมจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานที่เป็นไปได้โดยมีเหตุผล
5. จากสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ผู้เรียนจะประเมินว่าเรามีความรู้เรื่องอะไรบ้าง มีเรื่องอะไรที่ยังไม่รู้หรือขาดความรู้ และความรู้อะไรจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งเชื่อมโยงกับโจทย์ปัญหาที่ได้ ขั้นตอนนี้กลุ่มจะกำหนดประเด็นการเรียนรู้ (learning issue) หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (learning objective) เพื่อจะไปค้นคว้าหาข้อมูลต่อไป
6. ค้นคว้าหาข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือตำรา วารสาร สื่อการเรียนสอนต่างๆ การศึกษาในห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต หรือปรึกษาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาเฉพาะ พร้อมทั้งประเมินความถูกต้อง
7. นำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ อธิบาย พิสูจน์สมมติฐานและประยุกต์ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหา พร้อมสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการทั่วไป

ขั้นตอนที่ 1-5 เป็นขั้นตอนภายในกระบวนการกลุ่มในห้องเรียน ขั้นตอนที่ 6 เป็นกิจกรรมของผู้เรียนรายบุคคลนอกห้องเรียน และขั้นตอนที่ 7 เป็นกิจกรรมที่กลับมาในกระบวนการกลุ่มอีกครั้ง

1.5 การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิจัย (Research-based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนากระบวนการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่ง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเต็ม (2540) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย คือการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำวิจัยในระดับต่างๆ เช่น การทำการทดลองในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ การศึกษารายกรณี (Case Study) การทำโครงการ การทำวิจัยเอกสาร การทำวิจัยฉบับจับ (Baby Research) การทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น
2. การสอนโดยให้ผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์หรือเป็นผู้ช่วยในโครงการวิจัย (Under Study Concept) ในกรณีนี้ผู้สอนต้องเตรียมโครงการวิจัยไว้รองรับเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำวิจัย เช่น ร่วมเก็บ

รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล อย่างไรก็ตามวิธีนี้จะมียข้อเสียที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัยครบถ้วนทุกขั้นตอน

3. การสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัย เพื่อเรียนรู้องค์ความรู้ หลักการและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนั้นๆ วิธีการตั้งโจทย์ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา ผลการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้และศึกษาต่อไป ทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำวิจัยมากขึ้น

4. การสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้ว่า ทฤษฎีข้อความรู้ใหม่ๆ ในศาสตร์ของตนในปัจจุบันเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างศรัทธาต่อผู้สอนรวมทั้งทำให้ผู้สอนไม่เกิดความเบื่อหน่ายที่ต้องสอนเนื้อหาเดิมๆ ทุกปี

2.กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพราะการสื่อสารเป็นกระบวนการส่งหรือถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เหตุการณ์ ต่าง ๆ จากผู้สอนยังไปผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

2.1 การฝึกทักษะในการฟังอย่างลึกซึ้ง(Deep Listening) โดยใช้เทคนิค สนทนาสนทนา(Dialogue) เป็นการฝึกทักษะการฟังอย่างลึกซึ้งทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ ฟังให้มาก พูดให้น้อยลง ไม่พูดแทรกขณะอีกฝ่ายกำลังพูด ทำให้ฟังและได้ยินมากขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงานหรือการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

2.2 การฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Communities of Practice หรือ CoP ซึ่งเป็นการดึงความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลออกมา เพื่อแลกเปลี่ยนและทำให้เกิดการเรียนรู้

2.3 การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม, เรียนรู้แบบกลุ่ม ปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นวิธีสอนที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด หรือความสนใจ เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแห่งประชาธิปไตย

2.4 การฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีเพื่อวิจัย จัดระบบ ประเมิน และสื่อสารสารสนเทศ ใช้เครื่องมือสื่อสาร เชื่อมโยงเครือข่าย (คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นมีเดีย ฯลฯ) และ social network อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเข้าถึง (access) จัดการ (manage) ผสมผสาน (integrate) ประเมิน (evaluate) และสร้าง(create) สารสนเทศ เพื่อทำหน้าที่ในเศรษฐกิจฐานความรู้ปฏิบัติตามคุณธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การเรียนรู้แบบขั้นบันได(IS) กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามที่คาดหวังนั้นมีมากมายหลายวิธี กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบขั้นบันได 5 ขั้นก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ ที่ครูสามารถนำไปปรับใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและธรรมชาติของวิชา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้น L1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ขั้น L2 การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น

ขั้น L3 การสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) เป็นการฝึกนำความรู้และสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการอธิบาย การทดลอง มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้

ขั้น L4 การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communicate) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ

ขั้น L5 การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามวิถีภาวะที่เหมาะสม โดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูต้องยึดความสมดุลจึงจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป้าหมายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การปูพื้นฐาน ความรู้และทักษะสำหรับการมีชีวิตที่ดีในภายหน้า ลักษณะของการเรียนรู้จึงเป็นสมดุลระหว่างคุณลักษณะในตารางฝั่งซ้ายและขวา 15 ประการ ดังนี้

ตารางที่ 2 ลักษณะของการเรียนรู้

ขั้นกับครู/ครูเป็นตัวตั้ง (Teacher-directed)	เด็กเป็นหลัก (Learner-centered)
สอน	แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ความรู้	ทักษะ
เนื้อหา	กระบวนการ
ทักษะพื้นฐาน	ทักษะประยุกต์
ข้อความจริงและหลักการ	คำถามและปัญหา
ทฤษฎี	ปฏิบัติ
หลักสูตร	โครงการ
ช่วงเวลา	ความต้องการ
เหมือนกันทั้งห้อง (One-size-fits-all)	เหมาะสมรายบุคคล (Personalized)
แข่งขัน	ร่วมมือ
ห้องเรียน	ชุมชนทั่วโลก
ตามตำรา	ใช้เว็บ
สอบความรู้	ทดสอบการเรียนรู้
เรียนเพื่อโรงเรียน	เรียนเพื่อชีวิต

จากตารางข้างต้นครูต้องใช้ทั้งแนวทางฝั่งขวาและฝั่งซ้ายอย่างสมดุล คือ ต้องยึดถือแนวทาง both-and (ไม่ใช่ either - or) ซึ่งเป็นแนวทางของระบบที่ซับซ้อนและปรับตัว ยิ่งนับวันสมดุลนี้ จะให้นักศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อโลกเปลี่ยนแปลงไปสมองเด็กก็เปลี่ยนด้วย สำหรับพลังการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ งานที่เน้นความรู้ เครื่องมือดิจิทัล วิถีชีวิต ผลการวิจัยด้านการเรียนรู้ และความต้องการทักษะในการดำรงชีวิตสมัยใหม่ ได้แก่ การแก้ปัญหา ความสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม การสื่อสาร การร่วมมือความยืดหยุ่น และอื่น ๆ พลังเหล่านี้เรียกร้องให้การเรียนรู้ในโรงเรียนต้องให้นักศึกษามากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นครูต้องเรียนรู้ทดลองวิธีปฏิบัติหน้าที่อยู่ตลอดเวลา โดยครูกับครูจะต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมกันเป็นชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ เพื่อที่ครูจะได้ไม่เดียวดาย มีเพื่อนร่วมทาง ร่วมอุดมการณ์ ร่วมเรียนรู้และbakัน

จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้แบบใฝ่รู้กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีแนวคิดและลักษณะของการจัดการเรียนรู้คล้ายกัน นั่นคือ ต้องมีความสัมพันธ์ มีขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นลำดับ ที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนได้ เช่น การกำหนดปัญหาที่ผู้เรียนสนใจ การทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ และสามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง และการสอนที่ถือว่ามีประสิทธิภาพ นั้น ครูต้องมีคุณสมบัติมากกว่าการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอน (Instructor) ครูต้องมีลักษณะของโค้ชที่สามารถชี้แนะการเรียนรู้ (Learning Coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำนักเรียนท่องเที่ยวไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ได้ (Learning Travel Agent) ซึ่งบทบาทของครูจากยุคสมัยก่อนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อก้าวสู่ยุคแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากครูในโลกยุคใหม่ต้องมีความรอบรู้มากกว่าการเป็นผู้ดูแลรายวิชาที่สอนเท่านั้น แต่ครูมีบทบาทของการเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งไอซีทีได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนทั่วโลก ไอซีทีในปัจจุบันจึงไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งข้อมูลข่าวสารเท่านั้น ครูจึงต้องคิดว่า จะบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับไอซีทีได้อย่างไร ซึ่งคุณลักษณะของครูในยุคศตวรรษที่ 21 หรือเรียกว่า e-Teacher จะประกอบด้วย 9 คุณลักษณะที่ครูพึงปฏิบัติ มีดังนี้

1. Experience คือ มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ ใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น Internet , e-Mail การใช้ CD
2. Extended คือ มีทักษะการค้นหาคำรู้ได้ตลอดเวลา เพราะ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต สามารถใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่ไหนก็ได้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี
3. Expanded คือ การขยายผลของความรู้ที่นักเรียน ประชาชนทั่วไป และชุมชน สามารถถ่ายทอดความรู้ลง CD , VDO โทรทัศน์หรือบน Web เพื่อให้เกิดการเพิ่มความรู้ที่เป็นประโยชน์ของบุคลากรโดยรวม
4. Exploration คือ สามารถเลือกเนื้อหาที่ทันสมัย เอกสารอ้างอิง ค้นคว้าทั้งสาระและบันเทิง เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำมาออกแบบการเรียนการสอน
5. Evaluation คือ เป็นนักประเมินที่ดี สามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล

6. End-User คือ เป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี เช่น สามารถ Browse ไป Web Site ที่มีคุณค่าบนอินเทอร์เน็ต และเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย

7. Enabler คือ สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียนและเนื้อหาเพิ่มเติมมาใช้ในการประกอบการเรียนการสอน สามารถใช้ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์มาสร้างบทเรียน อย่างน้อยที่สุดก็สามารถสร้างการนำเสนอเนื้อหาด้วย Power Point เป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น หรือการใช้ Authoring tool ต่างๆ มาสร้างบทเรียนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

8. Engagement คือ ครูที่ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความเห็น หาแนวร่วม เพื่อให้เกิดชุมชน เช่น การคุยกันบน Web ทำให้มีความคิดใหม่ๆ มีข้อเสนอแนะ เกิดชุมชนครูบน Web

9. Efficient and Effective คือ ครูที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นผู้ผลิต ผู้กระจาย และผู้ใช้ความรู้

การศึกษาที่ดีสำหรับคนยุคใหม่และมีคุณภาพ จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของศิษย์ไปอย่างสิ้นเชิง และบทบาทของครูอาจารย์ก็ต้องเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ครูที่รักศิษย์ เอาใจใส่ศิษย์ แต่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ จะไม่ใช่ครูที่ทำประโยชน์แก่ศิษย์อย่างแท้จริง กล่าวคือ ครูที่มีใจแก่ศิษย์ยังไม่พอ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอน ไปเป็นเน้นที่การเรียน (ทั้งของศิษย์ และของตนเอง) ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน” (Teacher) ไปเป็น “ครูฝึก” (Coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (Learning Facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าทึนี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เรียกว่า PLC (Professional Learning Community)

การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)

การเรียนรู้ (Learning)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ดังนี้

- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2550:186)ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้เรียน
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2550:186)ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ว่า หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้เรียน
- สิริอร วิชชาวุธ (2554:2) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ
  1. มนุษย์ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงจากไม่รู้ เป็นรู้ ทำไม่ได้ เป็นได้ ไม่เคยทำ เป็นทำ
  2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างถาวร

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น เกิดจากประสบการณ์การฝึกฝนและการฝึกหัด จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรของบุคคล อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ในอดีต ทั้งจากการฝึกฝน การปฏิสัมพันธ์กับประสบการณ์รอบตัวและมีปริมาณองค์ความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น

แนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ เบญจมิน บลูม (Bloom Taxonomy)

อติยานี ศรีเกษตริน (2543 : 72-74 อ้างในบุญชม ศรีสะอาด 2537 :Bloom : 18)ได้กล่าวว่า จุดประสงค์สำคัญของการเรียนการสอน คือการให้บุคคลเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์พฤติกรรมเหล่านี้จำแนกและจัดลำดับหมวดหมู่และระดับความยากง่าย หมวดหมู่เหล่านี้เรียกว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาของ บลูม (Taxonomy of Educational objective) : ซึ่ง Benjamin Bloom (Bloom.1976) ได้แบ่งเป็น 3 หมวดดังนี้

1. **พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)** เป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาแบ่งการเรียนรู้ ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้
  - ความสามารถในการจดจำความรู้ต่างๆที่ได้เรียนรู้มา (Knowledge)
  - ความสามารถในการแปลความ ขยายความ ในสิ่งที่ได้เรียนรู้มา (Comprehensive)
  - ความสามารถในการสิ่งที่เรียนรู้มาให้เกิดประโยชน์ (Application)
  - ความสามารถในการแยกแยะความรู้ออกเป็นส่วนๆและทำความเข้าใจในแต่ละส่วนว่าสัมพันธ์หรือต่างกันอย่างไร (Analysis)
  - ความสามารถในการรวบรวมความรู้ต่างๆหรือประสบการณ์ต่างๆให้เกิดเป็นสิ่งใหม่(Synthesis)
  - ความสามารถในการตัดสินคุณค่าของความรู้ว่าเป็นเหตุเป็นผล (Evaluation)

ต่อมา Anderson and Krathwont (2001) ซึ่งเป็นกลุ่มลูกศิษย์ของ Bloom ได้ปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสม โดยเปลี่ยนแปลงขั้นตอนพฤติกรรมพุทธิพิสัยดังนี้

  - ชั้นความรู้ความจำ เปลี่ยนเป็น **จำ**
  - ชั้นความเข้าใจ เปลี่ยนเป็น **เข้าใจ**
  - ชั้นการนำไปใช้ เปลี่ยนเป็น **ประยุกต์**
  - ชั้นการวิเคราะห์ เปลี่ยนเป็น **วิเคราะห์**
  - ชั้นการสังเคราะห์ เปลี่ยนเป็น **ประเมินค่า**
  - ชั้นการประเมินค่า เปลี่ยนเป็น **ริเริ่มสร้างสรรค์**
2. **พฤติกรรมด้านจิตพิสัย (Affective Domain)** เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้สึกนึกคิดในจิตใจ ความเชื่อ ความซาบซึ้ง ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ระดับ ดังนี้
  - ความตั้งใจ สนใจในสิ่งเร้า หรือ รับรู้ (Receive)
  - การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกิดขึ้นหรือตอบสนองสิ่งเร้า (Respond)
  - ความรู้สึกซาบซึ้งยินดี มีเจตคติที่ดี หรือค่านิยม (Value)

- เห็นความแตกต่างในคุณค่า แก่ไขข้อบกพร่อง/ขัดแย้ง สร้างปรัชญา/เป้าหมายให้แก่ตนเอง หรือการจัดระบบ (Organize)
  - ทำให้เกิดเป็นคุณลักษณะหนึ่งของชีวิตตนเองหรือ บุคลิกภาพ (Characterize)
3. **พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นความสามารถในการปฏิบัติ ประกอบด้วยพฤติกรรม 5 ระดับดังนี้**
- ความสามารถในการสังเกตและรับรู้ขั้นตอนการปฏิบัติ หรือขั้นรับรู้ (Imitation)
  - ความสามารถในการทำตามขั้นตอนหรือรูปแบบ ที่ได้รับการแนะนำ (Manipulation)
  - ความสามารถในการทำงานด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีผู้ชี้แนะและพัฒนาการทำงานด้วยตนเองให้ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (Precision)
  - ความสามารถในการเลือกรูปแบบที่ตนเองพัฒนาจนมีประสิทธิภาพ และฝึกฝนจนเกิดความคล่องแคล่วเป็นอัตโนมัติชัดเจนต่อเนื่องจน ชำนาญการ (Articulation)
  - ความสามารถที่เกิดจากการฝึกฝนจนเกิดเป็นความเชี่ยวชาญในงานนั้นเป็นการเฉพาะและเป็นธรรมชาติ ขึ้น เชี่ยวชาญ (Naturalization)

การจัดการเรียนรู้ (Learning Management)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

- สุมณ อมรวิวัฒน์ 2533:460) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้คือสถานการณ์อย่างหนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่
  1. มีความสัมพันธ์และมีปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้น ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และผู้สอนกับสิ่งแวดล้อม
  2. ความสัมพันธ์และการมีปฏิสัมพันธ์ก่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่
  3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่นั้นไปใช้ได้
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542 :255) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีระบบระเบียบครอบคลุมการดำเนินการ ตั้งแต่การวางแผน การจัดการเรียนรู้ จนถึงการประเมินผล
- ฮู และ ดันแคน (Hough and Duncan 1970: 144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้ และมีความผาสุกดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมมองต่างๆ 4 ด้านดังนี้
  1. การจัดการหลักสูตร(Curriculum)
  2. การจัดการเรียนการสอน(Instruction)
  3. การวัดผล(Measuring)
  4. การประเมินผลการเรียนรู้(Evaluation)หลังการเรียนการสอน

องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้

- **ผู้สอน** จำเป็นจะต้องศึกษาจากข้อมูลหลายประการ เพื่อนำมาช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ของตน และการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ไม่ว่าระดับใด จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการดังต่อไปนี้
  1. ผู้เรียน
  2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้
  3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน บรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน
- **ผู้เรียน** ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถของสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ศักยภาพผู้เรียน

บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียนรู้

บรรยากาศใฝ่รู้ใฝ่เรียนถือเป็นบรรยากาศทางจิตวิทยาที่สำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีทักษะ ประสบการณ์และจิตวิทยาในการสร้างบรรยากาศดังกล่าวได้โดยเลือก รูปแบบ (Model) วิธีการ (Innovation) เครื่องมือ (Media) ตลอดจนเทคโนโลยี (Technology) เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศที่เราให้ผู้เรียน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มากยิ่งขึ้น

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในห้องเรียน ครูผู้สอนควรสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ทุกกลุ่มที่มีศักยภาพแตกต่างกัน ด้วยความเอื้ออาทรเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจที่จะเรียนรู้ของผู้เรียน ที่จะก้าวอย่างมั่นคงเต็มศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคลให้สูงยิ่งขึ้น และอย่าลืมว่า

- ผู้เรียนที่มีศักยภาพต่ำต้องการความช่วยเหลือจากครูผู้สอนและเพื่อนนักเรียนในการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ
- ผู้เรียนที่มีศักยภาพปานกลาง ต้องการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองภายใต้การประคับประคองและให้กำลังใจของครู
- ผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ภายใต้การให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้จากครูผู้สอน ให้โอกาส ผู้เรียนใช้ความฝัน จินตนาการ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ประกอบการเรียนรู้

หลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถหลายอย่างในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนี้

- **หลักการรู้จักผู้เรียน** ถือเป็นสิ่งแรกที่ผู้สอนต้องสามารถวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนได้ว่าเป็นอย่างไร มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างไร มากน้อยเพียงใด ปกติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
  1. **กลุ่มสติปัญญาอ่อนช้า/เรียนรู้ช้า** กลุ่มนี้สามารถเรียนรู้ได้ต่อเมื่อได้รับการช่วยเหลือหรือสอนจากครูอย่างค่อยเป็นค่อยไปจึงจะเรียนรู้สำเร็จเป้าหมายการเรียนรู้เพียงช่วยเหลือตนเองได้โดยไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่นในการดำรงชีวิต

2. **กลุ่มสติปัญญาปานกลาง** กลุ่มนี้มีความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ต้องได้รับคำชี้แนะ รูปแบบ วิธีการ จากครูผู้สอนภายใต้การให้กำลังใจการเรียนรู้จึงจะประสบผลสำเร็จ ความต้องการเรียนรู้เพื่อ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นรอบข้างได้
3. **กลุ่มสติปัญญาสูง** กลุ่มนี้เป็นความหวังของสังคมประเทศชาติในการช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพในอนาคต กลุ่มนี้มีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยต่อยอดจากการเรียนรู้จากครูแต่ต้องการความเป็นอิสระในการเรียนรู้ การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการ ฉะนั้นจึงต้องการโอกาสและการให้ความสะดวกในการเรียนรู้อย่างหลากหลายรูปแบบไม่มีขีดจำกัด กลุ่มนี้มีเป้าหมายการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์กับตนเองแล้วยังเพื่อผู้อื่นประเทศชาติตลอดจนสิ่งแวดล้อม ใช้องค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นความหวังของทุกสังคม
  - **หลักการวางแผนและเตรียมจัดการเรียนรู้** ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละศักยภาพ ทั้งนี้กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มผู้เรียน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วย
  - **หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้** การจะจัดการเรียนรู้อย่างไรกับกลุ่มผู้เรียนใด ครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานความรู้ทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาพัฒนาการ ทฤษฎีสมอง จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา เพื่อประกอบการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆได้อย่างเหมาะสม
  - **หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้** การที่ครูผู้สอนจะเลือกรูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบใด ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลว่ามีวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น
    1. ต้องการวัดองค์ความรู้และทักษะปฏิบัติเบื้องต้นว่ามีเท่าใด ควรใช้รูปแบบการวัด (Test)
    2. ต้องการรู้ว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยแค่ไหนหลังจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้การประเมิน (Assessment) เทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
    3. ต้องการทราบว่าผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์จนเกิดประโยชน์ด้วยการประเมินแบบมีส่วนร่วมจากการยอมรับ ชื่นชมและให้รางวัล

รูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ 3 รูปแบบดังนี้

1. **การถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach)** เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันมานาน เป้าหมายเพื่อสืบทอดความรู้ อารยธรรม วัฒนธรรม ประเพณี ทักษะฝีมือเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประกอบกับต้องการกำลังคนในระบบอุตสาหกรรมจึงเน้นความเก่ง คนเก่ง การถ่ายทอดใช้รูปแบบวิธีสอน (Teaching) การฝึกฝน (train) การกล่อมเกลาให้เกิดศรัทธาและเชื่อฟัง (Tame) ครูจะเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ (Teacher Centered Development) สำนักไหน โรงเรียนไหน หรือครูคนไหนเก่ง นักเรียนจะหลั่งไหลไปเรียน เกิดการแข่งขันการเข้าเรียนในโรงเรียนดัง เป็นค่านิยมของสังคมมานาน

2. **การสร้างองค์ความรู้ (Transformational Approach) หรือ (Constructionist)** เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะยกระดับศักยภาพของประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้หลังจากที่พึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาะเจ้าของกิจการ รัฐบาล ฯลฯ มานานจนเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน การว่างงาน เกิดปัญหาสุขภาพ ฯลฯ โดยพยายามจะให้ผู้เรียนลดการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาครู โรงเรียน หรือสถาบันไปสู่การพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่าน สื่อ (Media) นวัตกรรม(Innovation)และเทคโนโลยี (Technology)การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผ่านสื่อและนวัตกรรมแต่อำนาจการจัดการยังเป็นอำนาจของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น
3. **การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาภิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional Approach)** ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งและรวดเร็ว ศักยภาพของประชาชนต้องได้รับการพัฒนาทักษะและวิธีการดำเนินชีวิตใหม่ ในสังคมแห่งชีวคุณธรรม (Bio-Ethic) การศึกษาถึงเวลาต้องปรับเปลี่ยน มุมมอง วิถีคิด รูปแบบการให้การศึกษาแนวใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนสู่ขีดจำกัดของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีศักยภาพสูงเพื่อเป็นที่พึงของสังคมให้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ โดยรูปแบบที่พัฒนาเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่สังคม 4.0

ผู้วิจัยมีความสนใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 รูปแบบ โดยนำเอารูปแบบการถ่ายทอดอันประกอบด้วย การสอน การฝึกฝน รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านสื่อ (Media) นวัตกรรม (Innovation) และเทคโนโลยี (Technology) การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยมีวิทยากรเป็นผู้อำนวยความสะดวกเปรียบเสมือนโค้ช และรูปแบบการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาภิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเน้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่สังคม 4.0 โดยนำมาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
พ.ศ. 2552

เพื่อให้การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชนในชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน มุ่งสร้างโอกาส และให้บริการการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธี สนองตอบความต้องการ และเสนอทางเลือกในการพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยยึดหลักการชุมชนเป็นรากฐานของการพัฒนา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดระเบียบว่าด้วยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศูนย์การเรียนรู้ชุมชน พ.ศ. 2552”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หลักเกณฑ์หรือข้อตกลงอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่า บ้านหลายบ้านที่อยู่รวมกันในห้องถิ่นอันหนึ่งและอยู่ในความปกครองเดียวกัน ถ้ามีจำนวนบ้านน้อยให้ถือเอาจำนวนคนประมาณสองร้อยคนเป็นหนึ่งหมู่บ้านถ้ามีการตั้งบ้านเรือนห่างไกลกันถึงจำนวนจะน้อยถ้าบ้านไม่ต่ำกว่าห้าบ้านจะจัดเป็นหนึ่งหมู่บ้าน

“ตำบล” หมายความว่า ตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และในกรณีที่ตำบลใดมีพื้นที่อยู่ทั้งในและนอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้หมายความถึงเฉพาะพื้นที่ที่อยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

“ชุมชน” หมายความว่า หมู่บ้าน หรือชุมชนในเขตเทศบาล หรือกรุงเทพมหานคร

“ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน” หมายความว่า ศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมและการศึกษาตามอัธยาศัยในชุมชน เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ การถ่ายทอด และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิทยาการ ตลอดจนจรรยาบรรณของชุมชน

“ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล” หมายความว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงานกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนและหน่วยงานหรือองค์กรหรือกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนในการจัดการศึกษาอบรมและการศึกษาตามอัธยาศัยในตำบล

ข้อ 4 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์

- (1) เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนได้รับการส่งเสริมให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
- (2) เพื่อสร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน
- (3) เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน
- (4) เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และจัดการศึกษาให้กับชุมชนเอง

ข้อ 5 การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตแล้วแต่กรณี การประกาศจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้พิจารณาถึงความพร้อมและความเหมาะสมของสถานที่ การมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การคาดประมาณผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้นตั้งอยู่

ในตำบลหนึ่ง ๆ อาจจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้มากกว่าหนึ่งแห่ง ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงพื้นที่การให้บริการที่ไม่ซ้ำซ้อนกัน

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตคัดเลือกศูนย์การเรียนรู้ชุมชนหนึ่งแห่ง โดยความเห็นชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในตำบล

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตจัดทำเป็นประกาศของสถานศึกษา ส่วนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลให้จัดทำเป็นประกาศของจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงนามในประกาศจัดตั้ง

ข้อ 6 การยุบเลิกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

(1) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโดยจัดทำเป็นประกาศของสถานศึกษา

(2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล โดยจัดทำเป็นประกาศของจังหวัด

ข้อ 7 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้

(1) ส่งเสริมและจัดการศึกษาพื้นฐาน

(2) ส่งเสริมและจัดการศึกษาต่อเนื่อง

(3) ส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

(4) ส่งเสริมกิจกรรม และกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน

ข้อ 8 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตแล้วแต่กรณีต้องจัดให้มีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเพื่อปฏิบัติงานประจำหนึ่งคน

ข้อ 9 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องจัดให้มีคณะกรรมการ ดังนี้

(1) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประกอบด้วยผู้แทนในชุมชนนั้น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยให้เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

(2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ประกอบด้วยผู้แทนในชุมชนนั้น ๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน โดยให้เลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และมีครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตามข้อ 9 (1) และ (2) คราวละสี่ปี นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้ง

คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบล ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง

ข้อ 10 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) วางแผนการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- (2) จัดประชาสัมพันธ์งานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- (3) จัดหาวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์พื้นฐานให้กับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- (4) บริหารและจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
- (5) กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ข้อ 11 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนประจำตำบลมีหน้าที่ตามข้อ 10 และยังมีหน้าที่เพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

- (1) ประสานงานและเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแห่งอื่น ๆ ในตำบล
- (2) ประสานกับส่วนราชการในตำบลและเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน
- (3) ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อนำแผนชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมาปฏิบัติ

ข้อ 12 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องมีอาคาร สถานที่ที่ชัดเจนและเหมาะสมกับชุมชน

ข้อ 13 ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดให้มีสื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ข้อ 14 เกณฑ์มาตรฐาน การพัฒนา การประเมินมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้เป็นไปตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด

ข้อ 15 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหรือเขตอาจจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนขึ้นในสถานประกอบการ ศาสนสถาน หน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ตลอดจนบ้านของภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกก็ได้ ทั้งนี้ โดยใช้หลักเกณฑ์การดำเนินงานตามระเบียบนี้โดยอนุโลม

ข้อ 16 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2552

จรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%CA80/%CA80-2g-2552-a0001.pdf>

ตารางที่ 3 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ลำดับที่	ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ควรจัด	ลักษณะกิจกรรมที่ควรจัด
1	ห้องสมุดประชาชน	ให้บริการหนังสือทุกประเภทที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้อ่าน เช่น เด็กเล็ก เยาวชน ผู้สนใจ เฉพาะด้านและมีบริการสื่อวารสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่มีความทันสมัย
2	ห้องอินเทอร์เน็ตชุมชน	จัดบริการให้สืบค้นข้อมูลที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ที่บุคคลในชุมชนสนใจโดยผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต
3	ห้องวิชาการชุมชน	จัดประชุมสัมมนาฝึกอบรมหัวข้อต่างๆ เช่น เรื่องภาษาการเลี้ยงลูก ฯลฯ / การแนะแนวการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา / จัดบริการมูพัฒนาการศึกษาด้วยตนเอง เช่น มุมสายสามัญของการศึกษานอกโรงเรียน มุม มสธ. มุมมหาวิทยาลัยรามคำแหง / จัดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาความรู้ในชุมชนตามที่ชุมชนต้องการ / จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่คนในชุมชน โดยปราชญ์ชุมชน / การจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ / จัดกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาการของเด็กในวัยต่างๆ เช่น เด็กเล็ก ควรจัดกิจกรรมประเภทศิลปะ กิจกรรมเข้าจังหวะเกมส์ เป็นต้น
4	ห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ	จัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานกลุ่มอาชีพ ทั้งในด้านการดำเนินงานการรวมกลุ่มการฝึกและพัฒนาอาชีพ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเอง หรือคนจากชุมชนอื่นๆ มาเรียนรู้กลุ่มอาชีพของชุมชนได้อย่างแท้จริง
	ห้องแสดงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	เป็นส่วนที่แสดงถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะ จารีต ประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งมีอัตลักษณ์และความเชื่อประเพณีเป็นของท้องถิ่น ซึ่งห้องแสดงวัฒนธรรมมีการจัดแสดง เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตและวัฒนธรรม เครื่องแต่งกาย เป็นต้น

5	ร้านค้าชุมชน	จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การดำเนินเชิงธุรกิจร่วมกัน เพื่อการพัฒนาก้าวไปเป็นรูปแบบของสหกรณ์ชุมชนและวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจน เน้นการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตจากชุมชนและดำเนินการตลาดร่วมกับชุมชน / จัดให้บริการสินค้าราคาต้นทุนต่ำเพื่อเป็นเลือกของ ผู้บริโภคในชุมชน / จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากชุมชน หรือสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ / จัดมุมข้อมูลสินค้ามุมแคตตาล็อกสินค้าและผลิตภัณฑ์ / จัดเป็นศูนย์สาธิตของดีเด่นของชุมชน
6	ลานกิจกรรมชุมชน	จัดบริการเครื่องเล่นสำหรับเด็ก / จัดกิจกรรมเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และสาขาสายใยครอบครัวเช่น กิจกรรมศิลปะการร้องเพลง การเล่นเกมต่างๆ / จัดกิจกรรมให้ความรู้แก่คนในชุมชนโดยปราชญ์ชุมชน

สืบคำจาก <http://www.tlg.rmutt.ac.th/wp-content/uploads/2011/11/17-Download>

บทที่ 3

การดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

1. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยการเผยแพร่ความคิด ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน การจัดเก็บองค์ความรู้ ประวัติชุมชนและภูมิปัญญาของชุมชน ตลอดจนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาสด ซึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชนอย่างเป็นระบบ และการศึกษาถึงความคิดเห็นของชุมชนในเรื่องรูปแบบ ลักษณะ ของเขต โครงสร้าง สถานที่ การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ระเบียบข้อบังคับ งบประมาณ เนื้อหา สารความรู้ ข่าวสารความรู้ สื่อสารเรียนรู้ (ช่องทางการเรียนรู้) กิจกรรมการเรียนรู้ (การเรียนการสอน การจัดการความรู้ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ e-Learning นิทรรศการการสัมมนา ฯลฯ

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-Depth Interview) จากแหล่งความรู้รายบุคคล

2.1 ผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิ่นภูมิปัญญาในด้านการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด เพื่อศึกษาเทคนิค วิธี กระบวนการเพาะเลี้ยง และค้นหาวิธีการถ่ายทอดความรู้ของชุมชน ในการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด ประมงจังหวัด

2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นายก อบต. ปลัด อบต.) เพื่อศึกษาถึงการสนับสนุนส่งเสริม ทั้งในเรื่องสถานที่ งบประมาณ รูปแบบ ขอบเขต โครงสร้าง การบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล

3. การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยง และ การแปรรูปปลาสด

4. แจกแบบสอบถาม

5. สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ จากการวิจัย และ พัฒนาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นทุนเดิม และข้อมูลการวิจัย/องค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปปลาสด ข้อมูลงานวิจัย 14 เรื่องภายใต้โครงการ “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจปลาสดบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ได้แก่

1. การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะสัณฐานวิทยาของปลาสดบางบ่อกับปลาสดแหล่งอื่นในประเทศไทย

2. ผลของอาหารแพลงก์ตอน คุณภาพน้ำและดิน ต่อคุณลักษณะทางโภชนาการและแร่ธาตุในพลาสติกจากแหล่งต่างๆในประเทศไทย
  3. เอกลักษณะของพลาสติกบางบ่อในมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสายโซ่การผลิตของจังหวัดสมุทรปราการ และแนวทางการพัฒนาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ
  4. เปรียบเทียบผลผลิตพลาสติกที่เลี้ยงด้วยวิธีดั้งเดิมวิธีผสมผสาน และวิธีดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์
  5. การบำบัดตะกั่วและแคดเมียมในน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงพลาสติก บางบ่อโดยใช้บึงประดิษฐ์แบบน้ำไหลท่วมผิวชั้นกรองอย่างอิสระ
  6. การพัฒนาตู้อบแห้งพลาสติก
  7. การเปลี่ยนแปลงคุณภาพพลาสติกแดดเดียวภายใต้บรรจุก๊าซแอกทิฟ: กรณีศึกษาของแผ่นดูดวัดของเหลวร่วมกับการใช้ผิวมะกรูด
  8. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไล่แมลงวันจากสมุนไพรไทย
  9. การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบมีส่วนร่วม
  10. การพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกแดดเดียวบางบ่อสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน
  11. การศึกษาความเป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการเป็นหน่วยงานรับรองมาตรฐานคุณภาพอาหารพลาสติกแดดเดียวบางบ่อ
  12. การพัฒนาบรรจุก๊าซตราสัญลักษณ์ แผ่นกลยุทธ์การสื่อสารพลาสติกบางบ่อโดยกระบวนการ สื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
  13. การสร้างความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการพลาสติกบางบ่อในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป ตามความต้องการของผู้บริโภค
  14. การพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์รวม ความรู้พลาสติกและผลิตภัณฑ์แปรรูปของพื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ
6. นำข้อมูลที่ได้จาก 1-4 มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเด็น ดังต่อไปนี้
- 5.1 การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ เน้นพื้นที่เก็บข้อมูลข่าวสารความรู้ พื้นที่บริการความรู้ พื้นที่ทำงาน พื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น
  - 5.2 สารระ ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ทั้งที่เป็นภูมิปัญญาและข้อความรู้ใหม่
  - 5.3 องค์กร กรรมการดำเนินการ วาระการดำรงตำแหน่ง แผนงาน ระเบียบ กติกา แนวปฏิบัติ
  - 5.4 กิจกรรม กิจกรรมการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
  - 5.5 รูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วย การจัดแสดงความรู้ถาวร การแสดงความรู้หมุนเวียน การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การแสวงหา อภิปรายหรือสัมมนา เป็นต้น

- 5.6 ประเด็นอื่น ๆ ตามที่ชุมชนให้ข้อเสนอแนะ
6. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก
- 6.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 6.2 การจัดนิทรรศการ
7. จัดระบบการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ โดยการกำหนดโครงสร้างและผู้รับผิดชอบดูแล
8. สร้างการรับรู้ให้กับชุมชน 3 แหล่ง ได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1. ภาครัฐ (ผู้บริหาร ข้าราชการในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้แก่
  - นายก อบต. คลองด่าน หรือ รองนายก อบต. คลองด่าน
  - ปลัด อบต. คลองด่าน หรือ รองปลัด อบต. คลองด่าน
  - พาณิชยจังหวัดสมุทรปราการ หรือ หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาชุมชน
  - ประธานกรรมการบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด
2. ภาคเอกชน คือ ทีมงานบริษัท เอ อาร์ ไอ พี (ผู้ออกแบบนิทรรศการ)
3. ภาคประชาชน (ชุมชนหมู่ 11 / 12 ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ) ประกอบด้วย ประธานสหกรณ์
เคหะสถานพลาสติกบางบ่อจำกัด (ปราชญ์ท้องถิ่น) ผู้เพาะเลี้ยง ผู้แปรรูปและบุคคลในชุมชน
4. หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงพลาสติก และการแปรรูปพลาสติก หรือ เป็นผู้ที่มีอาชีพโดยตรง หรือ เป็นผู้ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงพลาสติก

1. ภาครัฐ (ผู้บริหาร ข้าราชการในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้แก่
  - นายก อบต. คลองด่าน หรือ รองนายก อบต. คลองด่าน
  - ปลัด อบต. คลองด่าน หรือ รองปลัด อบต. คลองด่าน
  - พัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ หรือ หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์
  - ประธานกรรมการบริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด
2. ภาคเอกชน คือ ทีมงานบริษัท เอ อาร์ ไอ พี (ผู้ออกแบบนิทรรศการ)

3. ภาคประชาชน (ชุมชนหมู่ 11 / 12 ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ) ประกอบด้วย ประธานสหกรณ์
เคหะสถานพลาสติกบางบ่อจำกัด (ปราชญ์ท้องถิ่น) ผู้เพาะเลี้ยง ผู้แปรรูปและบุคคลในชุมชน
4. หรือผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

- 3.3.1 การสำรวจ
- 3.3.2 การสังเกต
- 3.3.3 แบบสอบถาม
- 3.3.4 แบบสัมภาษณ์
- 3.3.5 การจดบันทึก
- 3.3.6 การเสวนากลุ่ม
- 3.3.7 การจัดเวทีชาวบ้าน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปตาราง ประกอบคำบรรยาย

แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสรุปในตารางประกอบคำบรรยาย โดยแปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ โดยปรับปรุงจากแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Licert Scale) (บุญเลิศ กลิ่นรัตน์. 2542: 146; อ้างอิงจาก Rensis Lidert New Patterns of Managent. 1961 : 26) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

สำหรับแบบสัมภาษณ์ การจัดบันทึกการสังเกต การเสวนากลุ่ม การจัดเวทีชาวบ้าน จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอด้วยการบรรยายเชิงพรรณนาโวหาร

บทที่ 4

การดำเนินงานด้านการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ของพื้นที่และผลลัพธ์

4.1 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ตามโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาด

จากการศึกษาข้อมูล ขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาด ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า วัตถุประสงค์มุ่งเน้นไปที่การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน พัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การพัฒนาการเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก

ขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR)
โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาด ศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติก
ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

๑. ความเป็นมา

จังหวัดสมุทรปราการได้ดำเนินโครงการศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชนที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในการจัดหาพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ (knowledge) ในการเลี้ยงพลาสติกและแปรรูปพลาสติกให้สะอาดปลอดภัยกับผู้บริโภค พัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ (packaging) ให้ได้รับมาตรฐานตามหลักของมาตรฐาน GMP ของกระทรวงสาธารณสุข มาตรฐาน OTOP และมาตรฐานฮาลาลเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์และยกระดับสินค้าตลอดจนได้รับการยอมรับจากสากล

การดำเนินการโครงการศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง นั้น มีกำหนดเปิดดำเนินการศูนย์ฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการขายและตลาด เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง สู่ระดับประเทศ เป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา การเรียนรู้ ศึกษาดูงานของภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาการเลี้ยงและการแปรรูป พลาสติกให้สะอาดปลอดภัยกับผู้บริโภค รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรมกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ระดับสากล จังหวัดสมุทรปราการจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาดศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเป็นศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง สู่ระดับประเทศเป็นการเพิ่มช่องทางการตลาด เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

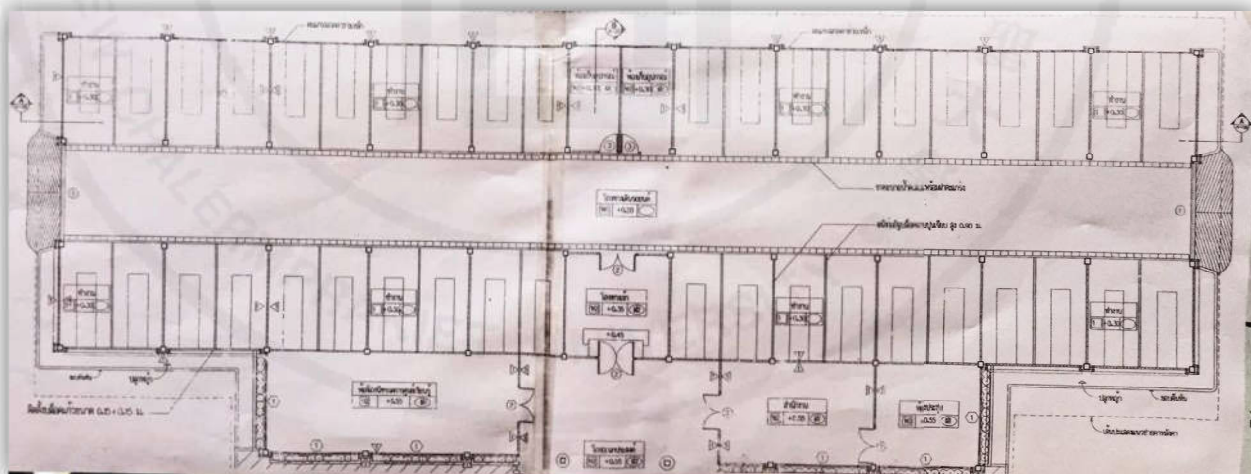
๒.๒ เพื่อพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา การเรียนรู้ ศึกษาดูงานของภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชนด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาการเลี้ยงและการแปรรูปพลาสติกให้สะอาดปลอดภัยกับผู้บริโภค

๒.๓ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ภาพที่ 1 ขอบเขตของงาน (Terms of Reference : TOR) โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาด ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ภาพที่ 2 ภาพบรรยากาศการประชุมเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 10.00 - 12.00 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ชั้น 2 สนง.พช.จังหวัดสมุทรปราการ ทีมวิจัยได้ทำการขอแบบแปลน (ศูนย์การเรียนรู้) จากฝ่ายช่างผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้าง

ภาพที่ 3 แบบแปลนศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

จากการศึกษาแบบแปลนศูนย์การเรียนรู้ฯ พบว่า

1. ห้องโถงเพื่อจัดนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม.
2. ห้องสำนักงาน (โถงด้านขวา) 1 ห้อง ขนาด 54 ตร.ม.

3. ห้องประชุม (โถงเล็กส่วนกลาง) 1 ห้อง ขนาด 36 ตร.ม.
4. โถงเอนกประสงค์ด้านหน้า ขนาด 108 ตร.ม.

ตารางที่ 4 ห้องต่างๆ ภายในศูนย์เรียนรู้

จากโครงสร้างอาคารรวมถึงโครงสร้างภายใน จะเห็นได้ว่า เหมาะแก่การส่งเสริมการเรียนรู้ แต่เนื่อง

ด้วยขัดกับแนวนโยบายในการใช้งานที่มุ่งเน้นเพื่อการค้า จากการลงพื้นที่ สังเกต สัมภาษณ์ และการอยู่ร่วมกับการประชุมที่ผ่านมา พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ฯ สามารถดำเนินกิจกรรมควบคู่ไปด้วยกันได้ทั้งเพื่อการค้าและเพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ หากเป็นเช่นนี้ได้จะยังประโยชน์ให้เกิดแก่ทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

ภาพที่ 4 ทีมวิจัยจากศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ร่วมกับ นายช่างผู้ออกแบบและควบคุมการก่อสร้างของ อบต.คลองด่าน ลงสำรวจพื้นที่ทั้งภายนอกและภายในตัวอาคารศูนย์เรียนรู้ฯ

วัตถุประสงค์ในการก่อสร้างอาคารคือ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงพลาสติก สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ ยกกระดับมาตรฐานสถานประกอบการพลาสติก คุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ที่ดินและตัวอาคารเป็นของราชพัสดุ กรมธนารักษ์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการเป็น

ผู้รับนโยบายในการดำเนินการก่อสร้าง โดยอนุญาตให้ อบต.คลองด่านบริหารจัดการใช้ประโยชน์เพื่อประชาชน ใช้ในภารกิจเพื่อสังคมไม่เก็บค่าใช้จ่าย หากมีการใช้ประโยชน์เกิดรายได้ให้จ่ายค่าเช่าต่อมามาทำสัญญากับกรมธนารักษ์ จากนั้น อบต.คลองด่าน ขออนุญาตบริหารจัดการร่วมกับ บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน) จำกัด โดยมีการเก็บค่าเช่าจากผู้ประกอบการ

4.1.1 การพัฒนานิเทศการภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ภาพที่ 5 บรรยากาศการประชุมเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2560 เวลา 10.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุมสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ชั้น 2

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ

ประกอบด้วย

1. ประธานบริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน)จำกัด
2. ประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางปะกัจัด
3. รองนายก อบต.คลองด่าน
4. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ

5. หัวหน้าแผนกวัฒนธรรมศึกษา ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
6. เจ้าหน้าที่ฝ่ายช่างออกแบบศูนย์การเรียนรู้ อบต.คลองด่าน
7. คณะทำงานการออกแบบและจัดทำนิตรรศการ บริษัท เอ อาร์ ไอ พี จำกัด (มหาชน)

สรุปเนื้อหาการประชุมเสวนากลุ่ม (Focus Group)

ประธานในที่ประชุมได้แจ้งให้ผู้จัดทำนิตรรศการ ควรมีพื้นที่ส่วนหนึ่งจัดแสดงงานวิจัยทั้ง 15 เรื่องของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปลาสด หรืออาจสร้างเป็นฐานการเรียนรู้ให้กับชุมชน

ในที่ประชุมให้บริษัท เออาร์ไอพี ผู้รับจ้างทำนิตรรศการภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ เร่งดำเนินการจัดทำนิตรรศการถาวรภายในศูนย์การเรียนรู้ ให้เสร็จก่อนวันพิธีเปิดศูนย์การเรียนรู้ฯ ในวันศุกร์ที่ 24 พฤศจิกายน 2560 โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการเป็นประธานในพิธีเปิด จึงขอให้บริษัทลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยด่วนเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบนิตรรศการ โดยหาข้อมูลการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสดจากประธานสหกรณ์เคหสถานปลาสดบางบ่อจำกัด (ปราชญ์ภูมิปัญญา)

ภาพที่ 6 ภาพบรรยากาศการประชุมเพื่อการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาดศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลาสดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2560 เวลา 10.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุมสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ชั้น 2

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ

ประกอบด้วย

1. ประธานบริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน)จำกัด
2. ประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางปะกัก
3. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ
4. ทีมวิจัยศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

สรุปเนื้อหาการประชุมเสวนากลุ่ม (Focus Group)

ทีมวิจัยจากศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้เสนอเรื่องเพื่อพิจารณาไว้ในวาระการประชุม เรื่อง แนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก โดยเสนอประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้สู่มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามแนวทางของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย โดยประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางปะกัก ได้เสนอว่า “เป็นสิ่งที่ดีมากหากเราสามารถพัฒนาไปถึงเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องมีให้ครบ อันได้แก่ ห้องสมุด ห้องอินเตอร์เน็ต ห้องวิชาการ ห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ห้องแสดงภูมิปัญญา ลายกิจกรรม และร้านค้าชุมชน” หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ กล่าวว่า “ตอนนี้เรามีห้องนิทรรศการ ห้องวิชาการ ร้านค้าชุมชน ลานกิจกรรม ห้องเรียนรู้ ห้องแสดงภูมิปัญญา” คุณกขพรเสนอว่า “อาจจะมีคอมพิวเตอร์สัก 2 เครื่อง เพื่อให้ผู้เข้าใช้บริการไว้ใช้สืบค้นข้อมูลต่างๆ

4.1.2 การบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอน

การศึกษาวิจัยนี้มีรายวิชาที่บูรณาการกับการเรียนการสอน คือ รายวิชา PF 2023 การออกแบบเพื่อการแสดง ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เพื่อให้นักศึกษาเห็นถึงแนวคิดและการประยุกต์การออกแบบนิทรรศการกับการออกแบบเพื่อการแสดง ดังต่อไปนี้ คือ

1. แนวคิด (Concept) คือ
เป็นศูนย์เรียนรู้พลาสติกประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้สนใจ “อนุรักษ์ คุณค่า พัฒนาสู่ความยั่งยืน”
2. การเล่าเรื่อง (Narrative) คือ
โดยเริ่มตั้งแต่ประวัติความเป็นมา ขั้นตอนการเพาะเลี้ยง และช่องทางการจัดจำหน่าย
3. เนื้อหา (Content) คือ
เป็นนิทรรศการที่แสดงถึงองค์ความรู้และความโดดเด่นของพลาสติก
4. พื้นที่ตั้งแสดง (Floor Plan) คือ

ภายในห้องจัดแสดงนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม. รูปทรงสี่เหลี่ยมพื้นผ้า

5. มัลติมีเดีย (Multimedia) คือ

คลิปวิดีโอแสดงขั้นตอนการเพาะเลี้ยงปลาสลิด

6. การสร้างบรรยากาศ (Mood & Tone) คือ

โดยการจำลองบ่อเพาะเลี้ยงปลาสลิดและที่ตากปลาสลิดแดดเดียว

7. กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) คือ

เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง ผู้ประกอบการแปรรูปปลาสลิด ผู้สนใจทั่วไป

ภาพที่ 7 การออกแบบตกแต่งนิทรรศการ

4.1.3 ผลวิเคราะห์จากการสังเกต/การสัมภาษณ์/แบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย

ทีมวิจัยลงพื้นที่สังเกตวิถีชีวิตและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแปรรูปปลาสลิด ร้านแม่อำนวย

บริเวณริมถนนสุขุมวิท อ.บางป่อ จ.สมุทรปราการ

ภาพที่ 8 ผู้ประกอบการแปรรูปปลาสดโดยส่วนใหญ่ตั้งร้านเปิดแผงขายกันอยู่บริเวณริมถนนคลองด่าน เนื่องด้วยผู้ซื้อส่วนใหญ่สัญจรไปมาและแวะซื้อสะดวก

ภาพที่ 9 ผู้ประกอบการแปรรูปปลาสดรายใหญ่

เป็ย นากเกิด ผู้ประกอบการแปรรูปปลาสดรายใหญ่ กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ฯ ความว่า

“ต้องมีวิทยากรเพื่อบรรยาย เอาคนที่ประสบความสำเร็จมาพูด อย่างที่เราไปอบรม เราก็ต้องเอามาปรับใช้ เพราะตอนนี้ยุค 4G แล้วเราจะตกยุคไม่ได้ ไม่งั้นคุณก็ตามเขาไม่ทันมันต้องปรับตัว การอบรมจะหลักสูตรที่บรรยายให้ความรู้อย่างเดียว แต่บรรยายความรู้อย่างเดียวก็น่าเบื่อ หรือหลักสูตรที่ต้องปฏิบัติ หรือทั้ง 2 อย่างก็ได้ สื่อก็เป็นหนังสือหรือโปรซัวร์ อย่าเอาซีดีนะ เพราะไม่มีใครเปิดหรือหาดูทางมือถือกันหมดแล้ว”

(เป็ย นากเกิด. 16 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

ภาพที่ 10 ทีมวิจัยลงพื้นที่สังเกตวิถีชีวิตของผู้ประกอบการขายพลาสติก ร้านบ้านฉิม
บริเวณริมถนนสุขุมวิท อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

ภาพที่ 11 ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกรายย่อย

อุดมการณ์ พรหมสุขงษ์ ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกรายย่อย กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของศูนย์การเรียนรู้ฯ ความว่า

“มีวิทยากรทุกครั้งที่เราไป ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องพลาสติก วิธีทำ วิธีใส่เกลือ ตากปลาเค็มส่งนอก แปรรูป แต่ร้านเล็กๆเราทำไม่ได้ เพราะต้นทุนเราไม่มี ไม่มีเครื่องมือ เครื่องมือ เรียนกับปฏิบัติไม่เหมือนกัน อุปกรณ์ในนั้นไม่เอื้ออำนวย ดีเกินไป มันไม่เหมาะกับเราๆ เรานั่งปุเสื่อก็ได้ ที่วางเขียงก็น้อย มันจะขอตปลาไม่ได้ ไม่มีที่จะทิ้ง ท่อน้ำอันน้อย ทำพลาสติกต้องใช้พื้นที่กว้าง ต้องใช้ไทร์ไวป์ม่น้ำ ขึ้นมา เกล็ดมันถึงจะออก ระบบน้ำที่นั่นไม่ดี”

(อุดมการณ์ พรหมสุวงศ์. 16 มีนาคม 2561 : สัมภาษณ์)

ภาพที่ 12 ทีมวิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์แบบเจาะลึก
ผู้ให้สัมภาษณ์ นายบุญสิน สอนใจ อายุ 62 ปี ผู้ค้าปลาสลิด

ภาพที่ 13 ประธานกลุ่มสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงปลาสลิด

ปรีชา สมานมิตร ประธานกลุ่มสหกรณ์ผู้เพาะเลี้ยงปลาสลิด กล่าวเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ความว่า

“เมื่อมีผู้ติดต่อเข้ามาขอชมภายในศูนย์การเรียนรู้ เราจะได้เห็นการเลี้ยงแบบเกษตรอินทรีย์เหมือนที่ลุงผั้นเลี้ยง เราจะไม่นั่งเลี้ยงทุกๆ ไปที่เขาให้อาหาร ผมจะพาเขาไปแล้วแต่กลุ่มเป้าหมายว่าเขาอยากสนใจเรื่องอะไร เราก็จะให้ตรงนั้น เช่น บางคนอยากจะทำสายพันธุ์ปลา ผมจะจับปลาตัวไว้ให้ เขาสนใจโทรมนาด เราก็จับปลาใส่ตู้ไว้เราจะสามารถอธิบายได้ว่าปลาตัวนี้เทศเมีย ตัวนี้สายพันธุ์อะไร คือ ใช้วิธีอธิบาย เน้นความรู้ที่อยู่ในตัวเอง มันไม่มีตำรา ลูกชายเริ่มต่อ ยอดได้แล้ว แต่ที่คิดไว้คือ ทำเป็นหนังสือรูปเล่ม ประวัติ มีวิธีการเลี้ยงแทรกไปเลย อย่างเช่นวิธีการทำน้ำหมัก ผมก็จะไปขอหนังสือเล่มมาได้เลย ผมไปดูงานมาก็มีสิ่งที่ดีที่เราชอบกับสิ่งที่เรา

ไม่ชอบ มันได้เปรียบ พอเราทำทีหลังเราก็เอาสิ่งที่เราชอบมาจุดประกายตรงนี้ พอเขามาแล้วเค้าไม่ได้อะไร อย่างน้อยเขาก็ได้หนังสือกลับไป ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลาสดทำอะไร ไม่อยากเก็บไว้กับตัวเราคนเดียว”

(ปรีชา สมานมิตร. 2 เมษายน 2561 : สัมภาษณ์)

ภาพที่ 14 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน

ณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน กล่าวเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแนวคิดในการจัดการศูนย์การเรียนรู้ปลาสลิดฯ ความว่า

“การสร้างศูนย์การเรียนรู้ เพื่อที่จะถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ตั้งแต่การเพาะเลี้ยงจนจบ เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความสะอาด มีความพร้อม ซึ่งเรื่องการผลิตเราก็ต้องมาอบรมให้เขาได้ใบอนุญาตจากศูนย์เรียนรู้แห่งนี้ จะต้องมีการนำผู้ประกอบการมาอบรมที่ละร้าน เรียนรู้ในการที่จะขอใบอนุญาตให้ได้ และเป็นศูนย์ประชุมระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่มีองค์ความรู้ใหม่ ๆ ไม่ต้องพาประชาชนเข้าไปอบรมที่กระทรวง ทบวง กรม ในกรุงเทพมหานคร ไปไกล ๆ ให้ลำบาก ต้องไปจ้างรถเดินทาง มีคนไปอบรม 1 – 2 คน แต่เราจะเป็น Center by One by Case” และมีพื้นที่ส่วนกลาง จะบอกประเภทให้อยู่ ก็ให้เป็นสวนสาธารณะ จัดเป็นส่วนพักผ่อนหย่อนใจ ลานวัฒนธรรม ลานการแสดง ลานกีฬา

(ณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ. 2 เมษายน 2561 : สัมภาษณ์)

ณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน กล่าวถึงการบริหารงานศูนย์การเรียนรู้ปลาสลิดฯ ความว่า

“การบริหารตนเอง หรือ Social Enterprise บริษัท รวมใจประชารัฐ ซึ่งจดทะเบียนและมีกฎหมายครอบคลุม เปิดให้ประชาชนเข้าไปบริหารงานเอง ถึง

มือประชาชนเลยแต่ไม่ใช่ว่ากลุ่มนี้จะรวมตัวกันเอง มีกลุ่มที่จับต้องได้ บริหารงานได้อย่างแข็งขัน เรากำลังขออนุญาตอยู่ในส่วนของการใช้พื้นที่ ระเบียบละเอียดลอบมาก การได้รับอนุญาตเป็นเพียงแค่การขอใช้ ซึ่งคำว่าขอใช้ มีข้อห้ามคือ ห้ามนำที่ราชพัสดุไปที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ ไปใช้จัดหาประโยชน์ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น การขายพลาสติกเป็นการหาผลประโยชน์ก็ทำไม่ได้
(ณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ. 2 เมษายน 2561 : สัมภาษณ์)

ผลวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มาจากความต้องการผู้เพาะเลี้ยง ผู้ประกอบการแปรรูป และบริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ พบว่า

ประเด็นแรก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยาย ได้แก่ การสาธิต วิทยากรพาเดินชม การทดลองทำ เป็นต้น

ประเด็นที่สอง สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หนังสือ โบว์ชัวร์ โทรศัพท่มือถือ ตู้จัดแสดง เป็นต้น

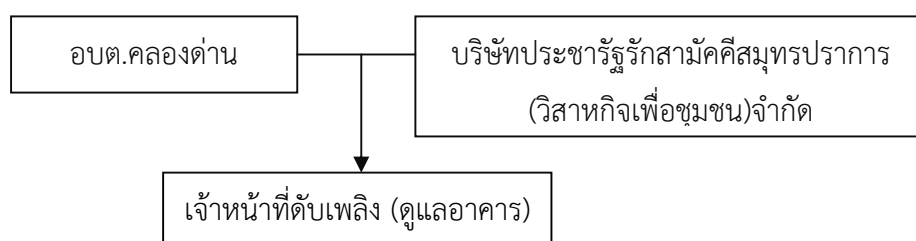
ประเด็นที่สาม องค์ความรู้ ได้แก่ การเพาะเลี้ยง วิธีเลี้ยง กรรมวิธีในการแปรรูป เป็นต้น

ประเด็นที่สี่ สิ่งที่เขาอยากรู้ ได้แก่ กระบวนการเพาะเลี้ยงพลาสติก สายพันธุ์ วิธีทำ วิธีใส่เกลือ ตากปลาเค็มส่งนอก แปรรูป เครื่องมือ เป็นต้น

4.1.4 การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารองค์กร ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

จากการสอบถามกับรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านถึงบุคลากรที่ดูแลอาคารศูนย์การเรียนรู้ฯ ว่ามีบุคคลใดบ้าง พบว่า ปัจจุบันมีเพียงเจ้าหน้าที่ดับเพลิงเป็นผู้ดูแลอาคาร

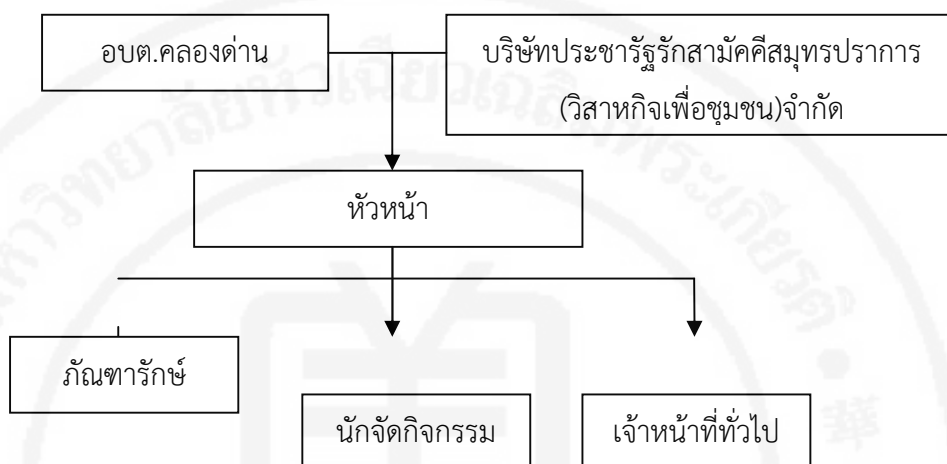
โครงสร้างองค์กรภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ในปัจจุบัน

สำหรับแผนการบริหารบุคลากรและโครงสร้างองค์กรภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ควรจะเป็นนั้น
 ดังแผนภูมิข้างล่าง แต่อย่างไรก็ตามทางผู้วิจัยเห็นควรว่า อย่างน้อย ควรจะมีนักจัดกิจกรรม เพิ่มอีกหนึ่ง
 ตำแหน่ง เพื่อเป็นผู้ที่ดำเนินการจัดโครงการต่างๆ ให้เกิดขึ้นภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ

โครงสร้างองค์กรภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ควรจะเป็น

4.1.5 แนวทางการบริหารการจัดการพื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปผลผลิตของกลุ่มจังหวัด
 ภาคกลางตอนกลาง

สำหรับสถานที่ในการจัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อนั้น พบว่า

ห้องโถงขนาด 90 ตรม. ปัจจุบันได้จัดทำเป็นห้องนิทรรศการถาวร โดยใช้พื้นที่บริเวณผนังห้องทั้ง 4
 ด้านเป็นส่วนจัดแสดงเนื้อหาพิพิธภัณฑ์ ยังคงพื้นที่ว่างตรงกลางไว้ ผู้ศึกษาเห็นว่า พื้นที่ว่างบริเวณนี้ สามารถ
 จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้

ในส่วนของห้องโถงขนาด 54 ตรม. ปัจจุบันยังคงเป็นพื้นที่ว่าง โดยแนวคิดในการก่อสร้างจะใช้เป็นห้องสำนักงาน แต่ปัจจุบันยังไม่สามารถระบุการใช้งานภายในห้องได้อย่างชัดเจน ยังคงเป็นการใช้ประโยชน์ตามวาระเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในกรณีที่มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมพร้อมกันกับห้องนิทรรศการสามารถใช้ห้องว่างนี้จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้

ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง เป็นบริหารร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงแปรรูปและผู้ประกอบการ อบต. คลองด่าน บริษัทประชารัฐ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วิสัยทัศน์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงพลาสติก สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการพลาสติก คุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน โดยมีแนวคิดในการจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อก่อให้เกิดรายได้จากการเข้าพื้นที่รวมถึงงบประมาณสนับสนุนจากส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารจัดการ แนวทางในการกำหนดแผนกลยุทธ์ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 – 2565 ซึ่งสามารถ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

- แผนระยะสั้น 1 ปี : ต้องการตลาดให้คนพ่อค้าแม่ค้าเข้ามาค้าขายได้
- แผนระยะกลาง 3 ปี : ผู้แปรรูปและผู้ประกอบการเข้ามาใช้พื้นที่ภายในศูนย์เรียนรู้
- แผนระยะยาว 5 ปี : ถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ ตั้งแต่การเพาะเลี้ยง แปรรูป และผู้ประกอบการ ครบวงจร

ความโดดเด่นของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางอยู่ที่
ตัวอาคารขนาดใหญ่ มีหลายห้อง รวมถึงทำเลที่ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่ที่มีผู้คนสัญจรไปมา

ภาพที่ 15 ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ภาพที่ 15 ห้องทำปลาสด

ข้อค้นพบของรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ 2 มุมมอง ได้แก่

มุมมองแบบ static ด้านอาคารสถานที่

1. ห้องโถงเพื่อจัดนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม.

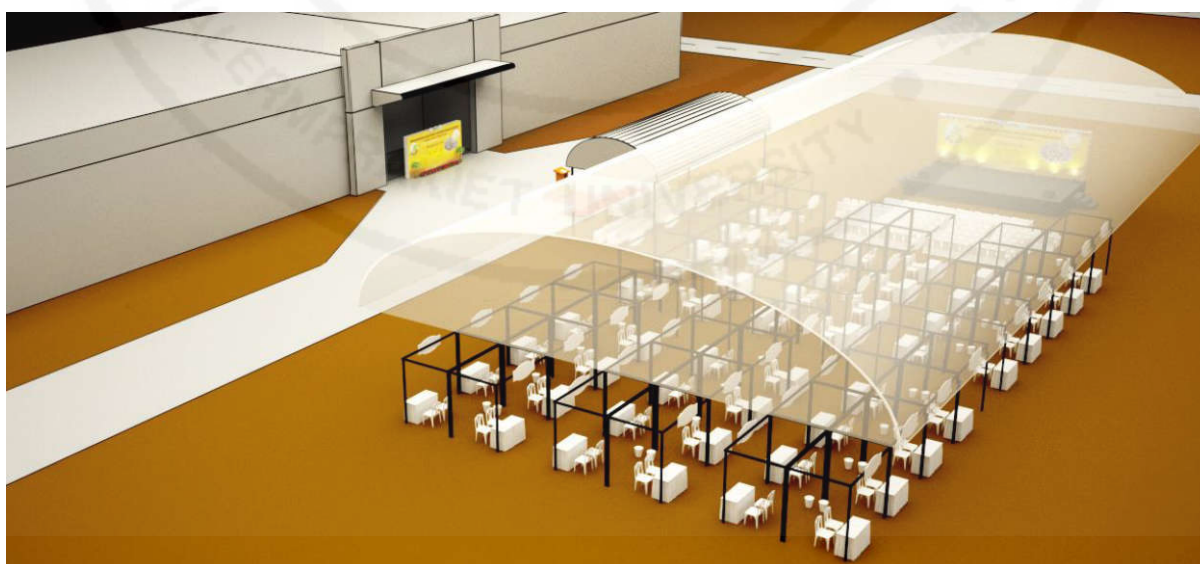
ปัจจุบันได้จัดทำเป็นห้องนิทรรศการถาวร ผู้ศึกษาเห็นว่า พื้นที่ตรงกลางเป็นพื้นที่ว่าง สามารถใช้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ต่างๆ อาทิ การอบรมให้ความรู้เรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ การแปรรูปพลาสติก เป็นอาหารทานเล่น เป็นต้น

2. ห้องสำนักงาน (โถงด้านขวา) 1 ห้อง ขนาด 54 ตร.ม.

ในส่วนของห้องโถงขนาด 54 ตร.ม. ห้องสำนักงาน แต่ปัจจุบันยังไม่ได้ใช้งาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ในกรณีที่มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมพร้อมกันกับห้องนิทรรศการ สามารถที่จะใช้ห้องว่างนี้จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อได้

3. พื้นที่ด้านหน้าอาคาร

สามารถจัดเป็นพื้นที่บริเวณขายพลาสติกโดยจัดเป็นห้องๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการนำสินค้าพลาสติกของตนเองมาจัดจำหน่าย

ภาพที่ 16 พื้นที่บริเวณขายพลาสติกโดยจัดเป็นห้องๆ

มุมมองแบบ dynamic จากงานวิจัยชิ้นนี้สามารถจำแนกการสร้างการเรียนรู้ได้ 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก เน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยาย ได้แก่ การสาธิต วิทยากรพาเดินชม การทดลองทำ เป็นต้น
 ประเด็นที่สอง สื่อที่ใช้ใน ได้แก่ หนังสือ โบว์ชัวร์ โทรศัพท์มือถือ ตู้จัดแสดง เป็นต้น
 ประเด็นที่สาม องค์ความรู้ ได้แก่ การเพาะเลี้ยง วิธีเลี้ยง กรรมวิธีในการแปรรูป เป็นต้น
 ประเด็นที่สี่ สิ่งที่เขาอยากรู้ ได้แก่ กระบวนการเพาะเลี้ยงปลาสด สายพันธุ์ วิธีทำ วิธีใส่เกลือ
 ตากปลาเค็มส่งนอก แปรรูป เครื่องมือ เป็นต้น

4.2 ผลการศึกษากิจกรรมการพัฒนาศักยภาพ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปปลาสดของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง

4.2.1 ตารางแผนงานประกอบด้วย

4.2.1.1 Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมในข้อเสนอโครงการและกิจกรรมที่

ดำเนินการจริง

ตารางที่ 5 Gantt chart เปรียบเทียบกิจกรรมในข้อเสนอโครงการและกิจกรรมที่ดำเนินการจริง

กิจกรรมในข้อเสนอโครงการ	กิจกรรมที่ดำเนินการจริง
1. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยการเผยแพร่ความคิด ชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน การจัดเก็บองค์ความรู้ ประวัติชุมชนและภูมิปัญญาของชุมชน ตลอดจนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาสด ซึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชนอย่างเป็นระบบและการศึกษาถึงความคิดเห็นของชุมชนในเรื่องรูปแบบ ลักษณะ ของเขต โครงสร้าง สถานที่ การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ ระเบียบข้อบังคับงบประมาณ เนื้อหา สารความรู้ ข่าวสารความรู้	การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 4 ครั้ง

<p>สื่อสารเรียนรู้ (ช่องทางการเรียนรู้) กิจกรรมการเรียนรู้ (การเรียนการสอน การจัดการความรู้ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ e-Learning นิทรรศการการสัมมนา ฯลฯ</p>	
<p>2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-Depth Interview) จากแหล่งความรู้รายบุคคล</p> <p>2.1 ผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิ่นภูมิปัญญาในด้าน การเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด เพื่อศึกษา เทคนิค วิธี กระบวนการเพาะเลี้ยง และค้นหาวิธีการ ถ่ายโยงความรู้ของชุมชน ในการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด ประมงจังหวัด</p> <p>2.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นายก อบต. ปลัด อบต.) เพื่อศึกษาถึงการสนับสนุนส่งเสริมทั้งในเรื่อง สถานที่ งบประมาณ รูปแบบ ขอบเขต โครงสร้าง การบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล</p>	<p>ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายจำนวน 3 ครั้ง</p>
<p>3. การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยง และ การแปรรูปปลาสด</p>	<p>การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยง และการแปรรูปปลาสด จำนวน 2 ครั้ง</p>
<p>4. แจกแบบสอบถาม</p>	<p>จำนวน 30 ชุด</p>
<p>5. สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ จากการวิจัย 14 เรื่อง จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นทุนเดิม และ ข้อมูลการวิจัย/ข้อความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปปลาสด</p>	<p>รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 8 หัวข้อ</p>
<p>6. นำข้อมูลที่ได้จาก 1-4 มาสังเคราะห์เพื่อกำหนด รูปแบบ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเด็น ดังต่อไปนี้</p> <p>6.1 การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ เน้นพื้นที่เก็บ ข้อมูลข่าวสารความรู้ พื้นที่บริการความรู้ พื้นที่ทำงาน พื้นที่แลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น</p> <p>6.2 สาระ ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ทั้งที่เป็นภูมิปัญญาและข้อความรู้ใหม่</p>	<p>รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 8 หัวข้อ</p>

<p>6.3 องค์กร กรรมการดำเนินการ วาระการดำรงตำแหน่ง แผนงาน ระเบียบ กติกา แนวปฏิบัติ</p> <p>6.4 กิจกรรม กิจกรรมการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>6.5 รูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วย การจัดแสดงความรู้ถาวร การแสดงความรู้หมุนเวียน การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การแสวงหา อภิปราย หรือสัมมนา เป็นต้น</p> <p>6.6 ประเด็นอื่น ๆ ตามที่ชุมชนให้ข้อเสนอแนะ</p>	
<p>7. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก</p> <p>7.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>7.2 การจัดนิทรรศการ</p>	<p>- รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 8 หัวข้อ</p> <p>- 1 นิทรรศการ</p>
<p>8. สร้างการรับรู้ให้กับชุมชน 3 แห่ง ได้แก่ บ้าน วัด และโรงเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน 2. จัดกิจกรรมเปิดบูธ ณ ตลาดน้ำพระองค์เจ้าไชยานุชิต วันสุขันธาวาส 3. จัดแสดงละครเกี่ยวกับพลาสติกที่โรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ชมและไปบอกต่อกับผู้ปกครอง 4. งานประจำปีของวัด 5. ผากข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านพิธีกรประจำงาน ประเพณีรับบัวซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัด 6. จัดส่งเป็นแผ่นซีดีเกี่ยวกับผลงานวิจัย อาทิ การเพาะเลี้ยงพลาสติกตามอัตลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ ในรายวิชา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 7. นำหนังสือไปวางไว้ในห้องสมุดประจำตำบล

	<p>และที่วัด</p> <p>8. ผากข่าวผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ผ่านเสียงตามสาย</p> <p>9. ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “ฟ้าวันใหม่” ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>10. ประชาสัมพันธ์ทางไลน์กลุ่ม และเฟสบุ๊กกลุ่มของกลุ่มพลาสติกภาคกลางตอนกลาง</p> <p>11. รถเร่ประชาสัมพันธ์ไปตามถนนคลองด่านที่มีผู้ประกอบการขายพลาสติกอยู่</p>
--	---

4.2.1.2 ตารางเปรียบเทียบ output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและที่ได้จริง

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบ output ที่เสนอในข้อเสนอโครงการและที่ได้จริง

Output		(ในกรณีล่าช้า ผลสำเร็จไม่ถึง 100%)
จากข้อเสนอโครงการ	ผลสำเร็จ (%)	ให้ท่านระบุสาเหตุ และการแก้ไขที่ท่าน

<p>1. การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อศึกษาต่อความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยการเผยแพร่ความคิดชี้แจงให้เห็นถึงความสำคัญของการแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน การจัดเก็บองค์ความรู้ ประวัติชุมชนและภูมิปัญญาของชุมชน ตลอดจนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาสด ซึ่งได้รับการยอมรับจากชุมชนอย่างเป็นระบบและการศึกษาถึงความคิดเห็นของชุมชนในเรื่องรูปแบบ ลักษณะ ของเขต โครงสร้าง สถานที่ การบริหารจัดการ ศูนย์การเรียนรู้ ระเบียบข้อบังคับ งบประมาณ เนื้อหาสาระความรู้ ข่าวสารความรู้ สื่อสารเรียนรู้ (ช่องทางการเรียนรู้) กิจกรรมการเรียนรู้ (การเรียนการสอน การจัดการความรู้ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ e-Learning นิทรรศการการสัมมนา ฯลฯ</p>	100 %	การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 4 ครั้ง
<p>2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (IN-Depth Interview) จากแหล่งความรู้รายบุคคล</p> <p>2.1 ผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิ่นภูมิปัญญาในด้านการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด เพื่อศึกษาเทคนิค วิธีการกระบวนการเพาะเลี้ยง และค้นหาวิธีการถ่ายทอดความรู้ของชุมชน ในการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด ประมงจังหวัด</p> <p>2.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (นายก อบต. ปลัด อบต.) เพื่อศึกษาถึงการสนับสนุนส่งเสริมทั้งในเรื่องสถานที่ งบประมาณ รูปแบบ ขอบเขต โครงสร้าง การบริหารจัดการ และการติดตามประเมินผล</p>	100 %	อยู่ระหว่างดำเนินการ
<p>3. การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยง และ การแปรรูปปลาสด</p>	100 %	การสังเกตวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยง และการแปรรูปปลาสด

		จำนวน 2 ครั้ง
4. แจกแบบสอบถาม	100 %	จำนวน 30 ชุด
5. สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ จากการวิจัย และ พัฒนา จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นทุนเดิม และ ข้อมูลการวิจัย/องค์ความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยง และการแปรรูปปลาสด	100 %	สังเคราะห์ผลสรุปจากงานวิจัยทั้ง 14 เรื่อง โดยนำมาจัดกลุ่มรูปแบบการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 หัวข้อ
6. นำข้อมูลที่ได้จาก 1-4 มาสังเคราะห์เพื่อกำหนดรูปแบบ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในประเด็น ดังต่อไปนี้ 6.1 การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ เน้นพื้นที่เก็บข้อมูล ข่าวสารความรู้ พื้นที่บริการความรู้ พื้นที่ทำงาน พื้นที่ แลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น 6.2 สารระ ประกอบด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ทั้งที่เป็นภูมิ ปัญญาและองค์ความรู้ใหม่ 6.3 องค์กร กรรมการดำเนินการ วาระการดำรงตำแหน่ง แผนงาน ระเบียบ กติกา แนวปฏิบัติ 6.4 กิจกรรม กิจกรรมการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 6.5 รูปแบบกิจกรรม ประกอบด้วย การจัดแสดงความรู้ ถาวร การแสดงความรู้หมุนเวียน การฝึกอบรม การศึกษา ดูงาน การแสวงหา อภิปรายหรือสัมมนา เป็นต้น 6.6 ประเด็นอื่น ๆ ตามที่ชุมชนให้ข้อเสนอแนะ	100 %	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 8 หัวข้อ
7. พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในศูนย์การเรียนรู้ และแปรรูปปลาสด 7.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ฐาน 7.2 การจัดนิทรรศการ	100 %	- รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 8 หัวข้อ - 1 นิทรรศการ
8. สร้างการรับรู้ให้กับชุมชน 3 แห่ง ได้แก่ บ้าน วัด และ โรงเรียน	20 %	อยู่ระหว่างดำเนินการ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพ

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	8	26
	หญิง	22	74
2. อายุ	20-30 ปี	2	6
	31-40 ปี	7	24
	41-50 ปี	12	40
	51 ปีขึ้นไป	9	30
3. วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	22	74
	ปริญญาตรี	5	16
	ปริญญาโท	3	10
	ปริญญาเอก	-	
4. ภาค	ภาครัฐบาล	3	10
	ภาคเอกชน	3	10
	ภาคประชาชน	24	80
	รวม	30	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 และเพศชายจำนวน 8 คน ร้อยละ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 12 คน

คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และส่วนใหญ่อยู่ภาคประชาชน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และน้อยที่สุด ภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปผลผลิตของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น

ข้อที่	รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับ ที่
1. ด้านบุคลากร				
1.1	บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยผู้บริหารศูนย์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์	4.32	0.732	3
1.2	เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น	4.88	0.653	1
1.3	เจ้าหน้าที่ควรมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี	3.89	0.862	
1.4	เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติท้องถิ่นเป็นอย่างดี	4.86	0.613	2
2. ด้านงบประมาณ				
2.1	ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชนในสัดส่วนที่เหมาะสม	4.76	0.753	1
2.2	งบประมาณควรใช้ด้านเงินเดือนค่าจ้าง/ค่าตอบแทนวิทยากร	4.66	0.826	2
2.3	งบประมาณควรใช้ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์	4.34	0.734	3
3. ด้านอาคารสถานที่				
3.1	ควรมีห้องคอมพิวเตอร์ให้บริการอินเทอร์เน็ตชุมชน	4.22	0.852	
3.2	ควรมีห้องวิชาการจัดประชุมสัมมนา/กิจกรรมฝึกอบรมต่างๆ	4.32	0.821	
3.3	ควรมีห้องพิพิธภัณฑ์/นิทรรศการ	4.35	0.836	3

3.4	ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ	4.98	0.856	1
3.5	ควรมีห้องสมุดประชาชน	4.65	0.724	2
3.6	ควรมีลานกีฬา/สันทนาการ	4.12	0.832	
4. ด้านการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้				
4.1	คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น	4.86	0.821	1
4.2	คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมีบทบาทในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานและให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่	4.43	0.765	
4.4	ควรมีการสำรวจความต้องการในการให้บริการทุกปี	4.60	0.721	
4.5	ควรเปิดสอนหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น	4.64	0.723	2
4.7	ควรจัดกิจกรรมครอบคลุมการศึกษาพื้นฐาน ด้านอาชีพ และด้านข่าวสารข้อมูล	4.62	0.823	
4.8	ควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.32	0.623	
4.11	ควรมีการกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง การดำเนินงาน/การจัดกิจกรรมตามเป้าหมาย และแผนงานที่วางไว้	4.33	0.623	
4.16	ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการศูนย์ฯ	4.63	0.732	3
5. กระบวนการเรียนรู้				
5.1	อบรม/สัมมนา	4.20	0.643	
5.2	ทดลอง	4.61	0.731	3
5.3	ฝึกปฏิบัติ	4.82	0.832	2
5.4	บรรยาย	4.32	0.623	
5.5	ศึกษาดูงาน	4.91	0.856	1
5.6	จัดนิทรรศการถาวร/หมุนเวียน	4.43	0.712	
5.7	เกม	4.56	0.732	
5.8	การระดมสมอง	4.42	0.777	
5.9	สันทนาการ	4.60	0.821	
6. สื่อการเรียนรู้				
6.1	วิทยากร	4.50	0.803	
6.2	หนังสือ/ตำรา/แผ่นพับ/โบว์ชัวร์	4.60	0.812	3
6.3	แผ่นซีดี	4.23	0.601	
6.4	คอมพิวเตอร์	4.10	0.623	
6.5	โทรทัศน์	4.30	0.634	

6.6	คลิปวิดีโอ	4.70	0.712	1
6.7	ชิ้นงาน (Model)	4.45	0.662	
6.8	สื่อออนไลน์ (Social Media)	4.61	0.725	2

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย เรียงลำดับจากมากไปน้อยเป็นลำดับที่ 1 – 3 โดยจำแนกเป็นรายด้าน ดังต่อไปนี้ (1.) ด้านบุคลากร กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อ เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.88 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติท้องถิ่นเป็นอย่างดี มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.82 และบุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วยผู้บริหารศูนย์และเจ้าหน้าที่ศูนย์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.32 (2.) ด้านงบประมาณ กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อ ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชนในสัดส่วนที่เหมาะสม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.76 รองลงมาคือ งบประมาณควรใช้ด้านเงินเดือนค่าจ้าง/ค่าตอบแทนวิทยากร มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.66 และรองลงมา คือ งบประมาณควรใช้ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.34 (3.) ด้านอาคารสถานที่ กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อ ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.98 รองลงมา คือ ควรมีห้องสมุดประชาชน มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.65 และรองลงมา คือ ควรมีห้องพิพิธภัณฑ์/นิทรรศการ มีความคิดเห็นในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.35 (4.) ด้านการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อ คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.86 รองลงมา คือ ควรเปิดสอนหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.64 และรองลงมา คือ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการศูนย์ฯ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.63 (5.) กระบวนการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อ ศึกษาดูงาน มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.91 รองลงมา คือ ฝึกปฏิบัติ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.82 และรองลงมา คือ ทดลอง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ย 4.61 (6.) สื่อการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นต่อ คลิปวิดีโอ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.70 รองลงมา คือ สื่อออนไลน์ (Social Media) มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.61 และ รองลงมา คือ หนังสือ/ตำรา/แผ่นพับ/โบว์ชัวร์ ค่าเฉลี่ย 4.60 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ไม่มีข้อเสนอแนะ

4.3 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

4.3.1 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มาจากงานวิจัย เรื่อง “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ”

จากการวิจัย และพัฒนาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นทุนเดิม และข้อมูลการวิจัย/ข้อความรู้ใหม่ ที่เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและการแปรรูปพลาสติก ข้อมูลงานวิจัย 14 เรื่องภายใต้โครงการ “วิจัยนวัตกรรมพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าของห่วงโซ่เศรษฐกิจพลาสติกบางบ่อตามยุทธศาสตร์ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลสรุปของงานวิจัยทั้ง 14 เรื่อง จากนั้น นำมาจัดกลุ่มรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 8 หัวข้อ โดยมาจากฐานความคิดที่ว่า ผลสรุปงานวิจัยที่มีประเด็นสาระการเรียนรู้เป็นไปในทิศทางเดียวกันจัดไว้ในหัวข้อการเรียนรู้เดียวกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ตารางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ชื่องานวิจัย	ผลสรุปจากงานวิจัยที่นำมาใช้ต่อยอดในการจัดการเรียนรู้	หัวข้อการเรียนรู้	วัตถุประสงค์	การจัดการเรียนรู้	สื่อส่งเสริมการเรียนรู้	กลุ่มเป้าหมาย
การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะสัณฐานวิทยาของพลาสติกบางบ่อกับพลาสติกแหล่งอื่นในประเทศไทย	ลักษณะรูปร่างภายนอก พบว่าส่วนมากเป็นพลาสติกลายเสือ มีสีดำเข้ม ลำตัวยาว เรียว มีสีอ่อน ลำตัวแบนกว้าง อันเป็นลักษณะเฉพาะพลาสติกบางบ่อ	หัวข้อที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร	เพื่อให้ผู้เพาะเลี้ยงได้รับทราบข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ซึ่งเป็นผลสรุปจากงานวิจัยเกี่ยวกับบริบทต่างๆ ในการเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร อาทิ	การศึกษาดูงาน/บรรยาย/นำชมแบบ Walk Rally ตามฐานต่างๆ - ณ ศูนย์การเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูป	ทีมวิทยากร - นิทรรศการ - โพรทัศน์ - คลิปวิดีโอ - บ่อจำลอง - พืชน้ำ - หนังสือคู่มือ	ผู้เพาะเลี้ยง
เอกลักษณ์ของพลาสติกบางบ่อใน	รูปพรรณสัณฐานภายนอก ผิว					

<p>มุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสายโซ่การผลิตของจังหวัดสมุทรปราการ และแนวทางการพัฒนาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์พลาสติกบางบ่อ</p> <p>การบำบัดตะกั่วและแคดเมียมในน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงพลาสติก บางบ่อ โดยใช้บึงประดิษฐ์แบบน้ำไหลท่วมผิวชั้นกรองอย่างอิสระ</p> <p>ผลของอาหารแพลงก์ตอนคุณภาพน้ำและดิน ต่อคุณลักษณะทางโภชนาการและแร่ธาตุในปลา</p>	<p>คล้ำ ตัวเรียวแบน ครีบกางหางฉีกอันเป็นลักษณะเฉพาะของพลาสติกบางบ่อ</p> <p>ระบบบึงประดิษฐ์ที่เหมาะสมในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการปรับปรุงคุณภาพน้ำในการเพาะเลี้ยงพลาสติก คือ การปรับปรุงบ่อพักน้ำของเกษตรกรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เป็นบ่อบึงประดิษฐ์แบบน้ำไหลท่วมผิวชั้นกรองอย่างอิสระ โดยทำการปลูกพืชสมระหว่าง ธูปฤาษี บัว และ หญ้าแห้ว ด้วยความหนาแน่น 16 ต้น/ตร.ม. หรือปกคลุมผิวน้ำไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง</p> <p>จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้ ยังไม่เห็นถึงการเชื่อมโยงอิทธิของอาหารแพลงก์ตอน คุณภาพน้ำและดิน</p>		<p>อาหาร น้ำ ดิน บึง การเลี้ยง เป็นต้น</p>	<p>รูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ และ</p> <p>- ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนุรักษ์พลาสติกบางบ่อ ของประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางบ่อ จำกัด</p>	<p>การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อ</p>	
--	--	--	--	--	-----------------------------------	--

<p>สลิติจากแหล่งต่างๆในประเทศไทย</p> <p>การเปรียบเทียบผลผลิตพลาสติกที่ เลี้ยงด้วยวิธีดั้งเดิมวิธีผสมผสาน และวิธีดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์</p>	<p>ที่มีต่อคุณลักษณะทาง โภชนาการและแร่ธาตุในปลา สลิติในแต่ละพื้นที่ที่เด่นชัด</p> <p>วิธีการเลี้ยงพลาสติกแบบดั้งเดิม เสริมหญ้าเนเปียร์ช่วยให้ลด ต้นทุน(เพิ่มรายได้)และเพิ่ม ผลผลิต(น้ำหนักและความยาว ลำตัว) ของพลาสติก</p>					
<p>การพัฒนาระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์รวม ความรู้ พลาสติกและผลิตภัณฑ์แปรรูปของ พื้นที่จังหวัด สมุทรปราการ</p>	<p>แหล่งความรู้ในรูปแบบเว็บไซต์ระบบ สารสนเทศภูมิศาสตร์ในรูปแบบ Responsive web design จำนวน 1 เว็บไซต์ซึ่งผู้ที่ต้องการ ใช้งานระบบสามารถเข้าถึงได้ โดยผ่านทางหน้าเว็บไซต์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลอง ด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัด</p>	<p>หัวข้อที่ 2</p> <p>การใช้งานและเข้าร่วม กลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/ Line) www.พลาสติกบาง บ่อ.com เพื่อส่งเสริม การตลาดและสนับสนุน การเพาะเลี้ยงและแปรรูป</p>	<p>เพื่อให้ผู้เพาะเลี้ยง สามารถใช้งานและเข้า ร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ ประเภท Facebook/Line และ Website อันเป็น ผลสำเร็จมาจากงานวิจัย เพื่อใช้ในการสืบค้น/</p>	<p>บรรยายและฝึก ปฏิบัติการใช้งาน และเข้าร่วมกลุ่ม สื่อออนไลน์ (Website/Face book/Line)</p>	<p>ทีมวิทยากร - มือถือ - คอมพิวเตอร์ - คู่มือการใช้งาน งานเว็บ แอปพลิเคชัน</p>	<p>ผู้เพาะเลี้ยง และ ผู้ประกอบ การแปรรูป พลาสติก</p>

<p>การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ตราสัญลักษณ์ แผนกลยุทธ์การสื่อสารพลาสติกบางบ่อ โดยกระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก</p>	<p>กลยุทธ์การสื่อสารและสื่อโฆษณานั้น ผลการศึกษาเสนอให้ใช้สื่อ Social Media หรือ Free Media หรือสื่อที่ใช้งบประมาณน้อย แต่มีประสิทธิภาพ (Advertorial for on line บทความเชิงโฆษณา ที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพลาสติก หรือคุณประโยชน์ของพลาสติก ฯลฯ ที่สามารถลงในสื่อ</p>	<p>พลาสติกบางบ่อ</p>	<p>จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลต่างๆ อันเป็นประโยชน์ เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและการตลาดพลาสติกบางบ่อ</p>		
--	---	----------------------	---	--	--

	ออนไลน์ได้)					
การพัฒนาตู้อบแห้งพลาสติก	ตู้อบแห้งพลาสติกที่มีประสิทธิภาพ ผลิตภัณฑ์สะอาด มีความเหมาะสมต่อพื้นที่และต้นทุนต่ำ (ต้นทุนอยู่ที่ 37,000 บาทต่อตู้ แต่ถ้ามีการปรับเปลี่ยนตามคำแนะนำจะสามารถลดค่าตู้ลงเหลือ 30,000 บาทต่อตู้)	หัวข้อที่ 3 การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนต่ำ	เพื่อส่งเสริมการแปรรูปพลาสติกอย่างปลอดภัย โดยใช้ตู้อบแห้งต้นทุนต่ำ	เปิดบูธแสดงนวัตกรรมตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนต่ำ	- วิทยากร - ฟรีดี - หนังสือคู่มือการผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย	ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไล่แมลงวันจากสมุนไพรไทย	ผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย) หมายเหตุ : ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสกัดจากใบตะไคร้ (ความเข้มข้น 500 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร) ที่มีฤทธิ์ในการไล่	หัวข้อที่ 4 การผลิตผลิตภัณฑ์(ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย)	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย) ด้วยตนเอง	สาธิตและทดลองทำผลิตภัณฑ์	วิทยากร	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก

	แมลงวันและไม่เป็นพิษต่อเซลล์ เม็ดเลือดขาวของคนโดยมีต้นทุน การผลิตในราคา 73.40 บาทต่อ ผลิตภัณฑ์สมุนไพร 100 มิลลิลิตร					
การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ตรา สัญลักษณ์ แผนกลยุทธ์การสื่อสาร พลาสติกบางบ่อโดย กระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วม ของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงและ ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก	- บรรจุภัณฑ์แบบ “แอกทีฟ” เป็นถุงซิปล็อก และบรรจุภัณฑ์ที่ เป็นถุงฟรอยด์ทึบมีซิปล็อก - ฉลากอาหารควรมีรายละเอียด ดังนี้ ชื่อแบรนด์/ตราสัญลักษณ์ ของแบรนด์ ตราสัญลักษณ์จาก หน่วยงานที่รับรอง น้าหนัก ส่วนประกอบโดยประมาณ ชื่อ สถานที่การติดต่อผู้ผลิต วิธีการ บริโภค วัน เดือน ปีที่ผลิต และ หมดอายุ Story telling (มี หรือไม่มีก็ได้) - แนวทางการออกแบบตรา สัญลักษณ์ (Logo) มี 3 แบบ	หัวข้อที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และตราสัญลักษณ์เพื่อ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ปลา สลิตแปรรูป	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้รับความรู้และพัฒนา บรรจุภัณฑ์ / ตรา สัญลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรร รูปที่แสดงถึงแสดงอัต ลักษณ์ของพลาสติกบาง บ่อ	ฝึกอบรมเชิง ปฏิบัติการ ออกแบบบรรจุ ภัณฑ์และตรา สัญลักษณ์ร่วมกับ นักศึกษา	- วิทยากร - แผ่นซีดี - กรณีศึกษา - บรรจุภัณฑ์ที่ ผู้ประกอบการ ทั้ง 4 แบรนด์ นำไปใช้จริง จากงานวิจัย	ผู้ประกอบ การแปรรูป พลาสติก

<p>การเปลี่ยนแปลงคุณภาพพลาสติก แตกเดี่ยวภายใต้บรรจุภัณฑ์แอก ทีฟ: กรณีศึกษาของแผ่นดูดวัด ของเหลวร่วมกับการใช้ผิวมะกรูด</p>	<p>(1) ภาพประกอบอย่างเดี่ยว (2) ภาพประกอบและ ตัวหนังสือ (3) ตัวหนังสืออย่างเดี่ยว</p> <p>แผ่นดูดซับของเหลวและผิว มะกรูดใช้ได้ผลดีกับบรรจุภัณฑ์ แบบ “แอกทีฟ” เป็นถุงซิปล็อก (บรรจุภัณฑ์ที่ใช้แผ่นดูดซับ ของเหลวร่วมกับซองบรรจุผิว มะกรูดในสภาวะสุญญากาศ ที่ เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 4 องศา เซลเซียสสามารถคงคุณภาพปลา สติกแตกเดี่ยวได้นานขึ้น เมื่อ เปรียบเทียบกับบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ ใช้แผ่นดูดซับของเหลวเพียง อย่างเดียว)</p>					
<p>การสร้างความสามารถการแข่งขัน</p>	<p>การสื่อสารแบบบูรณาการ</p>	<p>หัวข้อที่ 6</p>	<p>เพื่อให้ผู้ประกอบการมี</p>	<p>- การใช้ละคร</p>	<p>วิทยากร</p>	<p>ผู้ประกอบ</p>

<p>ของผู้ประกอบการพลาสติกบางบ่อในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป ตามความต้องการของผู้บริโภค</p>	<p>การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ความหลากหลายของสินค้า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม ความสะอาดของผลิตภัณฑ์และร้านค้า เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจซื้อพลาสติกบางบ่อ</p>	<p>การเขียนแผนธุรกิจ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป</p>	<p>ความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติการเขียนแผนธุรกิจ สำหรับธุรกิจของตนเอง เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้</p>	<p>สถานการณ์จำลองอันเป็นผลสรุปมาจากงานวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การระดมสมอง - การเขียนแผนธุรกิจ 	<p>- ตัวอย่างแผนธุรกิจจากผลงานวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบบฟอร์มการเขียนแผนธุรกิจ 	<p>การ</p>
<p>การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>- ภาวะปัญหาสุขภาพของเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงพลาสติกและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเลี้ยงพลาสติก สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความดัน เบาหวาน และ อาการปวดเมื่อยกระดูกและกล้ามเนื้อเนื่องจากการนั่งขอดเกล็ดปลา อุบัติเหตุจากการทำงานส่วนใหญ่เกิดจากมีดบาด และครีปปลาที่มือ แต่ไม่ถึงขั้นต้องหยุดงาน</p> <p>- รูปแบบการพัฒนาสุขภาพ</p>	<p>หัวข้อที่ 7 การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก</p>	<p>เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเอง การป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยง รวมถึง การเข้าใช้ระบบการดูแลสุขภาพจากหน่วยงานต่างๆ อาทิ รพสต. อสม. นักการสาธารณสุขชุมชน เป็นต้น</p>	<p>กิจกรรม : แผนที่ความคิด (Mind Mapping) การระดมสมอง (Brainstoming) และการบรรยายสรุป</p>	<p>วิทยากร อสม.</p> <ul style="list-style-type: none"> - พาวเวอร์พ้อยท์ - กระดาษปรีฟ - สีชอล์ค สีเมจิก - คู่มือระบบการดูแลสุขภาพ 	<p>ผู้เพาะเลี้ยงผู้ประกอบการแปรรูปและอสม.</p>

	<p>สำหรับเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาสดบางบ่อ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.) ส่งเสริมความความรอบรู้ด้านสุขภาพ แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เพื่อเป็นต้นแบบในการสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการดูแลสุขภาพ 2.) การลงพื้นที่จัดทำโครงการด้านการดูแลสุขภาพให้กับกลุ่มเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาสดบางบ่อโดยเริ่มจากการประชาสัมพันธ์โครงการที่หลากหลายรูปแบบร่วมกับทีม อสม. 3.) การตรวจติดตามพฤติกรรมด้านการดูแลสุขภาพ และการจัดโครงการประกวดร้านผู้ผลิตปลาสดดีเด่น ด้านการดูแลเอาใจใส่สุขภาพและสถานที่ทำงาน 				
--	--	--	--	--	--

	สะอาด ปลอดภัย					
<p>การพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกแฉดเดี่ยว บางบ่อ สู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน</p> <p>การศึกษาความเป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการเป็นหน่วยงานรับรองมาตรฐานคุณภาพอาหารพลาสติกแฉดเดี่ยวบางบ่อ</p>	<p>หลักเกณฑ์ที่ดีในการผลิตและผลิตภัณฑ์อาหารได้เข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน</p> <p>ร่างมาตรฐานด้านเอกลักษณ์คุณค่าอาหารจากการแปรรูปและความปลอดภัยอาหารของผลิตภัณฑ์พลาสติกแฉดเดี่ยวของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยสามารถกำหนดเบื้องต้นได้เพียงหัวข้อคุณลักษณะที่ต้องการของผลิตภัณฑ์พลาสติกแฉดเดี่ยว</p>	<p>หัวข้อที่ 8</p> <p>การแปรรูปพลาสติกแฉดเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)</p>	<p>- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการรับทราบถึงเกณฑ์มาตรฐานและการเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)</p> <p>- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นถึงประโยชน์ของหน่วยงานรับรองมาตรฐานคุณภาพอาหารพลาสติกแฉดเดี่ยวบางบ่อ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา แนวทางแก้ไขช่วยเหลือ และการ</p>	<p>- เกมโชว์ : รายการชิงร้อยชิงล้าน โดยมีวิทยากรเป็นผู้ดำเนินรายการผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้เล่นในรายการ</p> <p>- ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic)</p>	<p>วิทยากร</p> <p>- พาวเวอร์พ้อยท์</p> <p>- บัตรคำ</p> <p>- คู่มือเกณฑ์มาตรฐานพลาสติกแฉดเดี่ยวบางบ่อ</p> <p>- ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic)</p>	<p>ผู้ประกอบการแปรรูป</p>

			พัฒนากระบวนการแปร รูปพลาสติกแตกเดี่ยว เพื่อมุ่งสู่มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)			
--	--	--	--	--	--	--

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 1

- หัวข้อการเรียนรู้ : เรื่อง การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่อ
- วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เพาะเลี้ยงได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับวงจรการเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่อ
- เป้าหมายของผลผลิต : ผู้เพาะเลี้ยงสามารถสร้างแบรนด์สินค้าเกษตรที่เป็นอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่อ
- ตัวชี้วัด : สามารถพัฒนาบริบทการเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่ออันเป็นอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงของจังหวัดสมุทรปราการได้
- ระยะเวลา : ครึ่งวัน
- กลุ่มเป้าหมาย : ผู้เพาะเลี้ยงปลาสด
- การวัดและการประเมินผล : สังเกตผลการทำกิจกรรม Walk Rally และตรวจสอบความรู้ความเข้าใจจากการทำแบบทดสอบ

ตารางที่ 10 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่อ

เวลา	การจัดการการเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00-10.30 น.	บรรยายและถามตอบ	- วิทยากรกล่าวต้อนรับและบรรยาย หัวข้อ การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่อที่ได้มาจากผลสรุปรงานวิจัย ¹ - ถาม/ตอบ ปัญหาการเพาะเลี้ยงปลาสด	ผู้เข้าร่วมโครงการ - ผู้เพาะเลี้ยงรายใหม่ได้รับทราบถึงกรรมวิธีการเพาะเลี้ยงปลาสด - ผู้เพาะเลี้ยงรายเก่าได้รับทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเพาะเลี้ยงปลาสด	พาวเวอร์พอยท์	- ประธานสหกรณ์ - เกษตรกรปลาสดบางบ่อจำกัด - วิทยากร (ผู้จัดทำวิจัย)
10.30-12.00 น.	ศึกษาดูงานแบบ Walk	- ผู้เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงาน ณ ศูนย์การเรียนรู้และ	ผู้เข้าร่วมโครงการ ศึกษาข้อมูลจากการ	- นิทรรศการ ถาวร ณ ศูนย์	- ประธานสหกรณ์

¹ “การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะสัณฐานวิทยาของปลาสดบางบ่อกับปลาสดแหล่งอื่นในประเทศไทย”

“ผลของอาหารแพลงก์ตอน คุณภาพน้ำและดิน ต่อคุณลักษณะทางโภชนาการและแร่ธาตุในปลาสดจากแหล่งต่างๆในประเทศไทย” “การเปรียบเทียบผลผลิตปลาสดที่เลี้ยงด้วยวิธีดั้งเดิมวิธีผสมผสาน และวิธีดั้งเดิมเสริมหญ้าเนเปียร์” และ

“การบำบัดตะกั่วและแคดเมียมในน้ำที่ใช้เพาะเลี้ยงปลาสด บางบ่อโดยใช้บึงประดิษฐ์แบบน้ำไหลท่วมผิวชั้นกรองอย่างอิสระ”

<p>Rally ตาม ฐานต่างๆ</p>	<p>แปรรูปพลาสติกของกลุ่ม จังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัด สมุทรปราการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชม คลิป วิดีโอ การ เพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อ - ชม ภาพ อินโฟกราฟฟิก การเพาะเลี้ยงพลาสติกบาง บ่อ - ชม บิง ประดิษฐ์ - พิธี น้ำ - บ่อ สาธิต การ เลี้ยง ปลา สลิค ตาม วิถี เกษตร อินทรีย์ - วิท ยากร กล่าว สรุ ป และ ปิด โคร ง การ 	<p>เดินชม นิทรรศการ ภายในห้องจัดแสดง นิทรรศการของศูนย์ การเรียนรู้และแปรรูป พลาสติกของกลุ่ม จังหวัดภาคกลาง ตอนกลาง ในตำบล คลองด่าน จังหวัด สมุทรปราการ</p>	<p>การเรียนรู้และ แปรรูปพลาสติก ของกลุ่มจังหวัด ภาคกลาง ตอนกลาง ใน ตำบลคลองด่าน จังหวัด สมุทรปราการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ่อน้ำจำลอง 	<p>เคหสถานปลา สลิค บางบ่อ จำกัด - วิท ยากร (ผู้จัดทำวิจัย)</p>
-------------------------------	---	--	---	--

ตัวอย่างคลิปวิดีโอ ขั้นตอนการเพาะเลี้ยง

VDO : กิจกรรมการเรียนรู้แปรรูปพลาสติก_อนุรักษ์ คุณค่า พัฒนาสู่ความยั่งยืน_3-5 นาที

ขั้นตอนที่ 1: การเลือกและเตรียมบ่อ
การเลือกบ่อที่เหมาะสมและเตรียมบ่อให้พร้อมสำหรับการเพาะเลี้ยงปลา

ขั้นตอนที่ 2: การปล่อยปลา
การปล่อยปลาที่คัดเลือกมาลงในบ่อ

ขั้นตอนที่ 3: การให้อาหาร
การให้อาหารปลาอย่างเหมาะสมตามความต้องการ

ขั้นตอนที่ 4: การป้องกันโรค
การป้องกันโรคและปรสิตในบ่อเลี้ยงปลา

ขั้นตอนที่ 5: การจับปลา
การจับปลาเมื่อถึงเวลาที่เหมาะสม

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 2

หัวข้อการเรียนรู้	:	เรื่อง การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและการเพาะเลี้ยงปลาสดบบ่อ
วัตถุประสงค์	:	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและการเพาะเลี้ยงปลาสดบบ่อ
เป้าหมายของผลผลิต	:	เป็นสื่อกลางของแหล่งข้อมูลการเพาะเลี้ยงและการตลาดปลาสดบบ่อ
ตัวชี้วัด	:	ผู้เข้าร่วมโครงการได้เข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) อย่างน้อย 1 สื่อออนไลน์
ระยะเวลา	:	ครึ่งวัน
กลุ่มเป้าหมาย	:	ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปปลาสด
การวัดและการประเมินผล	:	สังเกตผลการทำกิจกรรมและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการใช้งานและการเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) ของผู้เข้าร่วมโครงการ

ตารางที่ 11 การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและการเพาะเลี้ยงปลาสดบบ่อ

เวลา	การจัดการการเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00-	การ	วิทยากรประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มผู้	ผู้เพาะเลี้ยงเห็น	-	วิทยากร

10.00 น.	บรรยาย	เพาะเลี้ยงทราบถึงสื่อออนไลน์ที่พัฒนามาจากงานวิจัย ² เพื่อเป็นสื่อกลางของกลุ่มผู้เพาะเลี้ยง	ประโยชน์ของการใช้ไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่ม	โทรศัพท์มือถือ - คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก - พาวเวอร์พ้อยท์ - คลิปวิดีโอ	
10.00- 11.00 น.	การฝึกปฏิบัติ	วิทยากรแนะนำใช้งานสื่อออนไลน์ (Facebook/Line) คือ www.zalidproducts.com:8081 หรือ www.ปลาสดิบางบ่อ.com เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาสดิบางบ่อ อาทิ วิธีการเพาะเลี้ยง ปัญหาและวิธีแก้ปัญหาตลอดห่วงโซ่การเพาะเลี้ยงปลาสดิบางบ่อ	ผู้เพาะเลี้ยงสามารถใช้ประโยชน์ในการหาข้อมูลและสื่อสารกับกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงผ่านสื่อออนไลน์กลุ่ม (Facebook/Line Group)	- โทรศัพท์มือถือ - คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก - พาวเวอร์พ้อยท์ - หนังสือคู่มือการสร้างไลน์กลุ่ม	วิทยากร
11.00- 12.00 น.	การฝึกปฏิบัติ	- วิทยากรแนะนำการใช้สื่อออนไลน์(Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและการขาย - วิทยากรกล่าวสรุปและปิดโครงการ	ผู้ประกอบการแปรรูปปลาสดสามารถใช้สื่อออนไลน์ (Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและการขายได้	- โทรศัพท์มือถือ - คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก - พาวเวอร์พ้อยท์ - หนังสือคู่มือการสร้างไลน์กลุ่ม	วิทยากร

² “เอกลักษณ์ของปลาสดิบางบ่อในมุมมองของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสายโซ่การผลิตของจังหวัดสมุทรปราการ และแนวทางการพัฒนาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ปลาสดิบางบ่อ” และ “การพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อเป็นศูนย์รวม ความรู้ปลาสดิบางบ่อและผลิตภัณฑ์แปรรูปของพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ”

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 3

- หัวข้อการเรียนรู้ : เรื่อง การผลิตตุ๋บแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย
- วัตถุประสงค์ : ส่งเสริมการแปรรูปพลาสติกอย่างปลอดภัยโดยใช้ตุ๋บแห้ง
- เป้าหมายของผลผลิต : ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นความสำคัญของการแปรรูปพลาสติกอย่างปลอดภัยโดยใช้ตุ๋บแห้งต้นทุนน้อย

- ตัวชี้วัด : ผู้เข้าร่วมโครงการ (ผู้ประกอบการ SME) สั่งทำตู้อบแห้งต้นทุนน้อยอย่างน้อย 1 เครื่อง กับช่างผู้รับเหมาของโครงการหรือช่างที่ผู้เข้าร่วมโครงการจัดหาเอง
- ระยะเวลา : ครึ่งวัน
- กลุ่มเป้าหมาย : ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกแตกเดียว
- การวัดและการประเมินผล : สังเกตผลการทำกิจกรรมและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการทดลองใช้งานตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย

ตารางที่ 12 การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย

เวลา	การจัดการการเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00-10.00 น.	บรรยายให้ความรู้	วิทยากรชี้ให้เห็นความสำคัญและที่มาของปัญหาอันเป็นที่มาของการผลิตนวัตกรรมตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนต่ำขึ้นมาจากงานวิจัย ³ ราคาประมาณ 37,000 บาท	สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ประกอบการ SME	พาวเวอร์พอยท์	วิทยากร
10.00-10.30 น.	เปิดบูธแสดงนวัตกรรม	- พริตตี้ นำเสนอ นวัตกรรม/วิธีใช้/ขั้นตอนการผลิต ตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนต่ำ - เปิดคลิปวิดีโอขั้นตอนการผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย - พริตตี้แจกหนังสือคู่มือการจัดสร้างตู้อบแห้งพลาสติก	ผู้ประกอบการได้เห็นได้ฟังพริตตี้นำเสนอ นวัตกรรมตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนต่ำ	- นวัตกรรม ตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย - คลิปวิดีโอ - หนังสือคู่มือการจัดสร้าง ตู้อบแห้งพลาสติก	พริตตี้
10.30-11.00 น.	สาธิตการใช้งาน	พริตตี้สาธิตการใช้งานตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนต่ำ	ผู้ประกอบการได้ทดลองใช้ตู้อบแห้ง	นวัตกรรมตู้อบแห้งพลาสติก ต้นทุนต่ำ	พริตตี้

³ “การพัฒนาตู้อบแห้งพลาสติก”

11.00- 12.00 น.	การเจรจา ต่อรอง	- วิทยากรแนะนำช่าง ผู้รับเหมา - จากนั้นเปิดโอกาสให้ ผู้เข้าร่วมโครงการพบปะ พูดคุยกับช่างผู้รับเหมา	ผู้ประกอบการได้ พุดคุยกับช่าง ผู้ชำนาญการ หรือ สามารถนำหนังสือ คู่มือไปติดต่อช่างเอง	นวัตกรรมตู้อบ แห้งพลาสติก ต้นทุนต่ำ	ช่าง ผู้รับเหมา
--------------------	--------------------	--	--	---	--------------------

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 4

หัวข้อการเรียนรู้ :	เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรคสำหรับใช้กับพลาสติกแตกเดียว
วัตถุประสงค์ :	เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรคได้ด้วยตนเอง
เป้าหมายของผลผลิต :	ได้ผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรคที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค
ตัวชี้วัด :	ได้ผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรค 1 ผลิตภัณฑ์
ระยะเวลา :	1 วัน
กลุ่มเป้าหมาย :	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
การวัดและการประเมินผล :	สังเกตผลการทำกิจกรรมและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการทดลองผลิตผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรค

ตารางที่ 13 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรคสำหรับใช้กับพลาสติกแตกเดียว

เวลา	การจัดการการเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00-11.00 น.	บรรยาย	- ผู้ประกอบการบอกเล่าประสบการณ์ถึงประสิทธิผลจากการนำผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานวิจัย ⁴ ไปใช้กับพลาสติกแตกเดียว - วิทยากรบรรยายถึงกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรค (สารสกัดจากกาบใบตะไคร้)	ผู้เข้าร่วมโครงการ (ผู้ประกอบการ/ผู้เพาะเลี้ยง) ได้รับทราบถึงกรรมวิธีการผลิตและผลดีจากการใช้ผลิตภัณฑ์ไล่แมลงวัน	- ภาพถ่าย - ผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวัน - โบว์ชัวร์แนะนำกรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรค	ผู้ประกอบการ/วิทยากร
11.00-	สาธิต	วิทยากรสาธิตกรรมวิธีการ	ผู้เข้าร่วมโครงการได้		วิทยากร

⁴ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรักษาโรค”

12.00 น.		ผลิตผลิตภัณฑ์ (ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรไทย (สารสกัดจากกาบใบตะไคร้)	เห็น และ เข้าใจ ขั้นตอนการผลิต		
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน				
13.00-16.00 น.	ทดลองทำผลิตภัณฑ์	- วิทยากรนำผู้เข้าร่วมโครงการ ทดลองทำผลิตภัณฑ์(ฉีด/พ่น) ไล่แมลงวันจากสมุนไพรรไทย (สารสกัดจากกาบใบตะไคร้) ด้วยตนเองในความดูแลควบคุมและให้คำแนะนำของวิทยากร - วิทยากรสรุปและกล่าวปิดโครงการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (ผู้ประกอบการ/ผู้เพาะเลี้ยง) ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	- วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต - สมุนไพรรไทย (สารสกัดจากกาบใบตะไคร้)	วิทยากร

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 5

หัวข้อการเรียนรู้	:	เรื่อง การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์พลาสติกบางบ่อ
วัตถุประสงค์	:	ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ของพลาสติกบางบ่อ
เป้าหมายของผลผลิต	:	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก ได้ร่วมกันพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์ที่แสดงอัตลักษณ์ของพลาสติกบางบ่อ
ตัวชี้วัด	:	ได้บรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์ของธุรกิจตนเอง
ระยะเวลา	:	1 วัน
กลุ่มเป้าหมาย	:	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
การวัดและการประเมินผล	:	สังเกตผลการทำกิจกรรมและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการทดลองการออกแบบบรรจุภัณฑ์

ตารางที่ 14 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์พลาสติกบางบ่อ

เวลา	การจัดการ การเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00-	เรื่องเล่า	นำ Model บรรจุภัณฑ์และ	กระตุ้นและสร้างแรง	- Model บรรจุ	วิทยาการ/

10.00 น.	บันดลใจ และการ นำเสนอ บรรจุมณ์	ตราสัญลักษณ์จากงานวิจัย ⁵ จากผู้ประกอบการจำนวน 4 ราย ⁶ ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย มานำเสนอพร้อมบอกเล่า ประสบการณ์เกี่ยวกับบรรจุมณ์ ที่นำออกขายจริง	บันดลใจเพื่อให้ ผู้ประกอบการเห็น ความสำคัญของการ พัฒนาบรรจุมณ์	ภรณ์และตรา สัญลักษณ์ - พาวเวอร์ พ้อยท์	ผู้ประกอบการ ทั้ง 4 ราย
10.00- 12.00 น.	การบรรยาย ให้ความรู้	วิทยากรบรรยายวิธีการและ ขั้นตอนการออกแบบบรรจุมณ์	ผู้ประกอบการเข้าใจ ขั้นตอนการออกแบบ บรรจุมณ์	พาวเวอร์พ้อยท์	วิทยากร
12.00- 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน				
13.00- 16.00 น.	การทดลอง ปฏิบัติการ ออกแบบ	- นักศึกษาสอบถามความ ต้องการของผู้ประกอบการ แต่ละราย จากนั้นช่วยกัน ออกแบบผ่านการสเก็ตซ์ภาพ ร่างต้นแบบบรรจุมณ์ - วิทยากรกล่าวสรุปและแจ้ง กับผู้ประกอบการที่เข้าร่วม โครงการว่า หลังจาก ออกแบบร่วมกันเสร็จแล้วใน วันนี้ นักศึกษาจะนำภาพ สเก็ตซ์ไปพัฒนาแบบเป็น บรรจุมณ์ตามความต้องการ ของผู้ประกอบการอีก ประมาณ 1 อาทิตย์จะได้รับ บรรจุมณ์ จากนั้น ผู้ประกอบการสามารถสั่งทำ	ผู้ประกอบการได้เห็น ภาพร่างแบบบรรจุมณ์ ตาม ความ ต้องการของตนเอง และ แนวคิด การ ออกแบบที่นักศึกษา ได้ศึกษามา จน พัฒนาเป็นบรรจุมณ์ เพื่อใช้จำหน่าย ได้	- กระดาษ - ดินสอ - ยางลบ	วิทยากรและ นักศึกษา

⁵ “การพัฒนาบรรจุมณ์ ตราสัญลักษณ์ แผนกลยุทธ์การสื่อสารพลาสติกบางบ่อ โดยกระบวนการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยง
และผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก” และ “การเปลี่ยนแปลงคุณภาพพลาสติกแคตเตียภายใต้บรรจุมณ์แอกทีฟ: กรณีศึกษาของแผ่นดูดวัด
ของเหลวร่วมกับการใช้ผิวมะกรูด”

⁶ แบรินดี้ อ้ายอี, แบรินดี้ น่องแมน, แบรินดี้ พรทิพย์ และ แบรินดี้ แม่นิตยา

		ตามจำนวนที่ต้องการเพื่อนำ บรรจุภัณฑ์ไปทดสอบตลาด ออกวางขายตามตลาดนัด หรืองาน OTOP			
--	--	---	--	--	--

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 6

- หัวข้อการเรียนรู้ : เรื่อง การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป
- วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติการเขียนแผนธุรกิจ
- เป้าหมายของผลผลิต : ผู้ประกอบการพลาสติกแปรรูปสามารถเขียนแผนธุรกิจได้

ตัวชี้วัด	:	แผนธุรกิจพลาสติกแปรรูป 1 แผน ต่อ 1 ผู้ประกอบการ
การจัดการเรียนรู้	:	การใช้ละครสถานการณ์จำลองเชื่อมต่อกับการเขียนแผนธุรกิจ
ระยะเวลา	:	2 วัน
กลุ่มเป้าหมาย	:	ผู้ประกอบการ
การวัดและการประเมินผล	:	สังเกตผลการทำกิจกรรมและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการเขียนแผนธุรกิจ

ตารางที่ 15 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

เวลา	การจัดการ การเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
วันแรก					
08.30- 09.00 น.	เกม	- กระตักน้ำ - พรบมือตั้ง	กระตุ้นความตื่นตัว การเคลื่อนไหวร่างกาย และสร้างสัมพันธ์ภาพ	ร่างกายของ ผู้เข้าร่วม โครงการ	วิทยากร
09.00- 10.00 น.	ละคร สถานการณ์ จำลอง	- วิทยากรนำคุยเรื่อง ประสบการณ์การขายปลา ส ล ี ด แ ป ร ร ู ป ข อ ง ผู้ประกอบการเอง - จากนั้นวิทยากรแบ่งกลุ่ม หรือขอตัวแทนมานำเสนอ ก า ร แ ส ต ง ละคร สถานการณ์จำลองที่มา จากประสบการณ์การขาย พลาสติกแปรรูปของ ผู้ประกอบการเอง - พูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จากการทำธุรกิจพลาสติก แต่เดี๋ยวก่อน อาทิ บุคลากร ในองค์กร คู่แข่ง ลูกค้า ผู้ค้าส่ง เป็นต้น - จากนั้นวิทยากร แก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น	ส่วนแรก อาจเรียกว่า ส่วนเนื้อเรื่องหรือส่วน แสดง ละคร ส่วนที่สอง เป็นช่วงถกแถลง คือ การเปิดเวทีหลังการ แสดง กระตุ้นให้ผู้ชม แลกเปลี่ยนถกเถียงกับ ตัวละครหลักในเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจ วิเคราะห์และหาทาง คลี่คลายปัญหาพร้อมกัน	ร่างกายของ ผู้เข้าร่วม โครงการ	วิทยากร(ผู้นำ กระบวนการ)/ ผู้ประกอบการ (ผู้แสดง)

		<p>โดยนำผลสรุปจากงานวิจัยมาแก้ไขปัญหาโดยให้ผู้ประกอบการแสดงในเหตุการณ์นั้นใหม่</p> <p>- พุดคุยถึงข้อดีที่เกิดขึ้นแล้ววิทยากรปิดสรุปการแสดงผล</p>			
10.00-12.00 น.	ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนธุรกิจด้านการจัดการ	<p>- จากนั้น วิทยากรยกตัวอย่าง แผนธุรกิจ</p> <p>- วิทยากรแจกแบบฟอร์มธุรกิจ</p> <p>- เปิดคลิปวิดีโอ⁷ ผู้ใหญ่ลีของธนาคารกรุงไทย เนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผน</p> <p>- วิทยากรบรรยายพร้อมให้ผู้เข้าอบรมเขียนแผนธุรกิจไปที่ละข้อ</p> <p>- การเขียนแผนจัดการและการผลิต</p>	ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเขียนแผนธุรกิจที่มาจากธุรกิจของตนเอง (ด้านการจัดการและการผลิต)	<p>- คลิปวิดีโอ</p> <p>- ตัวอย่างแผนธุรกิจ</p> <p>- แบบฟอร์มแผนธุรกิจ</p> <p>- เอกสารประกอบการบรรยาย</p> <p>- พาวเวอร์พ้อยท์</p>	วิทยากร (ด้านการจัดการ)
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน				
13.00-16.00 น.	ฝึกปฏิบัติการเขียนแผนธุรกิจด้านการตลาด	<p>- เปิดคลิปวิดีโอ สัปะรด (Pineapple) หนังสือ⁸ สร้างแรงบันดาลใจ โครงการสานรัก เนื้อหาเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การ</p>	ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเขียนแผนธุรกิจที่มาจากธุรกิจของตนเอง (ด้านการตลาด)	<p>- คลิปวิดีโอ</p> <p>- ตัวอย่างแผนธุรกิจ</p> <p>- แบบฟอร์มแผนธุรกิจ</p> <p>- เอกสารประกอบการบรรยาย</p>	วิทยากร (ด้านการตลาด)

⁷ <https://www.youtube.com/watch?v=0AiQH0op-l0>

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=UIHPIESyIXM>

		ส่งเสริมการตลาด - การเขียนแผนการตลาด - วิเคราะห์สรุปการเขียน แผนการจัดการและ การตลาดและเกริ่นนำการ เขียนแผนการเงินในวัน ถัดไป		- พาวเวอร์ พ้อยท์	
--	--	---	--	----------------------	--

เวลา	การจัดการ การเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
วันที่สอง					
08.30- 09.00 น.	เกม	- ไฟฟ้าสถิตย์ - ผึ้งแตกรัง	กระตุ้นความตื่นตัว การเคลื่อนไหว ร่างกาย และสร้าง สัมพันธภาพ	ร่างกายของ ผู้เข้าร่วม โครงการ	วิทยากร
09.00- 12.00	ฝึก ปฏิบัติการ เขียนแผน ธุรกิจด้าน การเงิน	- วิทยากร ยกตัวอย่าง แผนธุรกิจจากงาน ผลงานวิจัย' - การเขียนแผนธุรกิจด้าน การตลาด	ผู้เข้าร่วม การ ฝึกอบรมเขียนแผน ธุรกิจที่มาจากธุรกิจ ของตนเอง (ด้าน การเงิน)	- ตัวอย่างแผน ธุรกิจ - แบบฟอร์ม แผนธุรกิจ - เอกสาร ประกอบการ บรรยาย - พาวเวอร์ พ้อยท์	วิทยากร (ด้าน การเงิน)
12.00- 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน				
13.00- 16.00 น.	นำเสนอแผน ธุรกิจ	- ผู้เข้าฝึกอบรมนำเสนอ แผนธุรกิจของตนเอง - วิทยากรให้คำแนะนำและ สรุปการเขียนแผนธุรกิจ	ผู้เขียนได้ทบทวน แผนธุรกิจที่ตนเอง เขียนตั้งแต่นำแรก จนถึงหน้าสุดท้าย	- แผนธุรกิจ	วิทยากร

9 แผนธุรกิจ ทองมันก้างพลาสติกไฮคลเซียม (Wafer rolls) จากงานวิจัย การสร้างความสามารถแข่งขันของผู้ประกอบการพลาสติกบางบ่อใน
ยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้วยแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป ตามความต้องการของผู้บริโภค

รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่ 7

- หัวข้อการเรียนรู้ : เรื่อง การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการ
เพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก
- วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตนเอง การ
ป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยง รวมถึง การเข้าใช้ระบบการดูแลสุขภาพจาก
หน่วยงานต่างๆ ได้
- เป้าหมายของผลผลิต : ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถ
- ตัวชี้วัด : ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถดูแลสุขภาพตนเองได้
- ระยะเวลา : ครึ่งวัน
- กลุ่มเป้าหมาย : ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
- การวัดและการประเมินผล : สังเกตผลและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการทำกิจกรรมแผนที่
ความคิด (Mind Mapping)

ตารางที่ 16 การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก

เวลา	การจัดการ การเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00-	กิจกรรม	กิจกรรม : แผนที่ความคิด	ผู้เพาะเลี้ยงและผู้แปรร	- พาวเวอร์	วิทยาการ

10.30 น.	และการ ระดมสมอง	(Mind Mapping) วิทยากร แบ่ง กลุ่ม ผู้เข้าร่วมโครงการ จากนั้น เป็นผู้ให้โจทย์ อาทิ เมื่อ พูดถึงคำว่า “สุขภาพ” คิดถึงอะไรบ้าง อาทิ “ใคร มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบ สุขภาพ” “การป้องกัน พฤติกรรมภาวะเสี่ยง” จากนั้นระดมความคิด เกี่ยวกับประเด็นหลัก และ ค้นหาประเด็นย่อย โดย สร้างเป็นแผนที่ความคิด (Mind Mapping) เขียน ลงบนกระดาษปฐพีหรือ ระบายสีได้ตามรูปแบบที่ ต้องการ จากนั้นแต่ละ กลุ่มนำเสนอ	รูปพลาสติกแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับการ ดูแลสุขภาพผ่าน กิจกรรมแผนที่ความคิด	พ้อยท์ - บัตรคำ และ ภาพถ่าย สำหรับเล่นเกม - กระดาษปฐพี - คู่มือระบบ การดูแล สุขภาพ	
10.30- 11.30 น.	ชมภาพ/ คลิป กรณีศึกษา	- วิทยากรให้ชมภาพ/คลิป กรณีศึกษา พฤติกรรมที่ เป็นภาวะเสี่ยงต่อสุขภาพ จากการเพาะเลี้ยงและ แปรรูปพลาสติก - จากนั้นนำเสนอผลสรุป จากงานวิจัย ¹⁰ พร้อมกับ ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ ตรวจสอบดูว่ามีประเด็นใด ที่เห็นตรงกันหรือแตกต่าง	ผู้เพาะเลี้ยงและผู้แปรร รูปพลาสติกได้รับ ความรู้เรื่องการดูแล สุขภาพ การป้องกัน พฤติกรรมภาวะเสี่ยง และการใช้ระบบการ ดูแลสุขภาพจากภาครัฐ อาทิ รพสต. อสม. เป็น ต้น	- พาวเวอร์ พอยท์ - คลิปวิดีโอ - รูปภาพ	วิทยากร

¹⁰ “การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพของเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงปลาสลิดบางบ่อแบบมีส่วนร่วม”

		กัน อย่างไร			
11.30- 12.00 น.	สรุปและ กล่าวปิด โครงการ	วิทยาการสรุปกิจกรรมและ ปิดโครงการ	-	-	วิทยาการ

- หัวข้อการเรียนรู้ : เรื่อง การแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหาร
ของหน่วยงานรับรองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
- วัตถุประสงค์ : - เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการรับทราบถึงเกณฑ์มาตรฐานและวิธีปฏิบัติตนใน
การเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
- เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นถึงประโยชน์ของหน่วยงานรับรองมาตรฐาน
คุณภาพอาหารพลาสติกแตกเดี่ยวบางบ่อ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระ

เกียรติ ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา แนวทางแก้ไข ช่วยเหลือ และ
การพัฒนากระบวนการแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยว เพื่อมุ่งสู่มาตรฐาน
ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

เป้าหมายของผลผลิต :	ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถปฏิบัติตนตามเกณฑ์มาตรฐานได้
ตัวชี้วัด :	มีผู้ประกอบการที่สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าพลาสติกจนได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)
ระยะเวลา :	ครึ่งวัน
กลุ่มเป้าหมาย :	ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก
การวัดและการประเมินผล :	สังเกตผลและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการเล่นเกมโชว์

ตารางที่ 17 การแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรองมหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐาน

เวลา	การจัดการ การเรียนรู้	รายละเอียด	สาระการเรียนรู้	อุปกรณ์/สื่อ	ผู้รับผิดชอบ
09.00- 09.30 น.	เกมโชว์	รายการชิงร้อยชิงล้าน - วิทยากรเป็นผู้ดำเนิน รายการ ผู้เข้าร่วม โครงการเป็นผู้เล่นใน รายการ แบ่งผู้เล่น ออกเป็นกลุ่ม โดย วิทยากรตั้งเป็นคำถาม ด้วยบัตรคำ “จริง หรือไม่” แล้วให้ผู้เข้าร่วม โครงการแต่ละกลุ่ม ช่วยกันคิดคำตอบ พร้อม เหตุผล ใครตอบถูกได้ คะแนน กลุ่มไหนได้ คะแนนสูงสุด ได้รับของที่ รางวัล	ผู้ประกอบการแปรรูป พลาสติกได้รับทราบ และวิธีปฏิบัติตาม เกณฑ์คุณภาพอาหาร โดย การตรวจ วิเคราะห์ ประเมิน และพัฒนาคุณภาพ พลาสติกแตกเดี่ยวบาง บ่อ เพื่อมุ่งสู่มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และเกณฑ์ มาตรฐานรับรอง คุณภาพด้าน เอกลักษณ์ คุณค่า อาหารจากการแปรรูป และความปลอดภัย ของพลาสติกแตกเดี่ยว บางบ่อ อันเป็นข้อสรุป	- พาวเวอร์ พ้อยท์ - บัตรคำ - คู่มือเกณฑ์ มาตรฐานปลา สติกแตกเดี่ยว บางบ่อ	วิทยากร

			จากผลงานวิจัย ¹¹		
09.30-10.00 น.	ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic)	- จากนั้นวิทยากรเฉลยเกณฑ์มาตรฐานพลาสติกบางบ่อตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) โดยนำเสนอด้วยภาพอินโฟกราฟิก วิธีการปฏิบัติตนในการเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	ผู้เข้าอบรมได้เห็นวิธีการปฏิบัติตนในการเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ที่เข้าใจง่ายในภาพเดียว	- ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) - โบว์ชัวร์คู่มือเกณฑ์มาตรฐานพลาสติกบางบ่อตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)	วิทยากร
10.00-11.00น.	เรื่องเล่าบันดลใจ	วิทยากรแนะนำผู้ประกอบการจำนวน 2 ราย ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย และให้ผู้ประกอบการเล่าถึงความเป็นไปได้ของผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติกแตกเดี่ยว ที่จะขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มผช. ในผลิตภัณฑ์ที่เป็นอาหารแปรรูปจากพลาสติกแตกเดี่ยว	ผู้เข้าอบรมได้ฟังแนวทางการเข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) จากผู้ประกอบการจำนวน 2 ราย ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย	พาวเวอร์พ้อยท์	วิทยากรและผู้ประกอบการจำนวน 2 ราย ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย
11.00-12.00 น.	ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic)	วิทยากรนำเสนอภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) ในการเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแนวทางแก้ไข ช่วยเหลือ	ผู้เข้าอบรมได้เห็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือและเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานรับรอง	- ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) - โบว์ชัวร์คู่มือเกณฑ์	วิทยากร

¹¹ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์พลาสติกแตกเดี่ยว บางบ่อ สู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน” และ “การศึกษาความเป็นไปได้ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในการเป็นหน่วยงานรับรองมาตรฐานคุณภาพอาหารพลาสติกแตกเดี่ยวบางบ่อ”

		<p>และ การ พัฒนา กระบวนการแปรรูปปลา สลิตแดดเดี่ยวของ หน่วยงาน รั บ ร อ ง มาตรฐานคุณภาพอาหาร พลาสติกแดดเดี่ยวบางบ่อ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ</p>	<p>มาตรฐานคุณภาพ อาหารพลาสติกแดด เดี่ยวบางบ่อ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ จาก ภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) ที่เข้าใจ ง่ายในภาพเดี่ยว</p>	<p>มาตรฐานของ หน่วยงาน รั บ ร อ ง มา ต ร ฐ า น คุณภาพอาหาร พลาสติกแดด เดี่ยวบางบ่อ มหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิม พระเกียรติ</p>	
--	--	--	--	---	--

4.3.2 แนวทางการดำเนินการหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อ มีดังนี้

แนวทางที่ 1 จัดส่งรูปแบบการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่านเพื่อดำเนินโครงการ โดยมีมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้จัดหาวิทยากรและสื่อการเรียนรู้

แนวทางที่ 2 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นผู้ดำเนินโครงการ โดยขอใช้พื้นที่ภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ

โดยงบประมาณในการดำเนินโครงการมาจากหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ อาทิ

- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีสมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อชุมชน) จำกัด
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

4.3.3 การสร้างการรับรู้เพื่อเข้าถึงชุมชนจาก 3 แหล่ง ได้แก่ บ้าน วัดและโรงเรียน

1. จัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
2. จัดกิจกรรมเปิดบูธ ณ ตลาดน้ำพระองค์เจ้าไชยานุชิต วันสุคันธาวาส
3. จัดแสดงละครเกี่ยวกับพลาสติกที่โรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ชมและไปบอกต่อกับผู้ปกครอง
4. แจกโบว์ชัวร์ประชาสัมพันธ์โครงการในงานประจำปีของวัดในท้องถิ่น อาทิ วัดหงษ์ทอง

5. ผากข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านพิธีกรประจำงานประเพณีรับบัวซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัด
6. จัดส่งเป็นแผ่นซีดีเกี่ยวกับผลงานวิจัย อาทิ การเพาะเลี้ยงปลาสดิตตามอัตลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ ในรายวิชา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
7. นำหนังสือไปวางไว้ในห้องสมุดประจำตำบลและที่วัด
8. ผากข่าวผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ผ่านเสียงตามสาย
9. ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “ฟ้าวันใหม่” ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
10. ประชาสัมพันธ์ทางไลน์กลุ่ม และเฟสบุ๊กกลุ่ม ของกลุ่มปลาสดิตภาคกลางตอนกลาง
11. รถเร่ประชาสัมพันธ์ไปตามถนนคลองด่านที่มีผู้ประกอบการขายปลาสดิตอยู่

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก ของ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

สรุปผล

ส่วนที่ 1 ผลสรุปจากการลงพื้นที่

ปัจจุบัน ชุมชนมีศูนย์การเรียนรู้ฯ มีห้องต่างๆ ดังนี้ ห้องโถงเพื่อจัดนิทรรศการ 1 ห้อง ขนาด 90 ตร.ม. โถงเอนกประสงค์ด้านหน้า ขนาด 108 ตร.ม. ห้องสำนักงาน (โถงด้านขวา) 1 ห้อง ขนาด 54 ตร.ม. ห้องประชุม (โถงเล็กส่วนกลาง) 1 ห้อง ขนาด 36 ตร.ม. โดยการสร้างอาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงพลาสติก สร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ ยกกระดับมาตรฐานสถานประกอบการพลาสติก คุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชน ที่ดินและตัวอาคารเป็นของราชพัสดุ กรมธนารักษ์ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้รับนโยบายในการดำเนินการก่อสร้าง โดยอนุญาตให้ อบต.คลองด่าน บริหารจัดการใช้ประโยชน์เพื่อประชาชนใช้ในภารกิจเพื่อสังคมไม่เก็บค่าเช่าจ่าย หากมีการใช้ประโยชน์เกิดรายได้ให้จ่ายค่าเช่าต้องมาทำสัญญากับกรมธนารักษ์ จากนั้น อบต.คลองด่าน ขออนุญาตบริหารจัดการร่วมกับ บริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน) จำกัด โดยมีการเก็บค่าเช่าจากผู้ประกอบการ

การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ติดขัดในเรื่องข้อกฎหมาย พรบ.การปกครองท้องถิ่น เรื่อง การใช้ประโยชน์เกิดรายได้ อบต.คลองด่าน จึงยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแนวคิดการบริหารที่วางไว้ คือ “การบริหารตนเอง หรือ Social Enterprise” ซึ่งจดทะเบียนและมีกฎหมายครอบคลุม เปิดให้ประชาชนเข้าไปบริหารงานเอง โดยมีแผนบริหารจัดการในอนาคตจะเป็น “Center by One by Case” มีพื้นที่ส่วนกลางมีส่วนสาธารณะเป็นส่วนพักผ่อนหย่อนใจ ลานวัฒนธรรม ลานการแสดง ลานกีฬา เป็นต้น

ศูนย์เรียนรู้ฯ มีห้องจัดแสดงนิทรรศการเนื้อหาเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ที่ได้ข้อมูลมาจากจากประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางบ่อจำกัด (ปราชญ์ภูมิปัญญา) รวมถึงทีมวิจัยจากศูนย์วัฒนธรรมมฉก. เป็นผู้ให้ข้อมูล แนวทางและปรับแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภายในนิทรรศการถาวรศูนย์การเรียนรู้ฯ รวมถึง ควรมีพื้นที่ส่วนหนึ่งจัดแสดงงานวิจัยทั้ง 15 เรื่องของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพลาสติก

ผู้วิจัย พบว่า กลุ่มผู้ประกอบการฯ มีการเข้าใจว่า ศูนย์การเรียนรู้ฯ เป็นสถานที่จำหน่ายพลาสติกแปรรูป

ในขณะที่อบต. คลองด่านผู้บริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ฯ ต้องหารายได้เพื่อบริหารตนเองให้ได้เพื่อนำรายได้มาพัฒนา ศูนย์การเรียนรู้ฯ ชุมชนอย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้น การสร้างการรับรู้ใหม่ ด้วยการนำหลักสูตร 8 หัวข้อสาระที่ได้ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเข้าใจใหม่ที่ตรงกันระหว่างกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์และกลุ่มผู้บริหารจัดการจากศูนย์การเรียนรู้ฯ แห่งนี้

ส่วนที่ 2 ผลสรุปจากแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 และเพศชายจำนวน 8 คน ร้อยละ 26 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมา คือ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่มีวุฒิมัธยมศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมา คือ ปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16 และส่วนใหญ่อยู่ภาคประชาชน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และน้อยที่สุด ภาครัฐบาลและภาคเอกชน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ความคิดเห็นการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจังหวัด ภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 6 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากร

ลำดับที่ 1 เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.88 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 2 เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติท้องถิ่นเป็นอย่างดี ค่าเฉลี่ย 4.82 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 3 บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยผู้บริหารศูนย์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ ค่าเฉลี่ย 4.32 ความคิดเห็นในระดับมาก

2. ด้านงบประมาณ

ลำดับที่ 1 ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชนในสัดส่วนที่เหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.76 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 2 งบประมาณควรใช้ด้านเงินเดือนค่าจ้าง/ค่าตอบแทนวิทยากร ค่าเฉลี่ย 4.66 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 3 งบประมาณควรใช้ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์ ค่าเฉลี่ย 4.34 ความคิดเห็นในระดับมาก

3. ด้านอาคารสถานที่

ลำดับที่ 1 ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.98 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 2 ควรมีห้องสมุดประชาชน ค่าเฉลี่ย 4.65 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 3 ควรมีห้องพิพิธภัณฑ์/นิทรรศการ ค่าเฉลี่ย 4.35 ความคิดเห็นในระดับมาก

4. ด้านการบริหารจัดการและการส่งเสริมการเรียนรู้

ลำดับที่ 1 คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.86 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 2 ควรเปิดสอนหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.64 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 3 ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการศูนย์ฯ ค่าเฉลี่ย 4.63 ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

5. กระบวนการเรียนรู้

ลำดับที่ 1 ศึกษาดูงาน ค่าเฉลี่ย 4.91 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 2 ฝึกปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย 4.82 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 3 ทดลอง ค่าเฉลี่ย 4.61 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

6. สื่อการเรียนรู้

ลำดับที่ 1 คลิปวิดีโอ ค่าเฉลี่ย 4.70 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 2 สื่อออนไลน์ (Social Media) ค่าเฉลี่ย 4.61 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ลำดับที่ 3 หนังสือ/ตำรา/แผ่นพับ/โบว์ชัวร์ ค่าเฉลี่ย 4.60 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 ผลสรุปตามวัตถุประสงค์

จากวัตถุประสงค์งานวิจัย ที่ว่า เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม นั้น

ข้อสรุปผลงานวิจัย “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติก ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม” สามารถตอบวัตถุประสงค์จากงานวิจัยชิ้นนี้ได้ดังต่อไปนี้

ผลสรุปจากการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มาจากความต้องการผู้เพาะเลี้ยงผู้ประกอบการแปรรูป และบริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ พบว่า

ประเด็นแรก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นปฏิบัติมากกว่าบรรยาย ได้แก่ การสาธิต วิทยากรพาเดินชม การทดลองทำ เป็นต้น

ประเด็นที่สอง สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หนังสือ โบว์ชัวร์ โทรศัพท์มือถือ ผู้จัดแสดง เป็นต้น

ประเด็นที่สาม องค์ความรู้ ได้แก่ การเพาะเลี้ยง วิธีเลี้ยง กรรมวิธีในการแปรรูป เป็นต้น

ประเด็นที่สี่ สิ่งที่เขาอยากรู้ ได้แก่ กระบวนการเพาะเลี้ยงพลาสติก สายพันธุ์ วิธีทำ วิธีใส่เกลือ ตากปลาเค็มส่งนอก แปรรูป เครื่องมือ เป็นต้น

ผลสรุปจากแบบสอบถาม พบว่า ในด้านกระบวนการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการศึกษาดูงาน การฝึกปฏิบัติ การทดลอง เป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ ส่วนในด้านของสื่อการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีความคิดเห็นว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ในการเรียนรู้

จากข้อค้นพบที่ได้ข้างต้นรวมกับการสังเคราะห์ผลสรุปของโครงการวิจัยทั้ง 14 เรื่อง นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระ ดังต่อไปนี้

หัวข้อที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

หัวข้อที่ 2 การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาด และสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติกบางบ่อ

หัวข้อที่ 3 การผลิตตู้อบแห้งพลาสติกต้นทุนน้อย

หัวข้อที่ 4 การผลิตภัณฑ์(ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย)

หัวข้อที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 6 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

หัวข้อที่ 7 การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก

หัวข้อที่ 8 การแปรรูปพลาสติกแฉดเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรอง

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

จากการสอบถาม/สัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า หัวข้อสาระที่กลุ่มเป้าหมายมีความต้องการสูงที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่

อันดับที่ 1 การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงพลาสติกบางบ่อแบบครบวงจร

อันดับที่ 2 การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์พลาสติกแปรรูป

อันดับที่ 3 การแปรรูปพลาสติกแฉดเดี่ยวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงาน

รับรองมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

สำหรับแผนการบริหารบุคลากรและโครงสร้างองค์กรภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่ควรจะเป็นนั้น ควรจะมี 3 ระดับชั้นในการบริหารองค์กร เริ่มตั้งแต่ ผู้บริหาร หัวหน้า และฝ่ายปฏิบัติการ แต่อย่างไรก็ตามทางผู้วิจัย เห็นควรว่า อย่างน้อย ควรจะมีผู้บริหาร(มีแล้ว) กับฝ่ายปฏิบัติการ คือ นักจัดกิจกรรม(ยังไม่มี) เพิ่มอีกหนึ่งตำแหน่ง เพื่อเป็นผู้ที่ดำเนินการจัดโครงการต่างๆ ให้เกิดขึ้นภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ

สำหรับการสร้างการรับรู้เพื่อเข้าถึงชุมชนจาก 3 แหล่ง ได้แก่ บ้าน วัดและโรงเรียน สามารถทำได้ หลากหลายวิธี อาทิ

1. จัดประชุมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน
2. จัดกิจกรรมเปิดบูธ ณ ตลาดน้ำพระองค์เจ้าไชยานุชิต วันสุคันธาวาส
3. จัดแสดงละครเกี่ยวกับพลาสติกที่โรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ชมและไปบอกต่อกับผู้ปกครอง
4. แจกโบว์ชัวร์ประชาสัมพันธ์โครงการในงานประจำปีของวัดในท้องถิ่น อาทิ วัดหงษ์ทอง
5. ผากข่าวประชาสัมพันธ์ผ่านพิธีกรประจำงานประเพณีรับบัวซึ่งเป็นงานประจำปีของจังหวัด

6. จัดส่งเป็นแผ่นซีดีเกี่ยวกับผลงานวิจัย อาทิ การเพาะเลี้ยงปลาสลิติตามอัตลักษณ์ของจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อประกอบการเรียนการสอนของโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ ในรายวิชา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
7. นำหนังสือไปวางไว้ในห้องสมุดประจำตำบลและที่วัด
8. ผูกข่าวผู้ใหญ่วัยบ้านประชาสัมพันธ์ผ่านหอกระจายข่าว ผ่านเสียงตามสาย
9. ประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น “ฟ้าวันใหม่” ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ
10. ประชาสัมพันธ์ทางไลน์กลุ่ม และเฟสบุ๊กกลุ่ม ของกลุ่มปลาสลิติภาคกลางตอนกลาง
11. รถเร่ประชาสัมพันธ์ไปตามถนนคลองด่านที่มีผู้ประกอบการขายปลาสลิติอยู่

อภิปรายผล

จากผลสรุปงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบแบบการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 หัวข้อสาระนั้น หลายหัวข้อเป็นเรื่องที่กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการ “ไม่รู้” แต่ “อยากรู้” และก็มีบางหัวข้อที่ “รู้” แต่ “อยากรู้เพิ่ม” ดังนั้นทั้ง 8 หัวข้อสาระการเรียนรู้ จะเป็นประโยชน์แก่ ผู้เพาะเลี้ยงและผู้ประกอบการแปรรูปปลาสลิติเป็นอย่างมาก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การเขียนแผนธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ปลาสลิติแปรรูป หัวข้อสาระการเรียนรู้นี้ ผู้เพาะเลี้ยงหรือผู้ประกอบการหลายรายไม่ค่อยมีความอยากรู้ เพราะดูจะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ หากแต่รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นเน้นเรื่องการฝึกคิดฝึกทำ ไม่ยาก เน้นพูดคุย หากแต่ใช้การเขียนแผนธุรกิจเป็นเครื่องมือทำความเข้าใจ ซึ่งทำที่สุดแล้ว การเขียนสั้น การพูดคุยโต้ตอบ การดูคลิปวิดีโอ จะนำมาซึ่งการมองเห็นภาพของธุรกิจของตนเอง กว้างขึ้น ทั้งเรื่องของคู่แข่ง ผลิตภัณฑ์ของตนเอง ช่องทางการจัดจำหน่าย ทำเลที่ตั้ง การขาย การส่งเสริมการตลาด ลด แลก แจก แถม การพูดคุยกับลูกค้า พ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีก เป็นต้น

การผลิตตู้อบแห้งปลาสลิติต้นทุนน้อย หัวข้อสาระการเรียนรู้นี้ กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปอยากได้มาก แต่ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ติดต่อใคร เราจึงจัดโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อให้ความรู้ รวมถึงสามารถสั่งผลิตกับช่างรับเหมา หรือแม้กระทั่งเปิดโอกาสให้นำชิ้นตอนการผลิตไปสร้างตู้อบเองได้โดยใช้ต้นทุนต่ำ การใช้ต้นทุนต่ำในการผลิต

สำคัญมาก เนื่องด้วย ผู้ประกอบการรายย่อยที่มีเงินทุนไม่มาก แต่มีความต้องการสูง

การผลิตผลิตภัณฑ์(ฉีด/พ่น)ไล่แมลงวันจากกาบใบตะไคร้ (สมุนไพรไทย) หัวข้อสาระการเรียนรู้นี้ กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูป กลุ่มผู้ประกอบการแปรรูปไม่มีความรู้ในการผลิต หากสามารถผลิตเองและนำมาใช้กับผลิตภัณฑ์ได้ ก็จะส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่แบรนด์ของตนเอง รวมถึงการนำไปสู่การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.)

การสร้างอัตลักษณ์การเพาะเลี้ยงปลาสดบางบ่อแบบครบวงจร หัวข้อสาระการเรียนรู้นี้ ดูเหมือนว่ากลุ่มผู้เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่จะเข้าใจว่าตนเองรู้ดีอยู่แล้ว หากแต่ การจัดการเรียนรู้หัวข้อนี้จะนำไปสู่ให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในตัวตน(อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์)ของตัวเอง จากการชมคลิปวิดีโอ การศึกษาดูงานจากแหล่งเพาะเลี้ยงจริง การมีวิทยากรนำชมและอธิบายไปด้วย ก็จะทำให้ บางสิ่งบางอย่างหลงลืมหรือไม่ใคร่สนใจมากนัก เลยทำให้ลเลยไป การหันกลับมามอง แล้วปิดช่องว่างและพัฒนาต่อ จะส่งผลให้ตัวตน(อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์)ของตัวเองเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ซึ่งนำไปสู่โอกาสอีกมากมาย เช่น ยอดการสั่งซื้อ รายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

การใช้งานและเข้าร่วมกลุ่มสื่อออนไลน์ (Website/Facebook/Line) เพื่อส่งเสริมการตลาดและสนับสนุนการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสดบางบ่อ หัวข้อสาระนี้ กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงหรือผู้ประกอบการ หลายท่านมีความต้องการใช้เพื่อส่งเสริมการขาย และหลายท่านเมื่อประสบปัญหาในการเพาะเลี้ยงไม่รู้จะไปปรึกษาใคร หัวข้อสาระนี้จะประโยชน์อย่างมากในการสอนการใช้งานอย่างง่าย จากการทดลองปฏิบัติทำจริง รวมถึง ข้อมูลสำคัญต่างๆ ที่ได้จัดรวบรวมลงในเว็บไซต์ สามารถเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

การออกแบบบรรจุภัณฑ์และตราสัญลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ปลาสดแปรรูป หัวข้อสาระการเรียนรู้นี้ หลายๆ ผู้ประกอบการรายใหญ่ อาทิ แม่อำนวย เห็นความสำคัญของการพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ จึงได้มีการไปอบรมและจัดทำบรรจุภัณฑ์ขึ้นใหม่ ทำให้เกิดผลดีต่อยอดขายที่เพิ่มขึ้น เพราะดึงดูดให้ผู้ซื้อๆ ผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการรายเล็กหลายราย มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง แต่ติดตรงที่ไม่รู้ว่าจะไปให้ใครทำ ทำไม่เป็น แต่มีไอเดีย อยากมีแบรนด์เป็นของตนเอง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นนี้ ที่เน้นเรื่องของการนำเอาผู้ที่เคยเปลี่ยนและใช้บรรจุภัณฑ์จากการขายจริงที่พัฒนามาจากงานวิจัย มาพูดเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ขึ้น ทั้งในเรื่องการ การรับรู้ของผู้ซื้อ ยอดขายที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงจัดให้นักศึกษามาเป็นผู้พัฒนาแบบคู่กับผู้ประกอบการที่สนใจ

การแปรรูปปลาสดแดดเดียวตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอาหารของหน่วยงานรับรองมหาวิทยาลัย

หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มุ่งสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) หัวข้อสารนี้ เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการอยากรู้ว่าการไปสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) ต้องทำอะไร รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นไปที่เกมเพื่อให้หัวข้อที่ดูน่าเบื่อมีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น การรับรู้เกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ผ่านเกมกิจกรรม การที่ผู้ประกอบการพัฒนาตนเองไปจนได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) จะนำมาซึ่งประโยชน์แก่ธุรกิจของตนเองอีกมากมาย

การดูแลสุขภาพและการป้องกันพฤติกรรมภาวะเสี่ยงจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก หัวข้อสารนี้ จะเป็นหัวข้อที่ผู้เพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ไม่ค่อยให้ความสนใจมากนัก ไม่ใคร่อยากรู้ เพราะมุ่งเน้นการขายของมากกว่า แต่โครงการนี้จะช่วยให้หันมาตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและการดูแลสุขภาพตนเองจากการเพาะเลี้ยงและแปรรูปพลาสติก ด้วยการใช้กิจกรรมและคลิปวิดีโอที่สื่อถึงพฤติกรรมเสี่ยงเป็นตัวกระตุ้นเตือนให้หันมาดูแลและป้องกันสุขภาพตนเอง เพราะทุกวันนี้เราใช้ร่างกายในการทำงาน หากวันใดที่ร่างกายอ่อนแรงลงแล้ว เราจะกลายเป็นการสร้างภาระให้กับครอบครัวแทนที่จะเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการทำมาหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาแล้วทั้ง 8 หัวข้อสาร จะเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม และเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เพาะเลี้ยง ผู้ประกอบการแปรรูปพลาสติก และประชาชนทั่วไปที่สนใจได้นั้น หากได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองदान บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคี สมุทรปราการ (วิสาหกิจเพื่อชุมชน) จำกัด ในโอกาสต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น, มาตรฐานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน. กรุงเทพฯ : 2556.
- กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2552.
กรุงเทพฯ : 2552.
- ธีระ รุญเจริญ. รูปแบบและองค์ประกอบของรูปแบบ. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2550.
นันทวัน เรืองอร่าม. การพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนาคอมเทียน. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุขฎี
บัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา. 2554.
- บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2537.
- บุปผชาติ ทัททิกรณ์. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โครงการ
เทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ศูนย์เทคโนโลยี
อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2551.
- ปาหนัน กนกวงศ์วัฒน์. การพัฒนารูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาลโดยใช้กระบวนการวิจัย เชิงปฏิบัติการ
แบบมีส่วนร่วม. ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุขฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551.
- มานิตย์ ซาซियो. รูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนหลายวัยในศูนย์คุ้มโสมลูกหลานบ้านเหล่าลิ่ง. ขอนแก่น :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. รายงานการวิจัย การจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต : สมชัย วรา
กุลนุรักษ์. การพัฒนาระบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุขฎี
บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและอธิปจิตตฤกษ์ (แปล). ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ
: สำนักพิมพ์ Open Worlds. 2554.
- วิจารณ์ พานิช. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
2555.
- วิทยา พัฒนเมธาดา. การจัดการความรู้ (Learning Management) สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 จาก
เว็บไซต์ <http://www.kansuksa.com/8/>. 2560.
- สิริอร วิชชาวุธ. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2554.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

สุมน อมรรัตน์. การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสสนิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตรีธรรมสาร, 2533.

Brian, S. McGowan. Lifelong Learning in Japan : Community Centers and Learning Circles. Michigan : Continuing, and Community Education, Michigan State University, 2010.

Gold, S. F. "Community Organization at a Neighborhood High School: Promises and Dilemmas in Building Parent-educator Partnership and Collaborations," **Proquest Digital Dissertation**. 11, 4 (January 2000) : 23-27.

Philip, H. Coombs and Manzoor Ahmed. "Attacking Rural Poverty : How No formal Education Can Help," **A World Bank Research Publication**. 3, 2 (March 1974) : 74-76.

Steven, R. Information in Workplace Desktop Technology: A Case Study in Sales Division of a Large Corporations. Doctoral Dissertation, Columbia University Teacher College, 1998.

www.addkotec3.com/wp-content/uploads/2012/11/ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่-21.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โครงการวิจัย

“การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการแบบมีส่วนร่วม”

คำชี้แจง : คำถามวิจัยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ เพื่อศึกษา
“การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางใน
ตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการแบบมีส่วนร่วม” โดย ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ส่วนที่ 1 ประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา และประวัติการทำงานอย่างย่อ ของผู้ถูกสัมภาษณ์

- ชื่อ .....
- เพศ .....
- อายุ .....
- ที่อยู่ .....
- อาชีพ/ตำแหน่ง .....
- ประสบการณ์ .....
- .....
- .....
- .....
- .....

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม
จังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ

1. ท่านรู้จักศูนย์การเรียนรู้ฯ หรือไม่เพียงใด

.....

.....

.....

2. ท่านและชุมชนสามารถใช้ประโยชน์จากศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านประสบปัญหาใดในการเพาะเลี้ยงและแปรรูปปลาสด

.....

.....

.....

4. ท่านต้องการความรู้เรื่องใดเพื่อช่วยในแก้ปัญหาหรือการเพิ่มมูลค่าปลาสด

.....

.....

.....

5. ท่านสนใจการเรียนรู้หรืออบรมด้วยกระบวนการใด

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

- ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม -

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

แบบสอบถาม โครงการวิจัย

“การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการแบบมีส่วนร่วม”

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลไปใช้ในการทำวิจัยพัฒนาแบบการจัดการ
เรียนรู้ ที่เหมาะสมสำหรับศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบล
คลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ แบบมีส่วนร่วม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความต่อไปนี้)

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ภาค ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่ม
จังหวัดภาคกลางตอนกลาง ในตำบลคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ**

	รายละเอียด	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. ด้านบุคลากร						
1.1	บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยผู้บริหาร ศูนย์ และเจ้าหน้าที่ศูนย์					
1.2	เจ้าหน้าที่ควรเป็นบุคคลในท้องถิ่น					
1.3	เจ้าหน้าที่ควรมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี					
1.4	เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เกี่ยวกับประวัติท้องถิ่นเป็น อย่างดี					

2. ด้านงบประมาณ						
2.1	ควรได้รับงบประมาณจากทั้งจากภาครัฐและชุมชน ในสัดส่วนที่เหมาะสม					
2.2	งบประมาณควรใช้ด้านเงินเดือนค่าจ้าง/ ค่าตอบแทนครู					
2.3	งบประมาณควรใช้ในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์					
3. ด้านอาคารสถานที่						
3.1	ควรมีห้องคอมพิวเตอร์ให้บริการอินเทอร์เน็ตชุมชน					
3.2	ควรมีห้องวิชาการจัดประชุมสัมมนา/กิจกรรม ฝึกอบรมต่างๆ					
3.3	ควรมีห้องพิพิธภัณฑ/นิทรรศการ					
3.4	ควรมีห้องเรียนรู้กลุ่มอาชีพ					
3.5	ควรมีห้องสมุดประชาชน					
3.6	ควรมีลานกีฬา/สันทนาการ					
4. ด้านการบริหารจัดการ						
4.1	คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมาจากตัวแทนท้องถิ่น					
4.2	คณะกรรมการศูนย์ฯ ควรมีบทบาทในการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานและให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่					
4.4	ควรมีการสำรวจความต้องการในการให้บริการทุกปี					
4.5	ควรเปิดสอนหลักสูตรที่เหมาะสมกับท้องถิ่น					
4.7	ควรจัดกิจกรรมครอบคลุมการศึกษาพื้นฐาน ด้าน อาชีพ และด้านข่าวสารข้อมูล					
4.8	ควรจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					
4.11	ควรมีการกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง การดำเนินงาน/การจัดกิจกรรมตามเป้าหมาย และ แผนงานที่วางไว้					
4.16	ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาใช้บริการศูนย์ฯ					
5. กระบวนการเรียนรู้						
5.1	อบรม/สัมมนา					
5.2	ทดลอง					
5.3	ฝึกปฏิบัติ					

5.4	บรรยาย					
5.5	ศึกษาดูงาน					
5.6	จัดนิทรรศการถาวร/หมุนเวียน					
5.7	เกม					
5.8	การระดมสมอง					
5.9	สัมมนาการ					
6. สื่อการเรียนรู้						
6.1	วิทยากร					
6.2	หนังสือ/ตำรา/แผ่นพับ/โบว์ชัวร์					
6.3	แผ่นซีดี					
6.4	คอมพิวเตอร์					
6.5	โทรทัศน์					
6.6	คลิปวิดีโอ					
6.7	ชิ้นงาน (Model)					
6.8	สื่อออนไลน์ (Social Media)					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

- ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถาม -

ภาคผนวก ค ภาพการประชุมการพัฒนาวิทยานิพนธ์การ

ภาพบรรยากาศการประชุมเพื่อพัฒนารูปแบบวิทยานิพนธ์การภายในศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่ม

จังหวัดภาคกลางตอนกลาง

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2560 เวลา 10.30 – 12.00 น.

ณ ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ประกอบด้วย

1. รักษาการผู้อำนวยการและทีมวิจัย ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. คณะทำงานการออกแบบและจัดทำวิทยานิพนธ์การ บริษัท เอ อาร์ ไอ พี จำกัด (มหาชน)

สรุปเนื้อหาการประชุมเสวนากลุ่ม (Focus Group)

ทีมคณะทำงานจากบริษัท เออาร์ไอพี ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์การภายในศูนย์การเรียนรู้ เข้าเยี่ยมชมวิทยานิพนธ์การภายในศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จากนั้นจึงร่วมพูดคุยถึงเนื้อหาและการออกแบบการจัดทำวิทยานิพนธ์การ โดย ผศ.นิก สุนทรธัย หัวหน้าทีมวิจัยได้ให้โจทย์ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นิพนธ์การ ที่ว่า “นิพนธ์การจะต้องตอบโจทย์ให้ได้ว่าทำไมต้องพลาสติกบางบ่อ การที่ประชาชนชอบบริโภคพลาสติกบางบ่อแสดงว่าพลาสติกบางบ่อต้องมีอะไรที่ดี ขอให้ตอบโจทย์ข้อนี้ให้ได้” อ.ไฉบุญ แยมยิ้ม ทีมวิจัยได้เสนอว่า “เนื่องด้วยห้องนิพนธ์การถูกออกแบบในลักษณะของรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ดังนั้นแล้ว ควรปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้นิพนธ์การให้มีการเล่นกับพื้นที่เช่น การจัดการเดินเข้าชมในลักษณะของกเขาวงกต ก็จะช่วย

ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เข้าชมได้มาก” คุณกชพร ขวัญทอง ได้เสนอว่า “ขอให้คำนึงถึงบรรยากาศภายใน นิทรรศการที่ส่งเสริมการเรียนรู้” อ.สุกฤตาวัฒน์ บำรุงพานิช ได้แสดงความเข้าใจกับทีมงานว่า “เข้าใจว่าในสัญญาจ้างอาจจะเป็นข้อจำกัดที่อาจจะทำให้พัฒนารูปแบบได้ยาก แต่อย่างไรก็ตาม ก็ขอให้ปรับให้สมบูรณ์มากที่สุด” คุณอัญชุลี สุภาวุฒิ ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ขอให้จัดทำนิทรรศการที่คำนึงถึงการเรียนรู้ของเด็กๆและเยาวชน ด้วย” ทีมคณะทำงานจากบริษัท เออาร์ไอพี รับจะนำเสนอไปปรับรูปแบบการจัดนิทรรศการให้มีความเหมาะสมมากที่สุด

ทีมคณะทำงานจากบริษัท เออาร์ไอพี ผู้จัดทำนิทรรศการภายในศูนย์การเรียนรู้ นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ นิทรรศการภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ๓๐๙๑
- ๓๒๒๑ - ๓๒๓๑
- ๓๒๔๑ - ๓๒๕๑
1. ๓๒๖๑ - ๓๒๗๑

ชุมชนอู่-ชุมชน อู

ประวัติศูนย์ : โครงการก่อสร้างอาคารศูนย์เรียนรู้และแปรรูปพลาสติกกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง หรือศูนย์พลาสติก บางบ่อประจำจังหวัดสมุทรปราการ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2554 เกิดจากการรวมกลุ่มของเกษตรกรพลาสติกกว่า 70 ราย ระหว่างกลุ่มผู้เลี้ยงและกลุ่มแปรรูป มารวมตัวกันสร้างแหล่งพื้นที่อนุรักษ์พลาสติก โดยให้มีการจัดแสดงความรู้เรื่องพลาสติกบางบ่อ และเป็นแหล่งแปรรูปจัดเพื่อเตรียมจำหน่ายขนาดใหญ่ของจังหวัด

ประวัติพลาสติก : พลาสติกนับเป็นพลาสติกพื้นบ้านที่มีมานานในประเทศไทย มีการเลี้ยงดูครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2483 เริ่มมาจาก นายฉัน ผู้เจริญ หรือ “ลุงฉัน” ที่เดิมประกอบอาชีพทำนาข้าว ณ ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ในระหว่างทำนาข้าว ลุงฉันได้นำพลาสติกมาปล่อยในนาข้าวด้วย ปรากฏว่าพลาสติกแพร่พันธุ์ขยายเป็นจำนวนมาก จึงนำมาประกอบอาหารแล้วพบว่าเป็นปลารสชาติดี ต่อมาจึงได้จับพลาสติกขายควบคู่ไปกับการทำนาข้าวด้วย ทั้งนี้ในพื้นที่บางบ่ออยู่ติดกับอ่าวไทย พอเวลาผ่านไปลุงฉันพบปัญหาหน้าทะเลหนุนสูงขึ้น ส่งผลให้นาข้าวเสียหาย ทั้งยังถูกรบกวนจากโรคระบาดและสัตว์กัดกินอีก จนการทำนาข้าวเริ่มขาดทุนในที่สุด แต่ขณะนั้นพลาสติกที่ขายกลับให้ผลตอบแทนดีกว่ามาก ลุงฉันจึงตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนาที่มีอยู่ทั้งหมด ให้กลายเป็นบ่อเลี้ยงพลาสติกเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2500 จากการตัดสินใจนี้เอง ทำให้ลุงฉันถูกชาวบ้านเรียกว่า -ตาฉันบ้า- เพราะเลิกทำอาชีพที่มีมาแต่โบราณ

ในปี พ.ศ. 2506 ถือเป็นปีที่สำคัญยิ่ง ลุงฉันได้มีโอกาสนำพลาสติกทูลเกล้าถวายแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ต่อมาในปี 2508 ก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเข้ารับพระราชทานรางวัลเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงพลาสติกดีเด่น ลุงฉันได้ทูลเกล้าถวายพลาสติกอีกครั้ง ในครั้งนั้นพระมีพระราชกระแสรับสั่งสอบถามความเป็นมาของพลาสติกด้วย เมื่อทรงรับทราบรายได้ข้อคงคามที่มาจากพลาสติก จึงได้พระราชทานเงินรางวัล บ่อพลาสติกของลุงฉันว่า “บ่อพลาสติกทอง” เทียบกับว่าผู้ใดเลี้ยงพลาสติกเท่ากับทองอยู่ในบ่อ สร้างความปราบปลื้มให้กับคนในจังหวัดสมุทรปราการและคนบางบ่อเป็นอย่างมาก จนทำให้การเลี้ยงพลาสติกเริ่มกระจายไปทั่วทุกอำเภอ

จากนั้นมา ลุงฉันได้กลายเป็นต้นแบบเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงพลาสติก ที่ทำให้ชาวบ้านอำเภอบางบ่อ ได้ค่อย ๆ เปลี่ยนอาชีพจากการทำนาเป็นการเลี้ยงพลาสติกเช่นเดียวกัน และด้วยการเลี้ยงดูแบบธรรมชาติที่ได้มาจากลุงฉัน ทำให้พลาสติกแห่งนี้มีรสชาติเฉพาะอร่อยเฉพาะตัว ชาวบ้านในอำเภอนี้จึงนิยมเรียกว่าพลาสติกหอม และก็กลายมาเป็นชื่อ -พลาสติกบางบ่อ- ที่รู้จักไปทั่วประเทศไทยวบจนถึงปัจจุบัน

ปลาน้ำจืด

คุณภาพของปลาน้ำจืด

การแปรรูป

ในการแปรรูปปลาสดก็แบ่งได้อีก 2 แบบคือ "ปลาสดหอม" เกิดจากหมักเกลือแล้วนำตากแดดครึ่งชามชามหนึ่ง เป็นวิธีแปรรูปดั้งเดิมที่สร้างชื่อให้กับอำเภอบางบ่อมานาน อีกวิธีคือ "ปลาแดดเดียว" คือการเอาปลาสดไปแช่แข็งเก็บไว้ แล้วค่อยเอามาแปรรูปภายหลัง เป็นวิธีแบบหลังที่ช่วยให้ขายปลาสดได้ทุกฤดู แต่จะใช้เวลาที่น้อยกว่าปลาสดหอมนั่นเอง ส่วนขั้นตอนแปรรูปของทั้ง 2 แบบก็มีดังนี้

วิธีแปรรูปปลาสดหอม

ขั้นตอนที่ 1 ตัดหัวและซอกเกล็ด

- พื้นที่ที่รีดปลาสดออกจากบ่อ ก็ให้ทำการซอกเกล็ดปลาออกเลย จากนั้นก็ตัดหัวเพื่อเอาเครื่องในออก และเอาส่วนที่เป็นมัน ในหัวออกด้วย เนื่องจากส่วนหัวปลาสดจะมีมันเยอะมาก ทำให้ตากไม่แห้ง และมีกลิ่นเหม็นจนเสียรสชาติหากไม่ตัดออก

ขั้นตอนที่ 2 หมักเกลือ

- หลังซอกเกล็ดตัดหัวแล้ว ก็นำมาหมักเกลือค้างคืน จากนั้นก็นำมาล้างฝั่งพอให้เกลือคายน้ำ แล้วนำมาตากแดดประมาณ 2 วัน

ขั้นตอนที่ 3 ตัดแยกชาย

- เมื่อตากแดดจนได้ที่แล้ว ก็ทำการตัดแยกขนาดส่งขายต่อไป

วิธีแปรรูปปลาแดดเดียว

ขั้นตอนที่ 1 ปั่นเกล็ดออก

- เตรียม "เครื่องปั่นเกล็ด" แล้วนำปลาสดไปใส่ลงไป ช่วยให้เป็นเกล็ดออกได้ระดับหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 2 แช่น้ำแข็ง

- หลังปั่นเกล็ดออกแล้ว ก็นำมาแช่น้ำแข็งแช่เก็บไว้

ขั้นตอนที่ 3 ซอกเกล็ด

- นำปลาสดที่ผ่านการปั่นเกล็ดและแช่แข็ง มาซอกเกล็ดด้วยมืออีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 4 ตัดหัว

- เมื่อซอกเกล็ดเรียบร้อยแล้วก็นำปลาสดมาตัดหัวแล้วเอาเครื่องในออก

ขั้นตอนที่ 5 หมักเกลือแช่แข็ง

ภาพบรรยากาศการประชุมเพื่อการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการและส่งเสริมการตลาด
ศูนย์การเรียนรู้และแปรรูปพลาสติกของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2560 เวลา 10.00 – 12.00 น.
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน ชั้น 2 อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

ประกอบด้วย

1. รองประธานบริษัทประชารัฐรักสามัคคีสมุทรปราการ(วิสาหกิจเพื่อชุมชน)จำกัด
2. ประธานสหกรณ์เคหสถานพลาสติกบางบ่อจำกัด
3. พัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ/หัวหน้าฝ่าย
4. ทีมวิจัยศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
5. นายก/รองนายก/ปลัด อบต.คลองด่าน
6. คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
7. นายช่างประจำ อบต.คลองด่าน
8. ทีมงานจัดทำนิทรรศการจากบริษัท เอ อาร์ ไอ พี

สรุปเนื้อหาการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รองประธานบริษัทประชารัฐฯ และประธานสหกรณ์ฯ เห็นพ้องต้องกันว่า “การที่ผู้ค้าริมทางบางส่วนที่ไม่ยอมเข้ามาขายในศูนย์การเรียนรู้ฯ เราในฐานะคนทำงานเพื่อชุมชน ควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับกลุ่มที่ประสงค์จะเข้ามาขาย รวมถึงกลุ่มที่ยังไม่เชื่อมั่น ควรชี้ให้เห็นประโยชน์อาทิ การรวมกลุ่มจะทำให้ผู้ซื้อเข้ามา ณ จุดเดียว และควรชี้ให้เห็นข้อเสีย อาทิ การเกิดอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับผู้ค้าเมื่อเดือนตุลาคมที่รถเข้ามาชนในร้านค้าทำให้ผู้ค้าเสียชีวิต” อีกทั้งต่อไป กรมชลประทานจะเข้ามาขอคืนที่พื้นที่ โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการจำนวน 48 ราย การพูดคุยและชี้ให้เห็นประโยชน์ก็จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นกับผู้ค้าได้

นายก อบต.คลองด่าน กล่าวว่า “รบกวนประธานสหกรณ์ฯ และพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรปราการช่วยประสานกับผู้ค้าให้มาประชุมในวันศุกร์ที่ 10 พ.ย.60 ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อพูดคุยและชี้แจงความเข้าใจ” จากนั้น ทีมงานจัดทำนิทรรศการจากบริษัท เอ อาร์ ไอ พี **นำเสนอรูปแบบนิทรรศการครั้งสุดท้ายก่อนดำเนินการติดตั้ง** โดยนำเสนอถึง ข้อมูลที่เพิ่มเติมคือ การนำเสนอเนื้อหา ผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผู้นำผลไปใช้ประโยชน์ เกี่ยวกับผลงานวิจัยทั้ง 15 เรื่องของ มฉก. เกี่ยวกับพลาสติกที่ครอบคลุมหลายมิติ

ภาคผนวก ง บทสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์ (คุณเป็ย นากเกิด อายุ 45 ปี)**เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 เวลา 16.31 น เวลาสัมภาษณ์ 21.35 นาที**

A : ผู้สัมภาษณ์ B: ผู้ตอบ (คุณเป็ย นากเกิด อายุ 45 ปี)

A : ก่อนอื่นขอข้อมูลส่วนตัวก่อน พี่ชื่ออะไร อยู่หมู่บ้านอะไร

B : พี่ชื่อเป็ย นากเกิด อยู่หมู่บ้านนิรันทรวิ 6 ซอย ม.หัวเฉียว บ้านเลขที่ 149/8 หมู่บ้านนิรันทรวิ 6 อายุ 45 ปี

A : ช่วงที่พี่ขายของ ของพี่ทำอะไร

B : ไข่เรารับปลาจากยี่ปู้ที่ส่งปลาให้เรา เราต้องจ้างคนงานถอดหัว คักไส้ คือ Process อยู่ที่เราทั้งหมด แม้กระทั่งคลุกเกลือหมักเกลือ อยู่ที่เรา

A : กระบวนการแปรรูปอยู่ที่พี่ แต่กระบวนการเลี้ยงเราไม่ได้เลี้ยง ในส่วนของการแปรรูป อยากจะพัฒนาตรงไหน อยากได้อะไรบ้าง ผมจะได้ช่วยออกแบบ เช่น ผมจะได้ช่วยจัดอบรมให้

B : ปัญหาคือเรื่องคน บุคลากรในการขุดปลาน้อยมาก เพราะคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยอยากทำ เพราะการขุดปลาสลิค มันเหม็น และมันก็เหนื่อย

A : แล้วตอนนี้จ้างใครทำ

B : งานเหมา ถ้าขุดร้อยละ 10-20 แล้วแต่ตัวปลา ร้อยละ 20 แล้วนะตอนนี้ บางคนได้ 700-800 บาท/วัน ซึ่งต้นทุนตอนนี้เยอะมาก หากคนทำน้อย ตอนนี้เหลือแต่คนแก่ๆ

A : นี่คืปัญหา ต้นทุนเยอะ คนทำน้อยขาดแรงงาน แล้วพี่แก้ปัญหาอย่างไร

B : ต้องขุดปลาก่อนเพื่อจะรอขุดอีกวัน เพราะว่าเราต้องเอาให้อยู่ เพราะปลาเราจะเน่า ถ้าปลาเน่าเราจะเสียหาย ปลามาถึงเรามันเป็นความรับผิดชอบของเรา ถ้ายี่ปู้มาส่งเราคิดกันเป็นที่หาบๆ เวลาเขาเก็บเงิน เขาเก็บเงินเราเต็ม เขาไม่ได้สนใจว่าปลาเราจะเน่า

A : พี่มีวิธีการจูงใจอะไรบ้างไหมที่อยากให้เขาอยากทำ

B : ทำงานเหมือนระบบครอบครัว

A : นอกจากปัญหาเรื่องคน พี่อยากให้ช่วยอะไรไหม ที่ทำให้ปลาสลิคมีคุณภาพดีขึ้น ขายดีขึ้น

B : อาจารย์แนะนำก็ดีนะ เพราะตอนนี้คู่แข่งมีเยอะมาก จากที่น้อยร้านตอนนี้เป็น 40 ร้านแล้ว

A : เรื่องคู่แข่ง

B : คู่แข่งปัจจุบันมีมาก สมัยก่อนมีเฉพาะของแม่ ยอดขายลดลง สมัยก่อนตอนที่อยู่ร้านเก่า สมัยแม่เขาทำ สมัยก่อนค่าเงินยังไม่ขนาดนี้ยังได้เป็นแสนกว่าบาทต่อวัน ถ้าขายส่ง ขนาดยังไม่ได้มีการเข้าประชารัฐ ไม่มีการออกบุด แต่ตอนนี้ไม่ได้ขาย 50% ขายส่งตอนนี้ 2-3 หมื่นบาท/วัน ถ้าเสาร์ อาทิตย์ อาจจะมี 3-4 หมื่นบาท/วัน

A : แสดงว่าอันเรื่องของคุณคู่แข่ง เรื่องการสร้างแรงจูงใจคน เพราะมีปัญหาเรื่องนี้อยู่ แล้วมีปัญหาเรื่องอื่นไหม

B : เรื่องคนซื้อ เพราะกำลังน้อยลง เพราะเศรษฐกิจ และร้านเพิ่มขึ้น มันก็แตกต่างกันไป เพราะร้านมันเยอะ กำลังซื้อคนมันหดหายไปอีก มันเป็นตรงนี้ด้วย สมัยก่อนร้านเยอะ ยังไม่มากนักเท่าเศรษฐกิจไม่ดี เศรษฐกิจขาลง อย่างคนซื้อไซด์ปลา บางคนเคยซื้อไซด์ 300 แต่กลับซื้อไซด์เล็กลงเป็นไซด์ 150

A : เรารวางหน้าร้าน กับขายส่งต่างกันไหม

B : ตอนนี้อ้าเสาร์อาทิตย์ ขายปลีกยังดีกว่าขายส่ง เพราะว่าเขามาเที่ยววัดหงษ์ทองกัน บางทีก็คนก็ใช้เส้นนี้ไปเที่ยวบางแสนกัน คนที่ใช้ถนนสุขุมวิทสายเก่า

A : เพราะท่านรองนายกฯเคยพูดว่าวัดหงษ์ทองของกลุ่มลูกค้าจะเยอะมาก โดยเฉพาะพม่า

B : เดียวนี้กำลังซื้อของพม่ามีเยอะนะ อย่างที่พี่ไปออกบูธที่สำโรงมา พม่า กับเขมร กล้าซื้อปลาสดกิน ไม่ต่อด้วยกล้าซื้อ 280 -300 โลกรัมเปลี่ยน เรามาถึงจุดนี้ได้ไง ที่สำโรงพี่ถึงรู้ว่าพม่ากับเขมรเยอะมาก

A : หมายความว่า พี่อยากขายส่งออกไหม

B : นอกสาวเคยคิดอยู่ แต่ปลาสดมีข้อจำกัดคืออายุของปลา ปลามันมีอายุ ความเย็นไม่ถึง ความสดไม่ถึง มันก็เหม็นมันก็น่า

A : ตรงนี้ความรู้พี่มีไหม ความเย็นต้องใช้เท่าไร

B : ใช่ อยากได้ความรู้ว่าความเย็นเพื่อที่จะยืดอายุของปลาให้มันยาวขึ้น

A : ถ้ามีศูนย์การเรียนรู้ พี่อยากเข้าไปไหม

B : เคยเข้าไป แต่มันขายไม่ได้

A : อยากให้ศูนย์การเรียนรู้ ทำอะไรให้พี่บ้าง โดยที่เราไม่จำเป็นต้องไปขาย

B : นึกไม่ออก

A : คือการประชาสัมพันธ์ จริงๆตรงนั้นเราต้องการเป็นแหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ปลาสด เราอยากทำให้ตรงนั้นเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งผู้ผลิต ผู้เพาะเลี้ยง เราจะเอางค์ความรู้ที่นั่นไปสอน มีเอกสารให้ ตอนนี้อ้ากำลังมาสอบถาม

B : ตรงนั้นก็ป็นศูนย์การเรียนรู้ของสถาบันการศึกษา เพื่อให้เด็กได้เรียน เรียนรู้ปลาสด

A : การเข้าไปขายในนั้นเป็นแค่ประโยชน์บางส่วน เราแปรรูป ผู้ขาย เราอยากได้ประโยชน์อะไร

B : เราไปขายแล้วเราไม่ได้ขาย เรารู้ความหวังดีนะ แต่อย่างร้านพี่ขายส่งเป็นหลัก มันเข้าไปบูบ แต่ละร้านมันก็ขายส่ง จะเข้าไปแชร์พื้นที่ยังไง เพราะแต่ละร้านที่ขายส่งพื้นที่มันก็ไม่สะดวก ในการเข้าไป

A : จริงๆ มหาวิทยาลัยก็คุยกันว่าพื้นที่ตรงนั้นมันไม่ได้เอื้อต่อการขาย มหาวิทยาลัยเลยเสนอว่าตรงนั้นควรเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้คนได้ใช้ประโยชน์ อาจารย์ก็ออฟ กำลังมาหารูปแบบว่ากลุ่มของพี่จะไปใช้ประโยชน์กับมันยังไง คือมหาวิทยาลัยมีงานวิจัย กำลังพยายาม จะเอางค์ความรู้มาถ่ายทอด จึงได้มาสอบถามพี่ๆคนขายว่าอยากได้อะไร อยากจะให้เราเสริมอะไร ช่วยแก้ปัญหาอะไร ตอนนี้พี่ส่งอะไปที่ไหนบ้าง

B : อย่างเราออกบูธ เราจะมิโปรซัวร์ให้ น้องๆเขาจะแอดไลน์ inbox ส่งกันเข้ามา ส่งทางไลน์หรือ เฟสก็ได้ แต่ลูกค้าต้องเสียค่าส่ง เราต้องใช้สื่อออนไลน์ให้เป็นประโยชน์กับรายเรามากที่สุด เพราะต่อไปต้อง คิวอาร์โค้ด ด้วย เพราะต่อไปมันจะเป็นระบบไร้เงินสด เพราะอบรมมาแล้ว

A : ปิดกลับ รู้ได้ไงว่าเขาอบรม

B : น้อง คุณศิวพร เราจะแชร์สในข้อมูล เพราะเราเป็นประชารัฐ บ้างที่เราจะรู้ข้อมูล อยู่ในกลุ่มประชารัฐ เขาจะคัดด้วยนะ มีการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะเข้าไปอบรม ร้ายเราติด 1 ใน 5 มันไม่ใช่มีแค่เฉพาะพลาสติก ใครขายน้ำ ขายเป็นอะไรก็ได้ เราต้องทดสอบความรู้ องค์กรความรู้ ว่าเรามีอะไรบ้าง

A : เมื่อพี่ได้ไปอบรม เราต้องให้พี่มาแชร์ประสบการณ์เพื่อให้กลุ่มมันเข้มแข็งขึ้น

B : พี่จะขอแนะนำ คนทำพลาสติกไม่ได้มีความรู้กันทุกคน มันมีหลาย Level ฉะนั้น ร้านที่มีความรู้ บริษัทก็เข้ามา อย่างร้านอื่นๆ ที่เขาไม่มีความรู้ อย่างเขาพูดภาษาอังกฤษมา ร้านบ้านๆ ก็จะไม่มีความตั้งใจ เขาก็จะคิดว่า ฉันทจะไปอบรมทำไม ฉันทมีความรู้ ฉันทจะทำแบบนี้ อย่างการขอตลาด การนั้นนี้ ก็จะเป็นบ้านๆอีกกลุ่มหนึ่งใหม่

A : ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่ง อย่างกลุ่มที่เปิดใจพี่ก็จะมีข้อมูลได้

B : มันก็แบ่งเป็น Level เป็น 1 2 3 4 ผลิตรถยนต์ก็ต่างกัน อย่างพี่ไปออกบูธ เขาก็บอกว่าเขาจะแข่งได้ไหม เพราะร้านนี้มีผลิตภัณฑ์มากมาย ทางจังหวัดจะคิดผลิตภัณฑ์ ให้คุณศิวพร กับคุณวรา ด้วย เช่น สลิตแฮม สวยมาก แพ็คแฉก พี่เคยไปอบรมที่ฉะเชิงเทรา กลุ่มผลิตภัณฑ์ 5 จังหวัด เขาทำดีมาก ที่โรงแรมลากูล ฉะเชิงเทรา คือดีมาก เขาจะสอน ต่างๆ มี ดร. มาพูด กลุ่มต่างๆเขาจะเอาแต่ละกลุ่มมาพูด อาจจะเป็นสื่อตัดเย็บจากปราจีนบุรี

A : เราต้องมีวิทยากรเพื่อบรรยาย เอาคนที่ประสบความสำเร็จ

B : อย่างที่เราไปอบรม เราก็ต้องเอามาปรับ เพราะตอนนี้ยุค4G แล้วเราจะตกยุคไม่ได้ ไม่งั้นคุณก็ไม่ทัน มันต้องปรับตัว

A : รายได้/เดือน ตกเท่าไร

B : ทุกวันนี้อย่างต่ำ 2 หมื่นกว่าบาท เดือนหนึ่งเป็นล้าน สมัยก่อนวันละแสน แต่ตอนนี้มันหายไปเยอะจนพี่ก็ตกใจ พี่พึ่งมาช่วยคุณศิวพร กับคุณนรา เมื่อไม่นานนี้เอง

A : ทำไมพี่มีความรู้เยอะยัง

B : เพราะพี่ต้องไปอบรมกับเขาไป ถ้าอาจารย์คุยกับคุณศิวพร จะมันกว่านี้เพราะเขาเก่งมาก

A : เราแค่อยากรู้ความรู้ความต้องการ

B : ตัวใหญ่ 320 บ./โล

A : ถ้าหนูไปเปิดหลักสูตรการเรียนรู้ พี่ชอบหลักสูตรแบบไหน หลักสูตรที่ต้องปฏิบัติ หรือให้ความรู้อย่างเดียว

B : ได้ทั้ง 2 อย่าง ความรู้อย่างเดียวก็น่าเบื่อ สื่อก็เป็นหนังสือ หรือโปรซ์ัวร์ อย่างเอาซีดีนะ เพราะไม่มีใครเปิด

A : กลับไปหนูต้องไปคิดกลุ่มผู้ค้าว่าอยากได้อะไร

B : อาจารย์ อย่าลืมนะว่าคนบ้านๆ เยอะนะ แต่ตอนนี้คนก็เปิดใจเยอะแล้ว อย่างบางร้านคนไม่เคยเข้าประชารัฐ เพราะเขาเห็นร้านพี่ขายได้ เขาก็เริ่มเข้าจดทะเบียนเป็นประชารัฐแล้ว เพราะสามารถออกบูธได้ อันนี้ใครดีใครได้ ปลาดิบ บริการลูกค้าดี ต้องวัดกันตรงนี้

A : ถ้าคนต่างถิ่นมาซื้อปลา พี่สามารถตอบได้เลยใช่ไหม

B : ได้ๆ เรบอกเลยว่าเราเป็นผู้แปรรูป ปลาสดเราไม่ได้เลี้ยง บางบ่อของเราเราจะเลี้ยงแบบพันหญ้าให้ แต่ไม่เหมือนแถวสมุทรสาคร ทางจะเลี้ยงเดี่ยว ตัวใหญ่มาก แต่ปลาบางบ่อจะตัวยาวๆ ดำๆ เนื้อจะหอมที่เขาเอาไปปลาหอม อย่างร้านที่พี่ศิวพร ที่ตระกูลเขาถวายเป็นปลาสดในหลวงครั้งแรก ก็มีตระกูลนี้แหละ ยายของคุณศิวพร ป้าผัน

เป็นคนริเริ่ม แต่ตอนนั้นยายไม่กล้าเข้าเฝ้าในหลวง ก็เลยให้น้องชายไป อายุ 90 กว่า แล้ว คุณยายเป็นยายของคุณ สิวพร ก็เป็นแม่ของแม่อำนวย แยกยังมีชีวิตอยู่นะ มันเป็นเรื่องลึกลับ แต่คุณสิวพรเขาก็กล้าที่จะเข้า เราต้องกล้าเปิดใจ อยากรู้การเข้าบูช เขาให้ต่อยอด ถ้าเราไม่เข้ามาเราก็จะไม่รู้เลยว่า ทำปลาสติคเส้นยังไง พอติน้องเขาไปออกบูช ด้วยกัน เขาถามว่าสนใจไหมทำปลาสติคเส้น คุณสิวพร เขาก็เลยเขาปลาไปทำปลากรอบ มันก็ได้ความรู้ เราเข้า กลุ่ม เจอผู้ประกอบการด้วยกัน เราก็ได้ความรู้ต่อยอดตรงนี้แหละ ทำเป็นน้ำพริก รุนแม่ไม่มีนะ ต่อยอดเป็นปลา สติค ต่อยอดเป็นสแน็ก ต่อยอดเป็นก้างปลา ต่อยอดเป็นสลิตแฮม อย่าง ไก่ย่างวิเชียรบุรีมีที่ร้อยล้านค่า เรา กลัวเราก็เสร็จ เราต้องสู้ เราต้องแข่งขัน

A : หนูขอเบอร์โทรพี่ได้ไหม

B : ได้ค่ะ 096-8262456 หรือ 096-354..923

..... จบ .....

บทสัมภาษณ์ คุณบุผา ทองแถม อายุ 45 ปี

เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 เวลา 14.00 น เวลาสัมภาษณ์ 12.12 นาที

A : ผู้สัมภาษณ์ B: ผู้ตอบ (คุณบุผา ทองแถม อายุ 45 ปี)

A : ผมเป็นอาจารย์จากมห.หัวเฉียว ทำศูนย์การเรียนรู้รูปลาสลิต เอาสิ่งที่คนเลี้ยง คนที่แปรรูป เจอปัญหา อยากให้มีการอบรมใหม่ ในการขายพื่ออยากขายได้มากขึ้นใหม่ เราจะได้มีการจัดอบรมให้ อยากให้มีการอบรมให้ให้ใหม่ พี่มีปัยหาอะไรไหม

B : ตอนนี้อยากกว่าแต่ก่อน เศรษฐกิจมันไม่มีใหม่ จะขายหน้าร้าน และขายส่ง พอหน้าร้านมาเราก็ขายส่งไป ถ้าหมดหน้าร้านเราก็เอาขึ้นมาใหม่

A : ปกติ ขายส่งที่ไหน

B : แม่ค้าขาประจำ ที่ชลบุรีบ้าง บางประกงบ้าง

A : พี่เคยขายทางเฟสบุ๊ค ทางไลน์ไหม

B : ไม่เคย

A : พื่ออยากเพิ่มยอดขาย ทางไลน์ทางเฟสบุ๊คไหม

B : อยาก ได้มันก็ดี แต่เราเล่นไม่เป็น พี่เป็นลูกจ้างเขา

A : ในฐานะที่เป็นลูกจ้าง พี่มีหน้าที่ทำอะไร

B : เข้ามา ออกมาล้างแล้วก็ตาก ปลาเอามาจากมหาชัยบ้าง เพชรบุรี ได้มีเสร็จเอามาขอดตัดหัว ถ้าเยอะเราจะเอาเข้าห้องเย็นไว้ เราก็จะทยอยเอามาตาก

A : ตอนเข้าห้องเย็นมีปัญหาไหม

B : ไม่มี ห้องเย็นที่เราเอาไว้ เราจะเช่า ตรงฟาร์มจะเช่า ไปฝากเอาไว้ เรามารับจ้างตาก ล้างขาย

A : ถ้าตอนนี้อยากได้ความรู้เรื่องรูปลาสลิต

B : คือการขายไม่ดี ไม่รู้ว่าเพราะเหตุใด ก่อนขายดี ร้านเยอะกว่าเดิม ใกล้เคียงกันก็เยอะอยู่ แล้วแต่ลูกค้าแต่ละคน ไม่ได้แย่งลูกค้ากัน เรามีปลาใหญ่เขาก็ซื้อปลาใหญ่ อีกร้านมีปลาเล็กเขาก็ซื้อปลาเล็ก ส่วนใหญ่ลูกค้าชอบปลาเล็ก ปลาใหญ่ขายได้เรื่อยๆ

A : ตอนที่ทำปลามีเน่ามีเสียไหม

B : ไม่เสีย เพราะใส่น้ำแข็งมาจากบ่อ ไม่ค่อยเสีย เราต้องเตรียมปลาวันละประมาณ 60 โล แล้วแต่ เพราะบางวันก็ได้ 40 โล มาคัดไซร์เล็กใหญ่

A : เวลาคนซื้อ พี่ใหญ่อะไร

B : ใส่ถุงกระดาษ ไม่มีชื่อร้าน ถุงกระดาษเขาพับมาส่ง ใส่ถุงกระดาษแล้วจะใส่มะกรูดเพื่อดับกลิ่นลงไปด้วย

A : เรื่องแพ็คเกจยังไม่ได้ดี ปกติลูกค้ามาถาม จะถามเรื่องอะไร

B : จะถามเรื่องไซร์เล็กไซร์ใหญ่ เค็มไหม หรือกำลังกิน

A : รบกวนที่บอกชื่อหนูอีกครั้งหนึ่งค่ะ

B : ชื่อ บุผา ทองแถม อายุ 45 ปี ชื่อร้านเจ็ดดี เจ้าของร้านไม่อยู่ ส่วนใหญ่การแปรรูปจะไม่ค่อยมีปัญหา

A : ใครสอนพี่ทำ

B : หัดกันทำ เจ้าของร้านเขาบอก เขามีสูตรให้ ปลา 100 โล เกลือ 5 โล มันจะได้มาตรฐาน

A : หัวปลาใส่ปลาเอาไปทำอะไร

B : ปล่อยให้ปลาตุก เกล็ดปลาก็มีคนมาซื้อ เอาเกล็ดปลาน่าจะเอาไป ทำอาหารกุ้ง

A : ปลาสดหอมมันต่างกันไหม

B : ปลาสดหอมเขาไม่ใส่น้ำแข็ง เขาจะไม่ให้โดนน้ำแข็ง ขึ้นมาเป็นๆ เขาจะไม่ให้โดนน้ำแข็ง เขาจะขอดเลย เขา ฝัดเกลือ ไม่เช่นนั้นเกลือที่เราทำ เกลือที่ใส่ปลาสด จะมีเกลือของเขาเลย

A : ถ้าศูนย์ปลาสดตรงนี้ถ้าเขาอยากจัดอบรมให้ พี่อยากได้ความรู้เรื่องอะไร

B : ไม่เคย เพราะเรามีอาชีพแปรรูป แต่เราไม่ได้เดือดร้อนเรื่องทำยอดขาย เรามีหน้าที่ขาย แต่เราต้องรู้ว่าทุนเท่าไร เราต้องขายเท่าไร เราต้องรู้ว่างวดนี้ปลาทุนมาหาละเท่าไร เราต้องขายโลละเท่าไร เราต้องรู้เหมือนกัน

A : ปกติถ้าลูกค้ามาต่อราคาเราลดลงได้ใช่ไหม

B : ได้ ลด 10 บ. ลดบ้างไม่ได้บ้าง ลดไม่ได้แต่แถมได้ ก็ประมาณนี้

..... จบ .....

บทสัมภาษณ์ ป้าเพ็ญศรี ถิตสถิตย์ อายุ 59 ปี และคุณอุดมภรณ์ พรหมสุวงษ์ อายุ 49 ปี
เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2561 เวลา 14.50 น เวลาสัมภาษณ์ 19.38 นาที

A : ผู้สัมภาษณ์ B: ผู้ตอบ (ป้าเพ็ญศรี ถิตสถิตย์ อายุ 59 ปี และคุณอุดมภรณ์ พรหมสุวงษ์ อายุ 49 ปี)

A : ผม กับอาจารย์เอื้อ สอนทีม. หัวเฉียว ผมอยากทำหลักสูตรให้ความรู้กับ ผู้ค้าผู้ขาย ผู้แปรรูป ผู้เพาะเลี้ยง อย่างเช่นทำไมขายไม่ดี อยากให้ความรู้ เรื่องการขายไหม ต้องมีห่อกระดาษ ชื่อ-นามสกุล

B : ป้าเพ็ญศรี ถิตสถิตย์ อายุ 59 ปี อยู่หมู่ 12

B : อุดมภรณ์ พรหมสุวงษ์ อายุ 49 ปี บ้านเลขที่ 58/3 หมู่ 12

A : หนูจะถามว่าขายของ ป้าอยากรู้เรื่องอะไรบ้าง เกี่ยวกับพลาสติก

B : ความหวังคือ เราอยากขายให้ดี ขายให้ได้ เราขายหน้าร้าน และขายส่งด้วย แต่ส่งเราจะได้บ้าง

A : ขายส่งเราเคยขายผ่านทางเฟสบุ๊ค ทางไลน์ไหม

B : ไม่เคย เพราะทำ ลงแล้วมันก็ไม่ค่อยดี

A : ขายอย่างที่เรายขาย เราแพ็คส่งให้เองถึงบ้านเลย

B : ไม่มี ไม่เคยมีลูกค้าแบบนั้นเลย อยากได้ลูกค้าแบบนั้น ตอนนี้อยู่หน้าร้านอย่างเดียว ถ้ารถจอดเราคือได้ ถ้าไม่จอดเราหมดสิทธิ์ ลงทางไลน์ ทางเฟสบุ๊คกันนะ แต่ลูกค้าไม่สั่ง แต่ทางร้านไม่เคยแพ็คส่ง

A : ถ้าจะแพ็คส่งต้องใช้ภายในกี่วัน

B : เช้า ต้องถึงเย็น ถ้าเราจะค้างคืนมันก็คือ همین ปลาพวกนี้ถ้าแฉะอบ ปลาพวกนี้จะคืนตัวเลย บางคนถ้าเขาส่งก็จะทอด ทอดแล้วใส่กล่อง แต่เรา หาลูกค้าอยาก บางทีเราทำมันก็ไม่คุ้ม เพราะว่าสั่ง 1-2 โหล บางคนเขาก็มาจ้างทอด 50 บาท มันก็ไม่คุ้ม แต่นานๆจะมีมาที่

A : ถ้าเราแปรรูปล่ะ

B : แปรรูปก็ทำ อย่างน้ำพริก แต่มันขายไม่ได้ เขาขายกันแพง 3- 5 กระปุกน้อย แต่ส่วนผสมน้อย ตอนนั้นที่ไปคนเดินเยอะมากแต่ไม่มีใครซื้อ

A : เราจะมาจัดอบรมที่ศูนย์การเรียนรู้

B : ไปกันมาแล้ว พอไปแล้วขายไม่ได้ ก็ไม่อยากไปกัน หลังๆเขาจะโทรมาแล้วจ้างเราไปขาย เคยมีวงดนตรีมาเล่น พอไม่ดังก็ไม่ดูอีก มีร้านน้อย

A : ศูนย์การเรียนรู้เขาเอาไว้ทำอะไรกันตอนนี้

B : ก็อยู่กันเฉยๆ อยากจะถามว่าสร้างไว้ทำไม หมดไปเยอะ 10-20 ล้าน

A : เราอยากให้เขาทำอะไร

B : หาที่เราอยู่ เพราะเราไม่มีที่อยู่ไม่รู้ว่าเขาจะไล่เมื่อไร

A : เขาอยากให้เราเรียนรู้ ในสิ่งที่เรายังไม่รู้

B : เรียนกับปฏิบัติไม่เหมือนกัน อุปกรณ์ในนั้นไม่เอื้ออำนวย ดีเกินไป มันไม่เหมาะกับเราๆ เรานั่งปุ๊บเสื่อก็กู้ได้ ที่วางเขียงก็น้อย มันจะขอดปลาไม่ได้ ไม่มีที่จะทิ้ง ท่อน้ำอันน้อย ทำพลาสติกต้องใช้พื้นที่กว้าง ต้องใช้ใครโว้ยน้ำขึ้นมา เกล็ดมันถึงจะออก ระบบน้ำที่นั่นไม่ดี น้ำเค็มมันหนุน ศูนย์เรียนรู้ก็ท่วม

A : ถ้าศูนย์การเรียนรู้มีอบรมให้อยากให้ทำเป็นแบบไหน มีหนังสือมา หรืออยากให้มีคนพูดหรือสอน

B : มีทุกครั้ง มีวิทยากรทุกครั้งที่เราไป ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องพลาสติก วิธีทำ วิธีใส่เกลือ ตาก ปลาเค็มส่งนอกแปรรูป แต่ร้านเล็กๆเราทำไม่ได้ เพราะต้นทุนเราไม่มี ไม่มีเครื่องมือเครื่องมือ ยำพลาสติกก็มี คะน้าปลาเค็มก็มี อย่างเราทำไปขายในห้าง คนก็ไม่ค่อยซื้อ ใครจะกิน กว่าจะหมด พลาสติกโลหะ 250 บ. แปรรูปเป็นน้ำพริก ก็โลหะ 500 บ. คนจะซื้อกินไหม โอท็อป 500 บ. นะ ขนาด 200 , 230 , 250 เขาต่อเราก็ต้องให้ เพราะเราอยากขายกำไร 20 ก็เอา

A : ของป้ามีบ่อหรือ

B : รับหมด แกล่นี่มีฮี่บิวส่งให้ทั้งหมด ไม่มีใครมีบ่อ หน้านี้จะมีบ่อข้างแถวเมืองชลบุรี แต่แถวสมุทรปราการมีน้อย ไม่มีใครเอาปลาบ่อมาทำ

A : มีปัญหาการแปรรูปไหม

B : มี ต้นทุน และตลาดไม่พร้อม ต้นทุนการผลิตสูง เวลาเราแปรรูปเสร็จเราจะขายให้ใคร ต้องมีเครื่องมือ สู้เราขายแบบนี้ หน้า 5-10 กิโล วันหนึ่งเราก็อยุได้ วันละ 1-2 พัน เราก็อยุได้ หน้าร้านเขามาฝากขาย 3 กระบุงร้อย ยังไม่มีใครซื้อเลย

A : ทำไม่หนูไม่เห็นรุ่นเด็กๆมาช่วยเลย

B : ทำปลามันไม่เอาแล้ว همین ตอนนีใช้แรงงานต่างด้าว รุ่นเรานี้ขอดไม่ไหวแล้วเพราะข้อมือไม่ได้ มีรุ่น 50-70 ปี บางร้านใช้แรงงานพม่า เขมร กินอยู่ที่นี้ ทำปลา 20-30 บ./100 ตัว ไม่ไหว เหมือนโอท็อปทำไปทำไมมาแจ้งทุกที่ คือปัญหาตอนนี้คนขอดหาอยาก ต้องทำในครอบครัว เคยมีคนเอาเครื่องมาใส่เกลือ ทำไม่ได้เพราะมันตีกันและมันไม่เข้า ต้องใช้คนคลุก

A : เกลือใช้จากที่ไหน

B : เกลือจาสมุทรสาครมั้ง เขาจะมาส่ง เกลือเม็ดมาคลุกไม่ได้เน่า

A : หนูกำลังคิดว่าจะมีเครื่องมืออะไรที่ช่วยขอดเกล็ด

B : ไม่มีต้องมืออย่างเดียว ขนาดคนยังขอดไม่หมด เวลาเราบอกว่าขอดให้หมดๆ เขาว่าไม่ได้เนะ เขาบอกให้มาขอดเอง ยิ่งพูดเหมือนยิ่งยุ เราก็มาดูแลความเรียบร้อยเอง มาเก็บรายละเอียดเอง ถ้าหาตลาดได้มันจะดี ทำเป็นจริงเป็นจัง แปรรูปแล้วมันไม่มีตลาดขาย ต้องขายตามห้าง ส่งนอกเราจะส่งยังไง คนที่มีต้นทุนทำได้เพราะเขาสามารถมีโรงงาน ก่อนมีโรงงานญี่ปุ่น ให้ทอดแล้วส่งนอกเป็น 1000 กก. แต่ตอนนี้มันฉลาดซื้อปลาเอง แถวสุพรรณบุรี แถวอยุธยา มันไปเปิดโรงงานที่นั่น แต่ที่นั่นทำใส่เกลือ ตากไม่เหมือนเรา ตากไม่สวย

A : เขาทำเหมือน CP

B : CP มันก็อย่างนั้นระะ กู้กับมัน ขายเอง ทุนอยู่กับมัน เอาไปเอามามันยึดเลย CP ยึดเลย

A : เราต้องช่วยกัน อย่าให้ล้าง

B : ไม่ล้าง ของมันยัดไม้ได้ ทิ้งไม่ได้ เดี่ยวฮึดสู้กัน ถ้าทิ้งเดี่ยวโดนฟ้อง เขาก็มีคนดูแล เปิดตลาดรถไม่เข้า ทัวร์ไม่เข้า เราจะทำยังไง

A : เราจะมาช่วยคิดไง แล้ววันเสาร์ อาทิตย์ ที่นักท่องเที่ยวไปวัดหงษ์ทองละ

B : แวะซื้อ จะดีวันอาทิตย์ วันนักขัตฤกษ์ เทศกาล เขาจะถามว่าเข้าไปเรียนรู้ไหม ตอบไม่เข้า เรามันมีแค่ปลาสดอย่างเดียว ใครจะเข้าไปซื้อ เดี่ยวตีกันตาย ปลาสดเป็นของฟุ่มเฟือย ใครเขาก็ไม่ค่อยซื้อหรอก กิโล 250 บ. ได้ขาย 1 ถัง แล้ว คนตอนนี้เขาคิดนะ ซื้อปลาทอดจานละ 10 บ. กินก็อิ่มแล้ว มันต้องอย่างนั้น น้ำทะเลมาก็ท่วมวันนั้นท่วมกันทั้งหมดเลยยันวัดหงษ์ทอง ท่วมศูนย์การเรียนรู้หมดเลย ถ้าทำจริงๆ ต้องทำหลายๆอย่างครบวงจร เปิดเป็นศูนย์การค้าเลย เข้าไปข้าวไม่มีกิน กวยเตี๋ยวไม่มีกิน จะเข้าไปเอาอะไร คนบางที่เข้าไปหิว ซื้อของด้วย หา กินอย่างอื่นด้วย อย่างเราไปเที่ยวก็เหมือนกัน อย่างเราไปวัดหงษ์ทอง เราไหว้พระ หาข้าวกิน หาซื้อของฝาก คือถ้าขับรถไปซื้อปลาอย่างเดียวไม่มี เขาจะบอกว่าไปข้างหน้าดีกว่าเพราะในนั้นต้องแพง เพราะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอย่างฉันทไปเที่ยวฉันทก็ชอบซื้อข้างทางเพราะมันถูกกว่า สถานที่ท่องเที่ยวมันบวกค่าสถานที่ เขามารับปลาจากเราทั้งหมดแระวัดหลวงพ่อโต วัดหงษ์ทอง ขนาดที่นี้เรายังต้องรองเลย มันจะเป็นอย่างนั้น

สัมภาษณ์นายณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ (รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน)

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2561 เวลา 13.51 น รวมสัมภาษณ์เวลา

A : ผู้สัมภาษณ์ B : ผู้ตอบ (คุณปรีชา สมานมิตร อายุ 70 ปี)

A : คุณลุงคิดว่าคนรับรู้ศูนย์การเรียนรู้ปลาสด ชาวบ้านคนส่วนใหญ่ ในแง่ไหนบ้าง (วันที่ 2 เมษายน 2561 เวลา 13.30 น.) ลุงปรีชา สมานมิตร แนะนำตัวหน่อยค่ะ

B : ผมอายุ 70 บ้านเลขที่ 392 ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ ผมเกษียณมา 10 ปี แล้ว ชีวิตอยู่แบบนี้ให้กับชุมชน หลายๆสิ่ง เห็นทุกคนยิ้มผมก็มีความสุข

A : ลุงปรีชา ทำอะไรเกี่ยวกับปลาสด

B : ผมเป็นกลุ่มผู้เลี้ยง เลี้ยงจริงปัจจุบัน ปลาสดบางบ่อจะหา ถ้าเราปล่อยไปอนาคต ปลาสดบางบ่อ จะไม่มีเลี้ยงในพื้นที่ ผู้เลี้ยงพากันตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสดบางบ่อ ในฐานะผมเป็นประธาน เราจดวิสาหกิจเรียบร้อย วิสาหกิจอนุรักษ์ปลาสดบางบ่อ คือ ในกลุ่มสมาชิก เริ่มจากจุดแรก 30 ราย เข้าเป็นเกษตรแปลงใหญ่ด้วย ตอนนี้อยู่ในของทางจังหวัดแล้ว ที่จะได้งบประมาณ 10 ล้าน ที่จะมาสนับสนุนกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสด ในฐานะประธานกลุ่มอนุรักษ์ปลาสด เราก็อยากอนุรักษ์ปลาสดให้มันอยู่ ไม่ใช่มีแต่คำขวัญของจังหวัด แล้วปลาสดไม่มีเลี้ยงแล้ว

A : ผมอยากทราบว่าคิดอยากจะทำศูนย์การเรียนรู้ สไตล์ลุงปรีชา ทำไมถึงคิดทำอันนี้ขึ้นมา

B : จริงๆ เราได้รับผลกระทบจากกลุ่มผู้เลี้ยง คือ พื้นที่ของผู้เลี้ยงมันเหลือน้อย ผู้เลี้ยงหาที่เลี้ยงอยาก ตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงก่อน หมายถึงให้ผู้เลี้ยงอยู่ ร่วมกับเราไปตลอด ตอนที่เราก่อตั้งกลุ่มมันก็ลำบาก จากกลุ่มชาวบ้านธรรมดา เราจะให้เขาเข้าใจในเรื่องของการรวมกลุ่มอนุรักษ์ เสร็จแล้วการรวมไม่ใช่รวมกันเฉยๆ เริ่มแรกมีการออมเงินกันด้วย เริ่มที่

แรก 79 ราย ของกลุ่มผู้เลี้ยง ออมเงินตามกำลังความสามารถของสมาชิกแต่ละคน ไม่ได้กำหนดว่าเท่าไร คือเราอยากสร้างความเข้มแข็งกลุ่ม กลุ่มสร้างบรรทัดฐานแบบนี้ จากชาวบ้านทั่วไปธรรมดา ต้องเรียนว่า เมื่อแรกๆ 10 ปี ที่ผ่านมา ผมเสนอหน่วยงานรัฐหลายครั้ง เพื่อที่จะสานต่อเรื่องพลาสติก แต่มันไปไม่ได้ ไปไม่ถึง เราเลยหันกลับมาว่าพวกเราต้องเดินเอง พอผมสานต่อในเรื่องของหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เราก็ได้รับเริ่มเห็นทิศทางแล้วว่าเราควรจะทำอย่างไร ว่าศูนย์การเรียนรู้มันคือแนวคิดต่อยอดจากกลุ่มผู้เลี้ยง กลุ่มผู้แปรรูปกำลังประสบปัญหา กำลังจะถูกไล่พื้นที่จากกรมชล เพราะว่ามันเป็นกลุ่มผู้ต่อยอดจากกลุ่มพลาสติก ฉะนั้นเราต้องหาพื้นที่ให้เขาแปรรูป เป็นสถานที่จำหน่ายด้วย จึงมีศูนย์การเรียนรู้

A : อยากรู้แนวคิดตรงนี้

B : จากประสบการณ์ 10 กว่าปี ไม่เป็นอะไรที่ก้าวหน้า ของกลุ่มสมาชิกที่เราตั้ง เราเลยตัดสินใจเมื่อปีที่แล้ว หันกลับมาตรงนี้ พอมันไปโยงกับหน่วยงานรัฐมันไปไม่ได้ ผมเลยคิดว่า ถ้าอย่างนั้น ผมอยากให้เห็น ลุงผัน คนรุ่นเก่า ที่เอาปลาไปถวายสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เราจะสานต่อเขาให้มันไปต่อให้ได้ จึงหันกลับมาสานต่อบ้าน

A : ที่บ้านของลุงปรีชาเลย

B : ใช่ ที่บ้านผมเอง เงินนี่ก็เงินของตัวเองทั้งหมด และตรงนี้สร้าง คนเริ่มสนใจเพราะสื่อทีวี ชาวต่างๆเข้ามา มาถ่ายผม

A : มาถ่ายลุงปรีชา เขารู้ได้ยังศูนย์การเรียนรู้ ลุงปรีชามีที่นี่

B : คือจริงๆ แล้วนั่นตอนที่จุดประกายของรองฯ สุภาภรณ์ ผู้ตรวจของกระทรวงเกษตร ได้มาคุยกับผม จะสานต่อคุณปรีชาไหม เพราะว่าคุณคิดผมไม่เหมือนคนอื่น หากจะสานต่อผม ผมก็ยินดี ให้ความร่วมมือ

A : ลุงอยากมีข้อมูลอะไรเพิ่มเติม

B : ตอนนี่ที่กำลังคิด ประวัตินี้มาพลาสติก ยังไม่มีบันทึกเป็นหลักฐาน มีข้อมูลอยู่ในหัวผมแล้ว อยากทำเป็นเป็นหนังสือ คือ หลายๆครั้งที่เป็นที่คุยกับหน่วย มีหนังสือที่เป็นรูปเล่ม ว่าพลาสติกบางบ่อเกิดยังไงมา ยัง คือ ความรู้ผมแค่ ป. 4 จะไปทำตรงนั้นมันไม่มีเวลา งานเราก็เยอะ ให้ลูกทำ ปากก็จะทำไปทำไม

A : คือ 1 ทำประวัติพลาสติก 2. ในนี้มีอะไรอยู่บ้าง

B : คือ รูปแบบของเรา คือเกษตรโบราณแบบพัฒนา ป้ายที่บ้านผม พัฒนารูปแบบของ สายพันธุ์ พัฒนารูปแบบของการเลี้ยงเพื่อลดต้นทุน คือต้องเริ่มจากพื้นที่เลี้ยง สมัยก่อน ขุดบ่อล้อมรอบ ถ้ามี 20 ไร่ ต้องจับ 20 ไร่ ต่อมายุคผม ก็คิดแล้วว่าถ้ามี 20 ไร่ จะจับยังงัย 3 ไร่ ผมก็คิดว่าให้ทำเป็นที่ลดชัดลงมา ดึงน้ำออกปลาธรรมชาติมันต้องตามน้ำ พอรวมกันอยู่ในพื้นที่ 3 ไร่ พอจับ 3 ไร่ เวลาที่เราจับก็น้อย ปลาก็ไม่เสียหาย แรงงานก็ลด ทำครั้งเดียวได้ 5-10 ปี ลงทุนทำบ่อปรับลาดชัน เลี้ยงไปได้ตลอดถึง 10 ปี

A : เวลาคนที่เข้ามาดูเขาจะได้อะไรบ้าง

B : เขาจะได้เห็นการเลี้ยงแบบเกษตรอินทรีย์เหมือนที่ลุงผันเลี้ยง เราจะไม่เน้นเลี้ยงทุกอย่างที่เขาให้อาหาร ผมจะพาเขาไป แล้วแต่กลุ่มเป้าหมายว่าเขาอยากสนใจเรื่องอะไร เราก็จะให้ตรงนั้น เช่น บางคนอยากจุกดูสายพันธุ์ปลา ผมจะจับปลาตัวไว้ให้ เขาสนใจโทรมานัด เราก็จับปลาใส่ตู้ไว้เราจะสามารถอธิบายได้ว่าปลาตัวนี้เพศเมีย ตัวนี้สายพันธุ์อะไร คือ ใช้วิธีอธิบาย เน้นความรู้ที่อยู่ในตัวเอง มันไม่มีตำรา ลูกชายเริ่มต่อยอดได้แล้ว

A : มีจัดอบรมอะไรไหม

B : จัดอบรมกลุ่มของสมาชิกก่อน ส่วนใหญ่ ใช้ อบต. ห้องประชุม อบต. อบรมเรื่อง วิธีการเลี้ยง วิธีการพัฒนา รูปแบบเกษตรอินทรีย์ เน้นเรื่องของ ไม่ใช่สารเคมี

A : หนูเห็นฝั่งบางเสาธงเลี้ยงในนาข้าว คือปลาอะไร

B : พวกนั้นคือปลาเบญจพรรณ คือ ทางเราเลี้ยงปลาสดเป็นบ่อแล้ว เราเลี้ยงปลาสด 40-50 ปี ผมไม่เคยเปลี่ยนไปเลี้ยงอย่างอื่นเลย ผมมีตรงนี้ที่ 7 ไร่ ผมเช่า ผมเลี้ยง 10 ปี สามารถซื้อที่ตรงนี้ได้ ถ้าใครคิดเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงอะไรแถวนี้ไหนดอยอยู่ที่ ธกส. ทั้งหมด แต่ผมเลี้ยง ผมสามารถอยู่ได้ เรามียอดอยู่เรื่อยๆ

A : ส่วนใหญ่กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงสมาชิก ที่เขามาขอข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเรื่องการพัฒนาแบบการผลิตเลี้ยง มีอะไรไหม

B : รูปแบบการเลี้ยง รูปแบบการผลิตแปรรูปต่อยอด ด้วยการอธิบาย เอาแบบวิธีการเดิมของลุงผัน เราย้อนกลับไปเอาตรงนั้นขึ้นมา ส่วนใหญ่ที่พูดจะเป็นผม ปลาสดปัจจุบันซื้อขึ้นรถ เย็นมา همینแล้ว แต่ปลาสดสมัยก่อน เก็บ 2 วัน ยังไม่เหม็น ตอนนั้นผมเป็นปราชญ์ของประเทศไทยก็ว่าได้ คือ รัฐมนตรีกระทรวงเกษตรเป็นผู้ตั้งให้

A : คือเวลาผมจัดอบรม วิทยากร ก็ต้องเป็นลุงปรีชา

B : คือรัฐมนตรีเป็นคนแต่งตั้ง เดิมที่เป็นอยู่ตรงนี้ เสนอจังหวัด แล้วทางจังหวัดส่งไป

A : ถ้าเลี้ยงปลาสด ต้องนึกถึงลุงปรีชา

B : อันนี้ผมไม่แน่ใจ เพราะผมเอาความรู้สึกของผม ผมไม่ได้คิดนะว่าจะขึ้นไปตรงนั้น แต่ผมคิดว่า ชุมชนของผม ต้องอยู่ได้ด้วยการเลี้ยงปลาสด ถ้าเขาอยู่ไม่ได้เขาต้องทำอย่างอื่น เราก็มีแนวคิดว่าจะทำไงเขาจะอยู่ได้ มีแนวคิดจะสร้างมาตรฐานปลาสดบางบ่อ เมื่อไปถึงกลุ่มผู้บริโภค แล้วว่า นี่คือปลาสดบางบ่อ ในแพ็คเกจ ต้องมี ปลาที่อื่นมาแปรรูปที่นี้ เราต้องแยกเลย เพราะคนที่บริโภคปลาสดบางบ่อ แต่คนไม่รู้ว่าเป็นปลาสดบางบ่อคือ ตัวไหน

A : ใกล้เคียงความเป็นจริงรึยัง

B : ผมไม่รู้ว่าเป็นสำนักนายกหรือเปล่า เพราะเขามานั่งคุยกับผมตรงนี้ แต่พอตอนเขากลับเขาส่งนามบัตรให้ เป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ผมก็ตกใจ เขาบอกว่าที่ทำแบบนี้ แนวคิดของผมเป็นยังไง มาถามถึงศูนย์เรียนรู้

A : ที่ถามว่าใกล้เคียงจะเป็นจริงหรือยังเพราะว่า หนูมองว่าที่นี้จะเป็นที่เรียนรู้หลักของแถบนี้แล้ว

B : ผมคิดของกลุ่มสมาชิก ถ้ามันไปตรงนั้นไม่ได้ ผมจะทำตรงนี้ให้มันไปได้ หลัก ด้วยทุนของผมเอง ที่วิสาหกิจตรงนั้น ผมหมดไป 6-7 แสน นั่นคือทุนของผม นั่นคือการต่อยอด ในรูปปลาสดให้ได้มาตรฐาน อย. และมาตรฐานฮาลาล ที่เป้าหมายของผมตั้งไว้ เป้าหมายของผมตรงนั้น คือ ไปถึงกลุ่มผู้บริโภคได้รับประทานอาหารที่ปลอดภัย ไม่ใช่เราจะคุยว่าปลอดภัย แต่เรามีการวิจัยจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ เป็นองค์ประกอบด้วย คือ เราทำไปตรงนี้เลย ถามว่าตรงนี้ผมพร้อมหมดทุกเรื่อง ถ้าจะเดินไปด้วยกัน ด้วยกำลังความสามารถของเรา บางครั้งหน่วยงานรัฐก็ไม่เห็นด้วย ซึ่งเราอยากจะทำเพราะอายุเรา 70 แล้ว อย่างน้อยลูกของเราก็จะสานต่อได้ง่าย

A : ในส่วนที่แปรรูปที่ลูกมาต่อยอด คือ แบบไหนบ้าง

B : ปลาสดพร้อมทาน ทำแบบพอสตีคา ไม่ใช่ปลาสดแดดเดียวแล้ว คือ เอามาแร่ เอาข้างออก ทอด แล้วมาอบไล่น้ำมัน ตอนนี้นำไปขายในเครือของเดอะมอลล์ ส่งตามห้างเดอะมอลล์ สยามพารากอน ตอนนี้นำมามาตรฐาน อย. และฮาลาล ตรงนี้หมดไป 6-7 แสน เครื่องมือพร้อมแล้ว เวลา อย. เขามาตรวจมันต้องได้

A : วันก่อนไปร้านแม่อำนวย แม่อำนวยเขาไปออกบูธ อุตุสาหกรรมกลุ่ม เขามีบาร์โค้ด หรือคิวอาร์โค้ด ของตัวสินค้าเขาแล้ว เขาก็ไปไกลเหมือนกัน เขาก็บอกว่าเขาอยู่ในกลุ่มลุงปรีชาเนี่ยแหละ แต่เขาก็มีช่องทางของเขาด้วย

B : ตัวเขาเป็นหลานลุงผันเลยนะ แต่เขาไม่เคยจุดประกายตรงนี้อะมาเล่น ผมเริ่มทำผมเอาตัวนี้มาทำสตอรี่ ผมมีครบหมด ภาพถ่าย หนังสือรับรองจากสำนักพระราชวัง คือผมทำหนังสือขอ แล้วสำนักพระราชวังอนุญาตให้เผยแพร่ได้ด้วย เราสามารถทำได้ เรามีองค์ประกอบ ผมเคยไปร่วมรับการอบรมจากในฐานะที่เป็นเกษตรกร ไม่ว่าจะ ม.เกษตรฯ ผมไปเป็นวิทยากร เขาจะบอกเลยว่าพลาสติกเกิดที่ตอนยันยาน จ.สุพรรณบุรี นั่นคือแหล่งกำเนิด แต่ผมถามกลับว่าปีเท่าไร แต่ของเรามีหลักฐานว่า เราเอาปลาไปถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ วันที่เท่า่นั้น มันเป็นหลักแล้ว โดยธรรมชาติมันไม่ใช่ ปลาตรงนี้นั้นเป็นปลาที่จากแหล่งธรรมชาติ แล้วลุงผันคนนี้เป็นคนคิดเอาขึ้นมา เอามาเลี้ยงเป็นรายได้เพิ่มเสริมจากการทำนาข้าว

A : รายการทีวีที่มาสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่เขาถามเรื่องอะไร

B : วิธีการเลี้ยง วิธีการรวมกลุ่ม ว่าทำยังไงถึงเกิดกลุ่มขึ้นมา มาบรรยายที่นี้ บางครั้งบ่อด้านหลังผม บ่อผมเลี้ยงปลาทั้งหมด อย่อย่างมองว่าผมรวยนะ ผมก็ อกส. มา 6-7 แสน จุดประกายเป้าหมายแล้วเราอยากไปให้ถึง ในเมื่อถ้ารัฐไม่เห็นความสำคัญ แต่เราจะทำให้เป็นความสำคัญของประเทศไทย ผมคิดไปถึงตรงนั้นนะ ตรงนี้ผมจะเชิญผู้ว่ามาเปิด

A : แต่ที่นี้เขารู้ลุงปรีชาทั้งหมดนะ เปิด YouTube ก็มี

B : มันมีส่วนดีและส่วนเสีย เช่น ผมไม่มีหนังสือคนก็รู้จักผม แต่ถ้าผมมีหนังสือ อย่างท้องถิ่นมาเขามา copy ไปผมเคยพูด แล้วมันมีเทปไป แล้วต่อไปเขาก็ไม่เชิญผมแล้ว อยู่ในสมองเราก็คือ แต่ถ้าผมตายไปแล้ว

A : ตอนนี้มีคนมาถ่ายทำหรือทำคลิปสำหรับการสอน เล่าให้ฟังนะ

B : มี 2-3 รายการ มีไทยTPBS ช่อง 3 ช่อง 5 ที่ถ่ายทำไปแล้ว แต่เขาจะออกอยู่บ่อยๆนะ เขาจะหมุนไปหมุนมา บางคนโทรมาหาผมว่าไปถึงไหนแล้ว ผมก็บอกว่าผมกำลังดูทีวี คนที่มาถ่ายทำเขาบอกว่าคนที่ดูทีวีเขามีการตอบรับมาอยากให้เราเรื่องนี้ซ้ำ ต้องเปิดซ้ำ บางคนเขาก็โทรมา

A : แล้วคนที่โทรมาส่วนใหญ่เขาอยากรู้เรื่องอะไร

B : เรื่องการเลี้ยง การแปรรูป

A : พอโทรมาเขาอยากจะทำที่นี้ไหม

B : เชื้อใหม่มา จังหวัดหนองคาย เป็นจังหวัดเดียว ที่ผู้ว่าทำหนังสือถึงผู้ว่าจังหวัดสมุทรปราการ ขอดูงานที่บ้านผมแล้วมาแล้วด้วย

A: จังหวัดหนองคายมีเลี้ยงปลาด้วยหรือคะ

B : ไม่มีการเลี้ยงปลาแต่มาเรียนรู้แนวคิด

A : สมมุติเขามา ลุงปรีชาทำยังไงบ้าง

B : อันดับแรกผมต้องถามก่อนว่าที่มาต้องการอะไร คุณอยากได้อะไร อยากได้ข้อมูลเรื่องอะไร ผมเคยพูดอยู่เรื่อยๆ ว่าถ้าเอามาเป็นสมาชิก ให้ออกแบบสอบถามสมาชิกผมก่อน นั่นคือประเด็นในการสานต่อไป ถ้าสมาชิกผมไม่ต้องการ โครงการมาลงแล้วก็จบแล้วก็ไม่ได้ทำอะไรเกิดขึ้น แต่ถ้าเป็นความต้องการของสมาชิกเราเอามาต่อยอดได้

A : แล้วคิดจะขยายไปหมู่บ้านใหม่คะ วันนั้นฝั่งโน้นก็บอกว่าอยากมาดู

B : เขาก็อยากมาก่อนที่เราไปได้ไหม คือผมเปิดหมดทั้งจังหวัดเลยนะ แต่เขาก็ไม่มั่นใจว่าเราจะไปได้ไหม แล้วตอนนั้นเราขอยื่นจดสิทธิบัตรกรมทรัพย์สินทางปัญญา แล้วก็ยังมีปัญหาอีกว่าเขาอยากจะทำของเขาเอง เราก็ถอยกลับมาเอาเฉพาะอำเภอบางบ่อ แล้วก็ตอนนี้ล่าสุด ตามความรู้สึกของผม ประชากรที่รัฐบาลแต่งตั้งมา มีนโยบายมาให้ประชากรมานาสวนดูแลเกษตรกร ตอนนี้ประชากรมานาสวนขอยื่นขอจดสิทธิบัตรเอง ผมบอกว่า ถ้าทำอย่างนั้นอย่าเอากลุ่มพวกผมเข้าไป เพราะว่ากลุ่มพวกผมเข้าไปร่วมประชุมทุกครั้งเลย พอผมรู้ผมก็ไม่ได้เข้า ผมส่งตัวแทนไป 3 - 4 คน สมาชิกบอกว่าเขาไม่ได้ถามพวกผมเลย ประชากรเขาก็จะจดในนามของเขา วันหลังผมก็โทรเข้าไป เจ้าหน้าที่ก็เล่าให้ฟังหมด ผมก็บอกว่า จริง ๆ ถ้าจะทำอย่างนี้ จริง ๆ ไม่น่าจะเอาพวกผมเข้าร่วมเลย ผมเคยโดนอย่างนี้มาเยอะ เป็นเครื่องมือของกลุ่มหนึ่ง ซึ่งพวกผมไม่ได้อะไรเลย แล้วพวกผมไม่ได้ต้องการจดในชื่อของผม จดในนามของวิสาหกิจอนุรักษ์ปลาทะเล เป็นเจ้าของทั้งหมด ผมคิดอย่างนี้ เขาก็เงียบไป ผมบอกว่าถ้าจดร่วมผมโอเค ตอนนั้นที่อาจารย์เกษมเป็นคนดูแลอันนั้นคือจดร่วม มหาวิทยาลัยเป็นผู้ประสานงาน แต่ตอนนี้เป็นประชากรก็เงียบไป ผมก็ไม่ได้ไปตาม แล้วก็ไม่ได้ไปค้ำ ถ้าจะจดอย่างนั้น แต่ผมก็จะยื่นจดในนามของผมเอง ถ้าจะใช้ story เราไปจด ผมไม่ให้

A : ประชากรเน้นขายของนะครับ

B : ขายของอย่างนั้น ขายได้ไหม ผมบอกได้เลยนะว่าเอาเกษตรกรของผมไปแจ้งกันหมด

A : ชาวบ้านบ่นกันว่าประชากรสร้างการรับรู้ผิดทาง ไม่ใช่หน้าที่ของคุณที่ต้องไปจดทะเบียน

B : คือเราดำเนินงานอย่างนี้ ผมเป็นประธานเชื่อว่าผมจะต้องใหญ่ อย่างศิวพร (แม่อำนวนย) ถ้าไปได้ก็ไปไปด้วยกันหลาย ๆ คน จังหวัดเราเป็นจังหวัดที่ทุกคนต้องรู้ ผมคิดกันอย่างนี้ แต่ว่าพอประชากรมาอะไรก็จะใช้ในนามประชากรหมด สมมุติว่าผมเข้ากลุ่มแปลงใหญ่ รัฐจะให้เงินสนับสนุน 10 ล้าน ประชากรบอกให้ 3 ล้านได้ไหม ให้กลุ่มเป็นผู้เลี้ยง แล้วอีก 7 ล้านเอาไปลงทุนสร้างอย่างอื่น ผมก็บอกว่า ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ใช่วิธีของพวกเราแล้ว ถ้าเราเป็นคนกู้เงินจากรัฐ เราเป็นคนต้องเสียดอกเบี้ย จ่ายเงินให้กับรัฐ แล้วมีคนอื่นเป็นคนบริหารจัดการ ถ้าจะแจ้ง ต้องแจ้งด้วยมือของพวกเรา ตอนนี้ผมจะไม่ค่อยออกไปไหน

A : ตอนนีการรับรู้ของชาวบ้าน ของแม่ค้าเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้เป็นอย่างไร

B : ถ้ารัฐทำ เขาไม่สนใจ ไม่อยากทำ เพราะว่าจุดประกายแรกที่ผมทำตอนเริ่มที่จะขอศูนย์เรียนรู้ ผมเก็บข้อมูลผู้แปรรูปมีเท่าไร มี 48 ร้าน แล้วเซ็นชื่อไว้หมด แล้วถามว่าจะเดินร่วมกันกับผมไหม เขาถามว่าเดินแล้วได้อะไร ผมบอกเลยว่าอันดับแรกที่ได้มาคือ ได้ไปขายของในนั้นโดยไม่ต้องเสียค่าแป๊ะเจี๊ยะ ค่าบริหารจัดการต้องมี ถ้าเป็นอย่างนั้นทุกคนพร้อมที่จะเดินต่อ แต่ปัจจุบันนี้มันไม่ใช่ พอได้มาแล้วเขาต้องการให้เอกชนมาบริหาร แล้วเอกชนบริหารต้องเสียค่าแป๊ะเจี๊ยะใหม่ ถ้าเสียก็แปลว่าผิดวัตถุประสงค์ที่ตั้งมาตั้งแต่ตอนแรก คนก็ถอย ถามว่าเขาหยุดไหม เขาฟังผม แต่ผมไม่ได้ห้ามผมปล่อยเขา ถ้าคุณจะไปก็ไปเลย แต่ว่ายอมเสียไหม เพราะว่าการออมเงินได้เงิน 3 - 4 หมื่นบาท เพราะถ้าไม่มีจากรัฐมา เราก็จะสร้างซุ้มร้านค้าคนละซุ้มด้วยเงินของเขาเอง คือออมแค่เดือนละ 200 - 300 บาท แล้วมีเงินคนละ 3 - 4 หมื่นบาท แต่พอดีมีจากรัฐเข้ามา ทุกคนก็พอใจ แต่ว่าพอมาทำก็ผิด

รูปแบบไป ไปสร้างศูนย์เรียนรู้ จริง ๆ เป้าหมายหลักคือ เป็นตลาดกลางของจังหวัดสมุทรปราการ ชายของฝากของจังหวัด ที่เราตั้งเป้าหมายไปตั้งแต่แรก

A : ไปสัมภาษณ์ทำไมถูกมองว่าเป็นสถานที่ขายปลา ทั้งที่ศูนย์การเรียนรู้ต้องให้ความรู้ด้วย มันเกิดจากการรับรู้ที่ผิดเพี้ยนไป อยากรู้ว่าเป็นเพราะอะไร

B : ตอนนั้นเราก็ไม่ได้คิด ตอนที่ท่านรองประวิณ ที่ตอนนี้เป็นผู้ว่าอยู่จังหวัดลำปาง หรือเชียงราย ท่านเป็นคนที่เขางบประมาณนี้มาได้ 18 ล้าน ตอนนั้นท่านเป็นรองอยู่ที่นี้ ท่านก็บอกว่าเงินทำตลาดพอเลย พอจะสิ้นปีงบประมาณปรากฏว่าท่านประจำแย่งเราไป เข้าไปทางฝั่งพระสมุทร คณะกรรมการไม่สามารถขอไว้ได้ พอดีมีนโยบาย 1 ผลิตภัณฑ์ 1 จังหวัดสมัยนายกยิ่งลักษณ์ รองประวิณก็ถามว่าปรึกษาเอาไหม ผมบอกว่าเอา ผมไปประชุมที่คลองลาดโพธิ์ ไปเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการของกลุ่มจังหวัด ทั้งหมดที่บางพลี ผมเป็นคนขอ แต่ตอนนี้ผมเป็นประชาชนขออะไรไม่ได้ แต่ตอนนั้นเป็นคนจุดประกายเรื่องนี้ เขาก็บอกว่าที่ทักษิณทำตอนนั้นเจ๊งหมดแล้ว ร้างหมดแล้ว ผมบอกเลยว่า นั่นคือแนวทางของรัฐที่จะลงสู่ชุมชน แต่ถามความต้องการของชุมชนหรือเปล่าว่าต้องการไหม ที่มันผิด ที่มันไม่ตรงกับความต้องการของชุมชนนั่นคือตลาดร้าง แต่นี่คือความต้องการของชุมชน มีทั้งกลุ่มผู้เลี้ยง กลุ่มผู้แปรรูป จะสร้างได้อย่างไร งบประมาณมาให้สานต่อคือ ไปได้เลย มติที่ประชุมก็ให้งบประมาณมา 100 ล้าน พอมาประชุมที่บางพลี นายกบบางพลี พช. เจ็ทน้อย ตัดไปโน่นเลย 75 ล้าน ตรงนี้ได้ 23 ล้าน ทั้ง ๆ ที่ผมขอที่ไว้แล้วตั้ง 28 ไร่ ขอที่รองรับไว้แล้ว พร้อมหมดทุกอย่าง พอได้มา 23 ล้าน ประมูลได้ 19 ล้าน อีก 2- 3 ล้านไม่รู้ไปไหน ผมจำได้หมดทุกอย่าง โครงการทั้งหมดที่ผมเคยทำมีเอกสารทั้งหมด

A : ถ้าลุงปรึกษาในฐานะผู้ให้ความรู้ คิดว่าควรให้ความรู้แบบไหนกับคนที่มาดูงาน มาขอความรู้

B : ตอนนี้นำบรรยายให้ความรู้ แต่ที่คิดไว้คือ ทำเป็นหนังสือรูปเล่ม ประวัติ มีวิธีการเลี้ยงแทรกไปเลย อย่างเช่นวิธีการทำน้ำหมัก ผมก็จะไปขอหนังสือเล่มมาได้เลย ผมไปดูงานมาก็มีสิ่งที่ดีที่เราชอบกับสิ่งที่เราไม่ชอบ มันได้เปรียบ พอเราทำที่หลังเราก็เอาสิ่งที่เราชอบมาจุดประกายตรงนี้ พอเขามาแล้วเค้าไม่ได้อะไรอย่างน้อยเขาก็ได้หนังสือกลับไป ด้องค์ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงปลาผลิตทำอย่างไร ไม่อยากเก็บไว้กับตัวเราคนเดียว บางครั้งเป็นการฝืนแบบคนบ้า คนอื่นบอกว่าใครจะมาทำให้ แต่เราคิดว่าถ้าบ้าแล้วเกิดประโยชน์กับประเทศชาติผมก็จะบ้า ผมคิดอย่างนี้ ตั้งแต่ช่วงหัวค่ำตอนผมนอนแล้ว ตอนตี 3 ผมตื่นแล้วจุดเลยแล้วมาสานต่อ

A : เราจะนำข้อมูลของลุงปรึกษาไปรวมกับคนอื่น ๆ ในกลุ่มเพื่อออกมาเป็น โปรแกรมการเรียนรู้ว่าควรจะมีอะไรบ้างสำหรับกลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้เลี้ยง

B : แนวคิดของผมจะต่างจากคนอื่นนิดหนึ่ง โครงการอะไรของรัฐถ้าจะลง อันดับแรกต้องออกแบบสอบถามก่อน นั่นคือ เป้าหมายที่จะสำเร็จอย่างยั่งยืน เพราะถ้าเขาไม่ต้องการพอเราลืบเขาก็ทิ้งแล้ว อย่างที่ผมจะสอนทำน้ำหมักวันเสาร์นี้ 100 คน ผมซื้อถังเลยนะ ทำน้ำหมัก สอนเขาทำ แล้วก็เอาถังกลับไปเลย หนึ่งคือเขาได้ใช้ สองเขารักษาสิ่งแวดล้อม ถ้าน้ำลงไปในลำคลองจะไปรักษาน้ำด้วย สิ่งแวดล้อมจะดี อันดับแรกใช้ในห้องน้ำก่อน ห้องน้ำไม่ตัน เราสอนให้เขาทำเป็นก่อน ส่วนใครอยากทำต่อเรามีของแจก อยากรู้อสาร พ.ด. เราไปกรมพัฒนาที่ดิน ไปขอได้

..... จบ.....

สัมภาษณ์นายณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ (รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน)

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2561 เวลา 14.47 น รวมสัมภาษณ์เวลา

A : ผู้สัมภาษณ์ B: ผู้ตอบ (คุณณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ อายุ 43 ปี)

A : ตอนนี้ผมกำลังออกแบบงานวิจัยที่มีทั้งหมด 14 เรื่อง เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับกลุ่มหรือบุคคล ต้องสนใจเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เลี้ยงปลาสด อยากรู้ข้อมูลงานวิจัยที่มีผลออกมาแล้ว ผมจะต้องออกแบบการเรียนรู้ เช่น การอบรม กิจกรรม Work Shop หนังสือ สื่อการเรียนรู้ หรืออื่น ๆ ซึ่งจากการที่ได้ไปสัมภาษณ์มา ประมาณ 3 - 4 ร้าน เช่น ร้านแม่อำนวย ต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งการสอบถามข้อมูล ซึ่ปลาสดด้วย จากนั้นก็ไปที่ศูนย์การเรียนรู้ของลุงปรีชาแล้วถามว่า เวลาที่คนเข้ามาเรียนรู้ ส่วนใหญ่อยากรู้อะไรบ้าง แล้วลุงปรีชาทำอะไร ลุงปรีชาบอกว่าบางทีก็จัดตู้ปลาขึ้นมาแล้วบรรยายเอง แต่ก็อยากทำเป็นหนังสือเพื่อให้ความรู้กับชุมชน เช่น การเพาะเลี้ยงสายพันธุ์ต่าง ๆ การแปรรูปปลาสด อยากรู้ได้เป็นหนังสือ ซึ่งในครั้งนี้อยากมาขอข้อมูลจากรองมีนในประเด็นที่ว่า

A: ในเชิงของหน่วยงานราชการเราอยากรู้ว่า ศูนย์การเรียนรู้ต่อไปนี้ หลังจากนี้เรามีแนวทางที่จะทำอย่างไรกับมัน

A : ตอนนี้ศูนย์การเรียนรู้ถูกโอนมาอยู่ในความรับผิดชอบของ อบต. ถูกต้องหรือไม่

B : ถูกต้องครับ

A : ก่อนอื่นต้องขออนุญาตสอบถามชื่อของรองมีน และอายุ

B : ผมชื่อ ณรงค์เดช วงศ์ประเสริฐ เกิด พ.ศ. 2518

A : ขออนุญาตถ่ายรูปด้วยนะครับ

B : ได้ครับ ถ้าจำไม่ผิด มีภูมายนนี้ผมอายุ 42 ปี อยู่บ้านเลขที่ 233 หมู่ 3 ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาล่าสุดปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นอุปนายกของทางมหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองด่าน อายุการทำงานประมาณ 20 ปี เป็นผู้บริหารองค์กรเป็นรอง 1 ลำดับรองจากนายก อบต.

A : เรื่องของศูนย์เรียนรู้ตอนนี้อยู่ในขั้นตอนไหน

B : ให้ตอบเป็นเชิงวิชาการหรือตอบในเชิงข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือตอบในสิ่งที่กำลังคิดที่จะทำ

A : ได้หมดเลยครับ

B : ศูนย์เรียนรู้เอาไว้แก้ปัญหา เพราะว่า เรื่องสถานที่ในจังหวัดสมุทรปราการ ความเจริญมากขึ้น ทำให้ปริมาณการใช้สอยที่มีมากขึ้นตามลำดับ ประชาชนส่วนใหญ่ดั้งเดิมที่มีที่ดินในการเพาะปลูกการเกษตรแบบปกติก็ขายที่ดินไป ทำให้พื้นที่ในการใช้สอยลดลง เพราะฉะนั้นในเมื่อพื้นที่น้อยลง และการเรียนรู้จากรุ่นสู่รุ่นเริ่มจางหาย การที่จะส่งไม้ต่อกันต่อ ๆ ไป ประชาชนก็มาบุงกรุกที่สาธารณประโยชน์ตามถนนหนทาง ทีนี้ก็เกิดการร้องเรียนระหว่างคนในชุมชนจังหวัดสมุทรปราการกับคนแปดริ้ว เพราะว่าเราอยู่ปลายน้ำ แล้วน้ำที่ใช้จะต้องมีการแบ่งปันกัน แล้วคนแปดริ้วก็มีการดึงน้ำเลี้ยงปลาสดที่อยู่ริมคลอง ทิ้งน้ำ ทิ้งมลพิษ ทิ้งเกลือ ทิ้งเลือด ทิ้งความเค็มของน้ำในน้ำจืด

A : เรียกว่าคลองอะไร

B : เรียกว่าคลองชายทะเล ซึ่งจุดในสมัยรัชกาลที่ 5 ประชาชนก็จะอาศัยอยู่ที่บุกรุกที่เราเห็นภาพกันในปัจจุบัน ร้านแม่อำวนเองก็บุกรุกที่สาธารณะ ข้างหลังติดแม่น้ำชลประทาน ด้านหน้าติดถนน แล้วการจรรยาที่ติดขัด เสาร์ – อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์ เพราะตรงนี้ติดถนนสุขุมวิท เป็นถนนหมายเลข 3 ยาวไปยังอโศก ไปถึงจังหวัดตาก ผู้ประกอบการก็ดี ผู้เพาะเลี้ยงก็ดี ขายที่ดินแล้ว ก็ทำให้ไม่มีที่ดิน เกิดการร้องเรียนเข้ามาสู่สำนักงาน เข้ามาสู่ภาครัฐ เกิด Issue เกิดปัญหาขึ้นมา ภาครัฐก็นำปัญหาไปแปลงสู่นโยบาย เข้าไปสู่การของงบประมาณจากภาครัฐ หน้าต่าง Policy ก็เปิด หน้าต่าง ครม. ก็อนุมัติเงินในการก่อสร้าง ที่นี้ท้องถิ่นในขณะนั้น ปัจจุบันก็ต้องเข้าใจว่าการปกครองมี 2 ส่วน อาจารย์ไม่ใช่ฝ่ายทางรัฐศาสตร์ อาจจะมีมองปรากฏการณ์เหล่านี้เป็นอย่างหนึ่ง ประชาชนอย่างหนึ่ง ในฐานะที่ผมเรียนเรื่อง Public Policy แล้วก็จบทางด้านรัฐศาสตร์การปกครอง ก็เห็นน้ำหนัก 2 ฝั่ง ก็เลยนำคำร้องเข้ามาเปลี่ยนแปลงงบประมาณ แปลงให้เป็นงบในการลงด้วยการขอจากประชาชน แปลงเป็นตัวหนังสือเข้าไปขออนุญาตจากจังหวัด การปกครองเราก็มี 2 ส่วน ก็คือ ส่วนกลาง Center ได้แก่ รัฐบาล ส่วนภูมิภาค จังหวัด อำเภอ ส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ปกครองตนเองอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพราะฉะนั้นที่ดินก็ยังเป็นของส่วนกลาง งบประมาณก็เป็นของส่วนกลาง อบต. ที่นี้มีงบประมาณปีละ 100 ล้านบาท ต้องบริหารจัดการดูแลสาธารณูปโภค ประชาชนตั้งแต่เด็กจนแก่ น้ำประปา เงินเดือนครู ศึกษานิเทศก์ งบพัฒนาสิ่งก่อสร้างทั้งหมดเลย ประมาณ 10 ล้านบาท ปกครอง 14 หมู่ ถัวเฉลี่ยกันหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ในการบริหารประจำปี ที่นี้ศูนย์การเรียนรู้ใช้งบประมาณค่อนข้างเยอะ เราก็นำความเดือดร้อน นำ Issue ตัวนี้เข้าไปสู่ Policy แล้วทางจังหวัด ภายใต้การดูแลของพัฒนาชุมชนจังหวัดก็ได้ออกแบบเป็นศูนย์เรียนรู้ แต่ใจจริงของ อบต. ตอนนั้นต้องการทำตลาดให้คนที่อยู่อาศัยเข้ามา แบบแปลนมีอยู่ในความฝันของเรา ที่นี้เขาไปทำเป็นศูนย์การเรียนรู้แคบ ๆ แล้วก็ไม่ต้องสนองความต้องการ เนื่องจากว่าผู้เดือดร้อนออกแบบ แต่คนอนุมัติเงิน อนุมัติมาอีกเรื่องหนึ่ง ก็ไม่ตรงความต้องการของผู้เดือดร้อน ทำให้นโยบายแปรผันอยู่ได้เรื่อย ๆ ไม่เสถียร จังหวัดจะมองตัวเลขความสำเร็จเป็น GDP ความสำเร็จเป็นขึ้นเป็นอัน แต่ส่วนท้องถิ่นมองว่า แก้ปัญหาน้ำเสียได้ ทำให้ประชาชนค้าขายได้ จัดสรรที่ให้ประชาชนเป็นล็อก ๆ ในการที่จะขอเคล็ดปลาน อบต. ออกแบบน้ำทิ้ง น้ำอุปโภค บริโภค จัดสวนสาธารณะ อยู่ดีกินดี ครอบครัวยุคใหม่ แต่ทางจังหวัดมองเรื่อง OTOP เรื่องการซื้อมาขายไป ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ที่นี้นโยบายก็เลยเป็น 2 สัดส่วน เป็นนโยบายของส่วนกลาง กับส่วนท้องถิ่น ซึ่งความต้องการของประชาชนก็จะแยกได้ดังนี้ ก็เลยมีการสร้างศูนย์การเรียนรู้ เพื่อที่จะถ่ายทอดกระบวนการเรียนรู้ตั้งแต่การเพาะเลี้ยงจนจบ แล้วพ่อค้าแม่ค้าเข้าไปอยู่ตรงนั้นก็ไม่มี ปัญหาที่แท้จริงคือการค้าขายของคน การค้าขายในปัจจุบันบุกรุกที่สาธารณะอยู่ รถจอด รถชนแม่ค้าตายไป 3 คนแล้ว ก็ยังขายกันอยู่ริมทาง ที่นี้เราเป็นนักปกครอง เราก็จะเอาคนเหล่านี้เข้ามาอยู่ในรูปแบบนี้แล้วเราก็จัดสรร ที่นี้ท้องถิ่นมันมีอยู่ในปัจจุบันผมมองว่ายังไม่พอ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นเวลาเล่ามาถึงตรงนี้แล้ว ของที่มีอยู่เราก็ไม่ได้รังเกียจจริงจังอน ก็คงต้องดัดแปลงสภาพให้เหมาะสมกับปัจจุบัน ในส่วนตัวก็คงจะต้องคิดว่าเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีความสะอาด มีความพร้อมบางอย่าง แต่ไม่พร้อมที่จะจูนคนทั้งหมดในเรื่องของกระบวนการผลิต ซึ่งเรื่องการผลิตเราก็ต้องมาอบรมให้เขาได้ใบอนุญาตจากศูนย์เรียนรู้แห่งนี้ ยังไม่รู้ว่ามีคน 3 คน กลุ่ม 3 กลุ่มคิดตรงกันหรือไม่ งานวิจัยอาจจะตอบได้ ที่นี้แม่

อำนวยการ ลุงณัฐ คุณปรีชา เจ้าใหญ่ ๆ เยอะ ไม่ใช่มีช่อง 7 ช่อง 3 ที่ออกข่าว จริง ๆ แล้วมีมหาศาลที่ไม่ได้ปรากฏตัว ให้สัมภาษณ์ทางสื่อ พวกนี้ก็ยังไม่ปรากฏตัว ยังไม่ได้รับการยอมรับจากยุคปัจจุบัน อย่างเช่น อย. ฮาลาล สถานที่ประกอบการ ความรู้ความเข้าใจ แล้วหน่วยงานของรัฐมีมาก ไม่ได้มีการจัดระเบียบอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็น กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กสทช. พัฒนาชุมชน หรืออื่น ๆ ซึ่งต่างคนต่างคิด บางหน่วยงานดูเรื่องพลังงานความร้อนที่จะตากปลา อีกหน่วยงานก็ดูเรื่องการแปรรูป ทุกกลุ่มมีความต้องการทั้งหมด แต่ถ้าเรามีศูนย์การเรียนรู้อาคารแห่งนี้ คงจะต้องมีการนำผู้ประกอบการมาอบรมที่ละร้าน เรียนรู้ในการที่จะขอใบอนุญาตให้ได้ ห้องที่ว่างอยู่คงจะมีการจัดลำดับเหตุการณ์การทำพลาสติก และเป็นศูนย์ประชุมระหว่างหน่วยงานของภาครัฐที่มีองค์ความรู้ใหม่ ๆ ไม่ต้องพาประชาชนเข้าไปอบรมที่กระทรวง ทบวง กรม ในกรุงเทพมหานคร ไปไกล ๆ ให้ลำบาก ต้องไปจ้างรถเดินทาง มีคนไปอบรม 1 – 2 คน แต่เราเป็น Center by One by Case

A : เหมือนที่ร้านแม่อำนวยการที่ส่งคนไปอบรมเรื่องการออกแบบ Packaging ถ้าเป็นอย่างที่รองว่า ถ้าเกิดศูนย์การเรียนรู้นี้เป็น Center ของการเรียนรู้ได้

A : ก็ถือเป็นแนวคิดที่ดี ที่เราทราบจากวัตถุประสงค์เดิมที่เราทราบมาว่าให้เป็นแหล่งขายปลา แต่ไม่สามารถทำเป็นระบบได้ เลยแปลงมาเป็นศูนย์การเรียนรู้แทน ก็ถือว่าได้ใช้ประโยชน์

A : ขอความคิดเห็นว่า ถ้าผลการวิจัยมีผลสรุปออกมาแล้ว ถือว่าเป็นสิ่งที่ได้ประโยชน์ ซึ่งต้องทำเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้อะไรบางอย่าง ผมจะต้องแปลงไปสู่การปฏิบัติจริงได้อย่างไร

B : จากประสบการณ์ของผมเอง ซึ่งมีงานวิจัยที่เคยทำได้รางวัลตีพิมพ์ ประกวดงานวิจัยมากมาย และผมก็เป็นผู้บริหารด้วย ผมเห็นขั้นตอนตั้งแต่ติดลบจนถึงขั้นประสบความสำเร็จปลายทาง ผมยังเอาไปไหนไม่ได้เลย กำลังจะแปลงอยู่ มีอยู่ชั้นหนึ่งที่ผมทำแหล่งบำบัดน้ำเสียให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระบบนิเวศ บ่อบำบัดน้ำเสียที่เป็นชาว มีพื้นที่ 1,903 ไร่ 87 ตารางวา ในสัญญาก่อสร้างไป 23,000 ล้านบาท แล้วเกิดการคอร์รัปชันมหากาพย์โคตรโกง ผมเลยทำการวิจัยว่า ถ้าใครจะเอาที่ดินนี้ไปทำขั้นตอนอย่างไรผมวิจัยละเอียดไปแล้ว ผมใช้เครื่องมือดาวเทียม และกองช่างไปเอ็กซเรย์แล้วก็เห็นพื้นที่สีเขียว 1,903 ไร่เลยในอดีตเมื่อ 20 ปีที่แล้ว แล้วในสัญญาก่อสร้าง 23,000 ล้านบาท สัญญาระบุทำไว้ 400 ไร่ แต่ทำจริงแค่ 73 ไร่ จึงเหลือพื้นที่สีเขียวอีกประมาณ 1,800 กว่าไร่ ซึ่งไม่ได้ทำอะไรเลย ผมก็เลยจะเอาที่เหล่านี้อมาทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีนกพันธุ์ต่าง ๆ มากมายเราสามารถเข้าไปดูได้ไหม เข้าไปอนุบาลได้ไหม แต่สุดท้ายไม่ได้ทำเพราะต่างคนต่างคิด ไม่มีการบูรณาการ หน่วยงานภาครัฐก็มีส่วนร่วมมากหน่อยตอนพิธีเปิด แต่ตอนจ่ายงานกลับไปทำไม่ได้ สุดท้ายเป็นเรื่องการกระจายอำนาจ ซึ่งผมก็ไม่ได้มีอำนาจ 100% ไม่ได้มีอำนาจขนาดเป็นผู้ปกครอง

A : ผมยังคิดต่อไปครับว่า ผมไม่รู้ว่า ณ ตอนนี้ศูนย์การเรียนรู้สุดท้ายแล้วต้องอยู่ในการดูแลของ อบต. หรือเปล่า อาจจะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่อยู่ประจำคล้ายกับศูนย์วัฒนธรรม ตอนนี้นี่นี้ให้ใครไปอยู่

B : มีให้ทางดับเพลิงไปอยู่ดูแลอาคาร

A : หลังจากนั้นเรามีแผนที่ชัดเจนใหม่ในการที่จะบริหารศูนย์

A : ศูนย์วัฒนธรรมของผมอยู่กันหมดเลย มีการดูแลพิพิธภัณฑน์ นำชม

B : เรื่องเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2554 ทาง อบต. ขอส่งโครงการเพื่อรับการจัดสรรงบประมาณ นายกเอนกเป็นคนลงนามเรียนไปถึงอำเภอ กระทรวง ทบวง กรม สุดท้ายแล้วเงินก็ลงมา แต่เขาก็เป็นเจ้าของงบ แม้จะมีการมอบหมายมา แต่ Event ยังครอบคลุมไปยังปีหน้าอีก 1 ปี ไม่ได้ตัดเชือกขาดเปลี่ยนมือได้ สพข. ก็อยู่ ซึ่งจะมีความคิดความต่างของเขาอยู่ เขาไม่ได้รับผิดชอบแต่เขาจะโยนภาระมาให้ ซึ่งเขาไม่ใช่เจ้านายผม และผมก็ไม่ได้แบบกรมการปกครอง ผมก็คิดแบบผม แบบท้องถิ่น

A : แล้วการวิจัยของผม ถ้าเสร็จแล้วจะไปโยนให้ใครทำ

B : ที่นี้พอเอามาแล้ว เรากี่รัฐ ปกครองตนเอง จะทำมาค้าขาย 100% ทำไม่ได้ เราติตะเยียบ เพราะเราเป็นแค่ผู้ส่งเสริม ถ้าจะทำแบบยั่งยืนจริง ๆ ก็คงต้องให้บริษัท รวมใจประชารัฐ ซึ่งเป็นแนวคิดการบริหารราชการสมัยใหม่ ในศตวรรษที่ 21 คือ ตัวรัฐ ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับเงินทอง ปลุกปั่นระบบให้ติดหรือไม่ติด มันต้องติดด้วยตัวตนของมันเอง

A : ตอนนี้อยู่ที่บอกว่ามีดับเพลิงไปอยู่ ต่อไปจะมีใครไปดูแลหรือไม่

B : จะให้ บริษัท รวมใจประชารัฐ ไปอยู่ การบริหารงานเดิมที่ที่รัฐทำ 100% สมัยพระนารายณ์รัฐเป็นเจ้าของกิจการทุกอย่าง ต่อพัฒนาต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน มาเปลี่ยนแปลงเอาจริง ๆ สมัยทักษิณ ชินวัตร ที่มีรัฐวิสาหกิจเข้ามาทำ แต่รัฐวิสาหกิจก็จะมีกฎระเบียบ กฎหมายที่ต้องส่งเข้ากระทรวงการคลัง ที่นี้มี 2 ประเด็น อันแรก คือ สามารถทำได้เลย เวลาเป็นรัฐวิสาหกิจเข้าไปอันนี้ไม่ใช่ เราก็มองเรื่องของการบริหาร กฎหมาย ที่ทำแบบนั้นไม่ได้ ล่าสุดเป็นเรื่องของ Social Enterprise เป็นเรื่องของการบริหารตนเอง บริษัท รวมใจประชารัฐ ซึ่งจดทะเบียนและมีกฎหมายครอบคลุม เปิดให้ประชาชนเข้าไปบริหารงานเอง ถึงมือประชาชนเลย แต่ไม่ใช่ว่ากลุ่มนี้จะรวมตัวกันเอง มีกลุ่มที่จับต้องได้ บริหารงานได้อย่างแข็งแรง เรากำลังขออนุญาตอยู่ในส่วนของการใช้พื้นที่ ระเบียบละเอียดลอมมาก การได้รับอนุญาตเป็นเพียงแค่การขอใช้ ซึ่งคำว่าขอใช้ มีข้อห้ามคือ ห้ามนำที่ราชพัสดุไปที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ ไปใช้จัดหาประโยชน์ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น การขายปลาสดเป็นการหาผลประโยชน์ก็ทำไม่ได้ ฝ่ายค้านก็เปิดกระทู้ถามว่าได้มาก็ไม่เปิดค้าขาย ทำไม่ทำอะไร ก็ทำไม่ได้เพราะติดข้อ 8 หากทำก็ต้องหลุดจากหน้าที่เพราะละเว้นหรือทำเกินกว่าหน้าที่ บริษัท รวมใจประชารัฐ เราก็เป็นเจ้าของอยู่ให้คนอื่น คนอื่นก็ทำไม่ได้ ก็เลยต้องทำหนังสือขอเช่าพื้นที่ หนังสือก็ยังไม่ตอบมา ขอเช่าเพื่อที่เราจะไปจัดสรรที่จัดแพ่ง ในการที่สำรวจ ที่ของงบประมาณไป ไม่ใช่เรื่องปลาสดอย่างเดียว เป็นในเรื่องของที่อยู่อาศัย คนบุกรุกไปประกอบอาชีพ ทำลอบ ทำปลา ซ่อมมอเตอร์ไซค์ ที่อยู่ริมคลอง ไม่เป็นไปตามระเบียบ เป็นพื้นที่ทั้งหมด 20 กว่าไร่ เราขอบ้านมั่นคง เราตรวจสอบแล้ว แจกที่ไป 18 ตารางเมตร ให้กับผู้บุกรุกเข้ามาทำบ้านอยู่อาศัย เราสำรวจเจอแล้ว เราขอโครงการแล้ว โปรเจกเดียวกัน ไม่ใช่ปลาสดอย่างเดียว ตอนนี้นำรวมได้ประมาณ 100 กว่าหลังคาเรือน จะครบแล้ว ข้อสองคือ พื้นที่ส่วนกลาง จะบอกประเภทให้อยู่ก็ให้เป็นสวนสาธารณะ จัดเป็นส่วนพักผ่อนหย่อนใจ ลานวัฒนธรรม ลานการแสดง ลานกีฬา ถ้าได้ คล้าย ๆ กับแถวภาคใต้ บ้านคุณชวน หลีกภัย ที่ผมไปดูงานมา ซึ่งเวทีส่วนกลางมีเอกลักษณ์ส่วนตัวคล้าย ๆ โคลิเซียม อัฒจันทร์ก็จะเป็น slope ลงมา เวทีเป็นหลุมตรงกลาง พื้นที่ตรงนี้ 11 ไร่ ศูนย์เรียนรู้ปลาสดอยู่ตรงนี้ ตอนสร้างจะให้ไปอยู่ตรงโน้น แต่ตอนนี้มาอยู่ตรงนี้เลย ไม่ได้สัดส่วนของพื้นที่ ที่จริงจะให้อยู่ตรงนี้แล้วมีบ่อบำบัด นโยบายอันนี้สำเร็จแล้ว มอบให้ประชาชนได้แล้ว คนที่ทำโปรเจกต์ทำหล่น พื้นที่ 5 ไร่ กำลังไปเอามาก็จะเป็นสวนสาธารณะ ที่จอดรถต่าง ๆ

A : ศูนย์การเรียนรู้ก็จะเกิดประโยชน์ เชื่อมต่อกันหมดเลย เพราะเกิดชุมชนตรงนี้

B : จังหวัดสมุทรปราการเอง พื้นที่ขนาดนี้หาไม่ได้ ปากน้ำตัวศาลาเองก็น้อยนิด บางเสาธงเปิดใหม่ก็ทำไม่ได้ ผมเองก็เลยมีแนวคิดว่าจะเป็น Center ของสมุทรปราการ โพรเจกต์ ลานวัฒนธรรมอะไรก็ตามแต่ ไม่ต้องเข้าเมือง คล้ายกับเยอรมัน ญี่ปุ่น ที่อยู่นอกเมืองกันทั้งนั้น ทีนี้เราก็ต้องติดตามเพราะโพรเจกต์เป็นเรื่องเดียวกัน

A : คาดว่าจะแล้วเสร็จปีไหน

B : ปีหน้าต้องแล้วเสร็จ เรื่องนี้ต้องจบ ต้องขออนุญาตใหม่ แต่คนหลายคนต่างคนต่างคิด เกิดการร้องเรียนในสิ่งที่เราทำ เช่น ผมให้บริษัท รวมใจประชารัฐ เข้ามา ก็มีร้านค้ารวมตัวกัน ปัจจุบันการทำงานของภาครัฐลู่หน้าปะจุมก อย่างเช่น ได้งบประมาณมา 1 ล้านบาท เปิดเวทีกึ่งงบประมาณหมดแล้ว ร้านที่มา จ้างร้านละ 1,000 บาท ส่วนที่ผมทำ ร้านที่มาต้องจ่าย 500 – 1,000 บาท จากนั้นเงินก็เข้าคลัง บางที 300 ยังไม่จ่ายเลย เพราะคนที่ได้ก็อยากจะคิดแบบพัฒนาชุมชน ก็ไม่ต่างอะไรกับเบี้ยยังชีพคนชราที่มีการโกงกันภายในกระทรวงพัฒนาฯ เพราะคิดแบบนี้ เห็นภาพ ตรวจทางเอกสาร แต่เราต้องคิดให้แบบนี้ เก็บเงินคนที่เข้ามา เอกสารที่ให้ดูนี้แจกในปี 2554 ตอนนี้อยู่ปี 2561 ผ่านมา 7 ปีแล้ว ปีหน้าต้องออกมาเป็นตามผังแล้ว ใครที่จะมาบิดเบือนเป็นเรื่องศูนย์เรียนรู้ก็ปล่อยไปก่อน สุดท้ายแล้วในมือผมต้องเป็นเรื่องนี้ ต่อสู้เพื่อภาครัฐมาตลอด จนได้รางวัลจาก UN ที่อยู่อาศัยโลก อันนี้ก็โครงสร้างเดิม แต่อีกแผนหนึ่งเราปรับปรุงขึ้นมา ต้องเอากลับมาเป็นรูปนี้ให้ได้ อันนี้จบแล้ว อันนี้เรายกตัว 11 ไร่ขึ้นมา ทั้งหมดเลย ตรงลาน เรามีแนวคิดมาตั้งแต่ปี 2554 รถที่เข้ามาซื้อเปิดกระจกซื้อแล้วออกไปได้เลย ระยะ 800 เมตร Drive True มีบ่อบำบัดน้ำเสีย มีของส่วนกลางที่จะไปโชว์ ร้านที่จะมาผลิตไม่ได้อยากให้มาอยู่เพราะพื้นที่/ไม่พอ แต่อยากให้มาเรียนรู้ได้ ออ. แล้วก็กลับไปบ้าน ไปตรวจใบอนุญาตเอา สุดท้ายแล้วเรารู้พื้นที่ ตรงนี้เป็นถนน เป็นคลอง มีการบุกรุกพื้นที่ค้าขาย อบต. ก็ทำถนนหินปูให้รถพวกนี้ กลับไปบ้าน ไปขอเดกซ์ปลาที่บ้าน ครูปริชา ลุงแดง แม่อำนวยก็เข้าบ้านไป ไปสร้างศูนย์เรียนรู้ต่างหาก อบต. ไปตรวจแค่ใบอนุญาต แต่สุดท้ายเขาต้องมาเรียนรู้จากที่นี่แล้วกลับบ้านไป ไม่ต้องประกวดกัน ทีนี้ Drive True เป็นความฝันอันแรงกล้าที่ผมต้องทำให้ได้ ทีนี้ที่ตรงนี้เป็นของกรมทางหลวงที่เราถมเต็มข้างหน้า ผมจะให้บริษัท รวมใจประชารัฐ เข้ามาบริหาร แล้วผมให้นโยบายกับบริษัท รวมใจประชารัฐ เป็นร่างนโยบายอยู่ มี MOU ว่าเขาต้องเดินตามกติกาผม อะไรบ้าง ซึ่งอำนาจไม่ได้ให้มาตรงนี้ ซึ่งเราจะเป็นผู้ขอเช่า เพราะการขอใช้ทำอะไรไม่ได้เลย เราจะทำงบประมาณไปทำก็ได้ไม่ได้ 100% เพราะไม่ใช่เจ้าของ ยังหมิ่นเหม่กับระบบราชการอยู่ ห้องน้ำที่อยู่ตรงนี้ต้องสร้างอลังการ ห้องน้ำต้องดี Drive True ต้องเรียบบร้อย แล้วสุดท้ายตลาดรวมใจประชารัฐ ต้องให้ประมูล ให้บริษัท รวมใจประชารัฐไปเปิดประมูล มีใบอนุญาตที่จะให้ประชาชนผู้มีเงิน แต่ไม่มีที่ดิน เสนอโพรเจกต์เรา มา ทำเหมือนตลาดรถไฟ ทำเหมือนสถานที่จุฬา (สามย่าน) เรามีพื้นที่ เรามีอุปกรณ์ แล้วสภาไม่ต้องอนุมัติอีกแล้ว เพราะอนุมัติยาก ผมจะขายใบอนุญาตโพรเจกต์ทั้งหมดให้เอกชนไปเลย ใครก็ได้ เป็นการบริหารงานแบบ Social Enterprise

A : จากแนวนโยบายของรองมีนตอบโจทย์ทุกอันเลยนะครับ เพราะชาวบ้านก็ได้ในสิ่งที่ต้องการ ศูนย์เรียนรู้ก็เป็นศูนย์เรียนรู้จริง ๆ

A : การรับรู้แต่ต้นถูกบิดเบือนไป ทำให้เกิดอำนาจที่มันเปลี่ยนไป

B : ผมโดนค่าหาว่าแสวงหาผลประโยชน์ พ่อค้าแม่ค้าก็เกลียดเพราะไปเก็บเงินเขา 300 500 800 เขาก็โกรธ แต่ผมเป็นเจ้าของหน้าของรัฐ ผมก็เสียภาษี คุณจะมาค้าขายอะไรไม่เสียเงินเลย แล้วทรายที่หายไป น้ำประปา ห้องน้ำ พัง คุณจะให้รัฐเป็นคนออก รัฐมีคนตรวจสอบในการใช้จ่ายเงิน เพราะฉะนั้นการแก้ไขปัญหาเป็นเรื่องของกติกา ประเทศไทยเดินมาถึง Social Enterprise ได้แล้ว เราใช้เครื่องมือชิ้นนี้ดำเนินการไปเลย

A : อันนี้ที่ฟุ้งเรื่องมันคือใช่เลย ตอบโจทย์ทุกกลุ่มเลยนะครับ

A : อันนี้ถือเป็น Model สำหรับ อบต. อื่น คือถ้าฝนตัวทำได้ อีกหลาย อบต. สามารถเอาไปทำได้ เพราะอันนี้เป็น Model อันแรก ๆ

B : 7 ปีที่เดินมา ก็ต้องเดินต่อไป ผมอยากให้คุณ ผมตั้งใจให้คุณ MOU อยู่เหมือนกัน เพราะว่าล่าสุดทางบริษัท รวมใจประชาชาติ ก็ติดต่อในการที่จะรับไป เอกสารอันนี้ทำเรื่องขอเช่าพื้นที่ 25 ตารางวา การขอใช้เราจะตัดตัวอาคาร ออก ตัดน้ำออก จะวัดแค่เฉพาะข้างหน้า ผมไปเสียค่าเช่าแค่ 25 ตารางวา เพราะเก็บ 1.50 บาท มีค่าใช้จ่าย 6,000 กว่าบาท/เดือน เราอย่าไปสร้างภาระให้ลูกหลาน เราอย่าไปเอาเงินหลวงมาใช้เท่าไร เงินการพัฒนาในอนาคตก็ยิ่งหมดไปเท่านั้น เพราะฉะนั้นเราก็เอาค่าเช่าตรงนี้ไปจ่าย แล้วให้เอกชนมาเช่าพื้นที่ตรงนี้ไป

A : แล้วแผนนี้เราเผยแพร่ให้คนในท้องถิ่น ให้หน่วยงานต่าง ๆ มาดูหรือไม่

B : ก็ชี้แจงไปเยอะนะ แต่มันมีส่วนได้ส่วนเสีย คนเสียประโยชน์ก็ไม่อยากได้ การโยนเงินเข้าไปในชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้าน ประชาชน แล้วสิ่งที่คอร์รัปชันในปัจจุบันคืออะไร ก็คือการเอาเงินไปจ่ายให้ชุมชน แล้วชุมชนมาจากไหน ก็หายไปทั้งก้อน วางตรงไหนก็น่าตรงนั้น ผมก็ไม่ได้ศรัทธาในภาครัฐมากนัก ก็เหมือนสมัยพระนารายณ์ ไปหานายอำเภอเหมือนไปหาเจ้าพระยา ผมเป็นข้าราชการการเมือง หน้าทีของปลัด นายอำเภอเข้าบริหารจากการร่ำเรียนมาตามสายงาน แต่เราถูกเลือกมาจากประชาชน เราขายนโยบายไป แล้วนโยบายก็คือ ศูนย์เรียนรู้รูปละสลิด ถ้าผมตอบเขาได้ เขาก็เลือกผมกลับมา วันนั้นผมออกทีวีว่า นักการเมืองทำแล้วหาเสียง ทำแล้วต้องหาฐานเสียง ถ้าทำแล้วไม่เอาเสียง จะเอาอะไร ประเทศไหนในโลกก็ทำเพื่อหาเสียง

A : แต่ท้ายที่สุดก็ต้องทำให้เป็นประโยชน์

B : ใช่ ก็ต้องทำให้เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดคนนิยม อยู่ดีกินดี ถ้าไม่เอาเสียง จะเอาอะไร

A : เทศบาลแต่ละที่จะมีโลโก้ที่ต่างกันใช่ไหมครับ

B : แต่ละเทศบาลโลโก้ต่างกันไป เพราะมีกฎหมายบังคับให้ต่างกัน ตราประจำเมือง ต้นไม้ประจำเมือง สีประจำเมือง อັตลักษณ์ เอกลักษณ์ บางทีก็ดอกบัว ของผมเป็นน้ำเค็ม เลยเป็นรูปเรือตงเก

A : วันนี้ต้องขอขอบพระคุณรองมิน ทุกครั้งเวลาที่ขอข้อมูลรองมินก็จะโอเค เต็มที่เสมอ

..... จบ.....

ภาคผนวก จ

ประวัติย่อผู้วิจัย

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ไทย) ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิค สุนทรธัย

(อังกฤษ) ASSISTANT PROFESSOR NICK SOONTHORNDHAI

ประวัติการศึกษา นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อ 1209/79 ถนนเดอแวงพาร์คแลนด์ แขวงบางนา เขตบางนา จังหวัด

กรุงเทพมหานคร โทร. 0-8163-67628

สถานที่ทำงาน

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2312-6300 ต่อ 1689

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ไทย) อาจารย์สุกฤตาวัดณ์ บำรุงพานิช

(อังกฤษ) MR.SUKRITTAWAT BUMRUNGPANIT

ประวัติการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถานที่ติดต่อ 44/4 หมู่บ้านวิจิตรธานี ถนนบางนา-ตราด กม. 36 ตำบลหอนมศีล

อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24180 โทร. 0-81792-2807

สถานที่ทำงาน

คณะนิเทศศาสตร์ กลุ่มวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2312-6300 ต่อ 1139

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ไทย) อาจารย์ไฉบุญ แย้มยิ้ม

(อังกฤษ) MR.JAIBOON YAMYIM

ประวัติการศึกษา อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (ศิลปะการละคร) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทางวัฒนธรรม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สถานที่ติดต่อ 1209/79 ถนนเดชะพาร์คแลนด์ แขวงบางนา เขตบางนา จังหวัด
 กรุงเทพมหานคร โทร. 0-86880-3030

สถานที่ทำงาน

คณะนิเทศศาสตร์ กลุ่มวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2312-6300 ต่อ 1139

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ไทย) นางสาวกชพร ขวัญทอง

(อังกฤษ) MISS.KODCHAPORN KWANTHONG

ประวัติการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล

สถานที่ติดต่อ 18/232 หมู่บ้านเมืองทรัพย์ธานี ถ.เลียบบคลองส่งน้ำ ซอย 25

แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร 10510 โทร. 0-81376-4998

สถานที่ทำงาน

ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2312-6300 ต่อ 1139

ผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล (ไทย) นางอัญชุลี สุภาวุฒิ

(อังกฤษ) MISS ANCHULEE SUPAVUT

ประวัติการศึกษา ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (นาฏศิลป์ไทย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อ 91/2 หมู่ที่ 3 ตำบลบางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

โทร. 0-89129-8515

สถานที่ทำงาน

ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2312-6300 ต่อ 1139